

HAKİKAT'te Bu Ay:

TAKDİM

BAŞYAZI

Resul'üm! Kitap'tan Sana Vahyedileni Oku ve Namaz Kıl! Şüphesiz ki Namaz İnsanı Her Türlü Hayâsızlıktan ve Fenâlıktan Alıkoyar."
(Ankebut: 45)

Huşu ile Namaz Kılan Müminler Ahiret Azabından Kurtuldular."
(Müminun: 1-2)

Gönülden Boyun Eğerek Allah İçin Namaza Durun." (Bakara: 238)

İşin Başı İslâm'dır, Onu Ayakta Tutan Namazdır, Zirvesi İse Allah Yolunda Cihaddır." (Tirmizî)

Küfürle İman Arasında Namazın Terki Vardır." (Tirmizî)

Kul ile Şirk Arasında Namazı Terketme Vardır." (Müslim)

DİNİN DİREĞİ, İMANIN ALÂMETİ, MÜMİNİN MİRACI OLAN İBADET; NAMAZ

Namaz İle Hazret-i Allah'ın Huzurunda Olduğu Bilinmelidir
Amellerin En Efdâlî Namaz Kılmaktır
BEŞ VAKİT NAMAZIN FARZİYETİNİN ÂYET-İ KERİME ve HADİS-İ
SERİF'LERLE İZAHİ
Sabah Namazı

[Öğle Namazı](#)
[İkindi Namazı](#)
[Akşam Namazı](#)
[Yatsı Namazı](#)
[Vitr Namazı](#)
[Cuma Namazı](#)
[Teravih Namazı](#)
[Namaz Vakitlerinin Başlangıç ve Sonları Hadis-i Şerif ile Belirlenmiştir](#)
["Namaz üç vakittir." Diyenlere Sorun](#)
[Cemaatle Namaz](#)
[NAFİLE NAMAZLAR](#)
[Abdest ve Gusül Namazı](#)
[İşrak Namazı](#)
[Duha \(Kuşluk\) Namazı](#)
[Evvâbin Namazı](#)
[Hıfz-ı İman, Hıfz-u Himâye Namazı](#)
[Teheccüd Namazı](#)
[Tesbih Namazı](#)
[NAMAZDA BÂTİNİ ve ZÂHİRİ HUSU](#)
[Bâtınî Husu](#)
[Zâhirî Husu](#)
[MÂNEVÎ HAKİKATLER](#)
["İbadet Ediyorum!" Zannına Kapılma!](#)
[Emre İtaat](#)
[Üç Mühim Emir](#)
[İman ve Sâlih Amel](#)
[Eriyebilmek](#)
[MÜMİNİN MİRACI NAMAZ](#)
[Namaz Nasıl Kılınır?](#)
[1\) Hazret-i Allah'ın Karşısında, O'nunla Namaz Kılmak](#)
[2\) Kâbe'nin Karşısında Namaz Kılmak](#)
[3\) Kâbe'ye Müteveccih Namaz Kılmak](#)

/ İsmail Yavuz

Kur'an-ı Kerim Tefsiri

[İhlâs Sûre-i Şerif'inin Tefsiri \(12\)](#)
[OI!" Diyor, Oluyor; "ÖI!" Diyor, Ölüyor \(2\)](#)

Âyet-i kerime'sinde:
"Dirilten de O'dur, öldüren de O'dur." buyurmaktadır. (Mü'minûn: 80)

Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm

[Hicretin Altıncı Yılı](#)
[Seriyyeler](#)

Sümâme -radiyallahu anh- Mekke'ye girince müşrikler onu yakaladılar ve: "Demek ki sen dinden çıktın öyle mi?" dediler. O ise: "Hayır çıkmadım. Fakat ben dinin hayırlısına tâbi oldum. Vallâhi Resulullah Aleyhisselâm'ın izni olmadıkça size Yemâme tarafından bir arpa tanesi bile gelmeyecek!" dedi.

Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Efendi Hazretleri'nin Hayat-ı Saadetlerinden İnciler (56)

"Allah-u Teâlâ Her İbadete Bir Ruh Verir"

"Efendim size gizli mânâyı âşikâr yapıyorlar. Gerçekten öyledir de, biz öyle olduğuna hâlâ intikal etmiyoruz."

EVLIYÂ-İ KİRAM -kaddesallahu Esrârehüm- Hazerâtı'nın "Hâtemü'l-Evliyâ" Hakkındaki Beyan ve İfşaatları (179)

Seyhü'l-Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- (27)

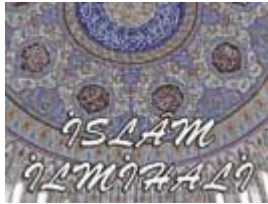
Allah-u Teâlâ'nın Sevgililerinin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (112)

Müeyyedüddîn Mahmûd el-Cendî -kuddise sırruh- (5)

Tasavvuf'un Aslı Hakikat ve Marifetullah İncileri

Usûl-i Asere (5)

5- Uzlet

İSLÂM İLMİHALİ

Hacc (9) Hacc'ın Farz Olmasının Şartları

Hacc'ın farz olması için gerekli olan sekiz şarttan başka, edâsının şartlarına da eksiksiz hâiz olan kimselerin bizzat haccetmeleri farz olur.

ASHÂB-I KİRAM -Radiyahallahu anhüm- HAZERÂTI'NIN HAYATI

HAZRET-İ EBU BEKİR SİDDİK -Radiyahallahu Anh- (25)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e kayıtsız şartsız, her hâl ve ahvâlde tam bir teslimiyet örneği gösteren Ebu Bekir Siddik -radiyallahu anh- Efendimiz, kızı Âişe -radiyallahu anhâ-yı, Resulullah Aleyhisselâm'a nikâhlamak sûretiyle ayrı bir yakınlık, ayrı bir şeref ve özelliğe de kavuşmuş bulunmaktadır.

GÜNDEM

[Savunma Sanayimiz](#) / Uğur Kara

Harp araç-gereçlerinin tedarik edilmesi ve geliştirilmesi sıradan bir sanayii faaliyeti değildir. Bu sahada çalışan insanlarımız şunu bilmelidirler ki; kendileri aynı zamanda Hazret-i Allah'ın teşvik ve emir buyurduğu bir alanda çalışmaktadırlar.

Eğitim

[Özel ve Güzel Bir Hediye](#) / Canan Büşra Kara

Halime Hanım daima çantasının içinde "ilaç" diye tabir ettiği, İslam'ın güzelliklerini anlatan, küçük kitapçıklar taşırdı.

["Oruç"](#)

Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'lerde orucun fazilet ve ehemmiyetinin beyan edilmesi, mazeretleri sebebiyle tutamayanların kaza etmesi lüzumu, kasten bozanların misliyle cezalandırılması, ihtiyarlık ve hastalığından dolayı tutamayanların ise fidye vermeleri orucun ibadetler arasındaki değerini göstermektedir.

["Zekat"](#)

Zekât malı temizlediği için bu ismi almıştır. Kuyudan su çektikçe yerine su geldiği, budanan bağların daha çok üzüm verdiği gibi, zekât da malı hem temizler hem de bereketlendirir.

| [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Bismillahirrahmanirrahim

"Allah-u zül-celâl vel-kemâl Hazretleri'ne; O'nun sevdiği ve beğendiği şekilde bitmez-tükenmez hamd-ü senâlar olsun.

Peygamberimiz Efendimiz'e, onun diğer peygamber kardeşlerine, hepsinin Âl ve Ashâb-ı kiram'ına, etbâına, ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbi olup izinden gidenlere; sonsuzların sonsuzuna kadar salât-ü selâmlar olsun."

Muhterem Okuyucularımız;

Cenâb-ı Hakk kullarına ibadet etmeyi emretmiştir. Kimisi yapmaz, o isyandadır. Kimi yapar, fakat; *"Sen emrettin ben yapıyorum!"* kabilinden, külfet ve töhmetle, zorlukla yapar. Hoşnutlukla ve seve seve yapmaz.

Kimisi de ibadetine dayanır. *"Herkes isyân ediyor, ben ibadet ediyorum. Şu halde cennete girmeye hak kazanmış oluyorum!"* der.

Bir diğeri ise çok ibadet eder, fakat ibadet edemediğini çok iyi bilir. *"İbadet ediyorum!"* demez de, Hazret-i Allah'ın onu ibadete sevkettiğini gözü ile görür ve Sevkedene bundan dolayı şükürle meşgul olur.

İşte bu hâl ile ibadetler Hazret-i Allah'ımız nasıl emretmiş, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz nasıl göstermişse öylece yapılır. Zamanın değişmesi ile ibadetler değişmez, artma ve eksilme olmaz.

Bir müslümanın üzerine dinin direği ve ibadetlerin başı olan beş vakit namaz kılmak farz olduğu gibi, bu beş vakit namazı devamlı kılmak da farzdır.

"Gönülden boyun eğerek Allah için namaza durun." (Bakara: 238)

Bir müslüman sahip olduğu en değerli varlığını korumak için ne kadar çok dikkat kesiliyorsa, beş vakit namazını devamlı ve eksiksiz kılmak için de ondan daha çok hassas davranması gerekir.

Beş vakit namazın muhafazası, insanı âhiret azabından koruması; zâhirî ve bâtinî huşuuna riâyet etmekle husule gelir.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Ahirete iman edenler bu Kur'an'a da inanırlar ve namazlarını muhafaza ederler." (En'âm: 92)

İbadetin sahası çok geniştir. Namaz, oruç, zekât, temizlik, cihad, duâ, zikrullah, Allah-u Teâlâ'nın rızâsını kazanmak için yapılan her davranış ibâdetin bölümlerini teşkil etmektedir.

Her ibadetin bir hakikati vardır. Zâhirî fıkıh ibadetlerin dış şekliyle uğraşır, bâtinî fıkıh yani tasavvuf da bu şekillerin içindeki hakikati bulmaya çalışır.

Allah-u Teâlâ'nın kulları üzerindeki nimetleri her an devam edip gitmektedir. İnsanoğlu yaşadığı sürece, ikram ve ihsanlar devam ettiği müddetçe, şükür ve ibadetler de devam eder.

İslâm dininin temel esaslarından olan namaz, mükellef olmuş her müslümana farzdır. Hazret-i Allah'a kulluk vazifelerinin başında gelen bu ibadet şeytanın, şeytanlaşmış insanların kendi nefsânî zan ve düşünceleri doğrultusunda fitneler ile bozulmaya çalışılmıştır. Günümüzde dahi bu fitnelerin ektiği tohumlar hâlâ devam etmektedir.

Günün beş vaktinde zamanı hususiyetle belirlenen bu ibadet bazıları tarafından üç vakit olarak kılınmakta ve bu fikirleri etrafa kabul ettirmeye çalışılmaktadır.

Farzıyeti ve vakitleri tartışılmaz bir şekilde ehl-i iman, ehl-i takvâ, ehl-i sünnet itikâdınca farz kılındığı günden beri aynı safiyetini korumaktadır.

Cuma namazının kılınamayacağını, teravîh namazının olmadığını her fırsatta etrafına yaymaya çalışan bazı âlim geçinen cahiller olmuş, bu yüzden fitneler zuhur etmiştir. Bundan sonra da olabileceğinden şüphe yoktur. Bu vesile ile ümmet-i Muhammed'i tenvir etmek, böyle çıkabilecek fitnelere karşı uyandırmak için ibadetlerin en büyüğü olan namaz mevzuatı ve namazın ruhu, özü, içi ve sırrı ayrıntılı bir şekilde muhterem Ömer Öngüt -kuddise sirruh- Hazretleri'nin "**Kalblerin Anahtarı**" külliyatından derlenerek ümmet-i Muhammed'in istifadesine arz edilmiştir.

•

Bu ay başında idrak edeceğimiz mübarek "**Berat Kandili**"nizi ve ay içinde başlayacak olan mübarek "**Ramazân-ı Şerif**"inizi tebrik eder, Allah-u Teâlâ'dan tüm İslâm âlemine hayırlara vesile olmasını niyâz ederiz.

Bâki esselamü aleyküm ve rahmetullah...

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

**Resul'üm! Kitap'tan Sana Vahyedileni Oku ve Namaz Kıl!
Şüphesiz ki Namaz İnsanı Her Türlü Hayâsızlıktan ve
Fenâlıktan Alıkoyar."** (Ankebut: 45)

**Huşu ile Namaz Kılan Müminler Ahiret Azabından
Kurtuldular."** (Müminun: 1-2)

Gönülden Boyun Eğerek Allah İçin Namaza Durun." (Bakara:
238)

**İşin Başı İslâm'dır, Onu Ayakta Tutan Namazdır, Zirvesi İse
Allah Yolunda Cihaddır."** (Tirmizî)

Küfürle İman Arasında Namazın Terki Vardır." (Tirmizî)

Kul ile Şirk Arasında Namazı Terketme Vardır." (Müslim)

**DİNİN DİREĞİ, İMANIN ALÂMETİ, MÜMİNİN MİRACI OLAN
İBADET;
NAMAZ**

"Namaz, Rabb'imiz Teâlâ Hazretleri'nin görünür-görünmez, bitmez-tükenmez ihsan ve ikrâmlarına karşı şükran ve tazimlerimizi sunmak için kalbimiz, dilimiz ve bedenimizle yaptığımız bir ibâdetdir. Hadis-i şerif'lere göre İslâm'ın şartı, dinin direği ve temeli, ibâdetlerin rehberi, cennetin anahtarıdır. Müminin miracı, kalbinin nûru, ruhunun gıdasıdır. Muttakilerin göz aydınlığıdır. Namaz kılmakla, İslâm'ın esas ve büyük temeli kurulmuş, kişi kurtuluş ipine tutunmuş olur. Amellerin en efdâlî vaktinde kılınan namazdır. İnsan namaza ne kadar devamlı olursa, dinini de o kadar sağlamlaştırmış olur. Büyük günahlardan sakınıldığı müddetçe, namazlar vakit aralarındaki günahlara kefârettir. Kötülüklerin önüne çekilmiş bir seddir. Hakîkatına inilerek edâ edilirse, insanı her türlü kötülüklerden korur. Allah'a imandan sonra her müslümana en mühim farz, namazdır. Yalnız ümmet-i Muhammed'e değil, geçmiş ümmetlerin hepsine de farz kılınmıştır." (Ömer Öngüt -k.s-)

İslâm dininin temel esaslarından olan namaz, mükellef olmuş her müslümana farzdır. Hazret-i Allah'a kulluk vazifelerinin başında gelen bu ibadet şeytanın, şeytanlaşmış insanların kendi nefsânî zan ve düşünceleri doğrultusunda fitneler ile bozulmaya çalışılmıştır. Günümüzde dahi bu fitnelerin ektiği tohumlar hâlâ devam etmektedir.

Günün beş vaktinde zamanı hususiyetle belirlenen bu ibadet bazıları tarafından üç vakit olarak kılınmakta ve bu fikirleri etrafa kabul ettirilmeye çalışılmaktadır.

Farzıyeti ve vakitleri tartışılmaz bir şekilde ehl-i iman, ehl-i takvâ, ehl-i sünnet itikâdınca farz kılındığı günden beri aynı safiyetini korumaktadır.

Cuma namazının kılınamayacağını, teravih namazının olmadığını her fırsatta etrafına yaymaya çalışan bazı âlim geçinen cahiller olmuş, bu yüzden fitneler zuhur etmiştir. Bundan sonra da olabileceğinden şüphe yoktur. Bu vesile ile ümmet-i Muhammed'i tenvir etmek, böyle çıkabilecek fitnelere karşı uyandırmak için ibadetlerin en büyüğü olan namaz mevzuatı ve namazın ruhu, özü, içi ve sırrı ayrıntılı bir şekilde muhterem Ömer Öngüt -kuddise sirruh- Hazretleri'nin "**Kalblerin Anahtarı**" külliyyatından derlenerek ümmet-i Muhammed'in istifadesine arz edilmiştir.

İbadet; Allah-u Teâlâ'yı en büyük tâzim ve sevgi ile anmak, yüceltmek, O'na yaklaşmak için bir takım merasimler ifâ etmek demektir. Yaratılışımızın gayesi de budur.

Allah-u Teâlâ, Âyet-i kerime'sinde:

"Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." buyuruyor. (Zâriyat: 56)

Bir Âyet-i kerime'de de şöyle buyuruluyor:

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize ibadet ediniz ki korunasınız." (Bakara: 21)

İbadetin sahası çok geniştir. Namaz, oruç, zekât, temizlik, cihad, duâ, zikrullah, Allah-u Teâlâ'nın rızâsını kazanmak için yapılan her davranış ibâdetin bölümlerini teşkil etmektedir.

Her ibadetin bir hakikati vardır. Zâhirî fıkıh ibadetlerin dış şekliyle uğraşır, bâtinî fıkıh yani tasavvuf da bu şekillerin içindeki hakikati bulmaya çalışır.

Allah-u Teâlâ'nın kulları üzerindeki nimetleri her an devam edip gitmektedir. İnsanoğlu yaşadığı sürece, ikram ve ihsanlar devam ettiği müddetçe, şükür ve ibadetler de devam eder.

Allah-u Teâlâ:

"Sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabb'ine ibadet et!" (Hicr: 99)

Âyet-i kerime'si ile ibadetlerin devamlı yapılmasını emir buyuruyor.

İbadetler Allah'ımız nasıl emretmiş, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz nasıl göstermişse öylece yapılır. Zamanın değişmesi ile ibadetler değişmez, artma ve eksilme olmaz.

Bir müslümanın üzerine dinin direği ve ibadetlerin başı olan beş vakit namaz kılmak farz olduğu gibi, bu beş vakit namazı devamlı kılmak da farzdır.

"Gönülden boyun eğerek Allah için namaza durun." (Bakara: 238)

Bir müslüman sahip olduğu en değerli varlığını korumak için ne kadar çok dikkat kesiliyorsa, beş vakit namazını devamlı ve eksiksiz kılmak için de ondan daha çok hassas davranması gerekir.

Namaz İle Hazret-i Allah'ın Huzurunda Olduğu Bilinmelidir:

Beş vakit namazın muhafazası, insanı âhiret azabından koruması; zâhirî ve bâtinî huşuuna riâyet etmekle husule gelir.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Ahirete iman edenler bu Kur'an'a da inanırlar ve namazlarını muhafaza ederler." (En'âm: 92)

Diğer Âyet-i kerime'lerde ise namazlarını muhafaza edenler övülmektedir:

"O müminler ki emanetlerini ve sözlerini yerine getirirler. Namazlarını muhafaza ederler. Onlar Firdevs cennetine vâris olacaklar, orada ebedî kalacaklardır." (Müminûn: 8-11)

Bir müslümanın kendisinin namaza bağlı bulunması kâfi gelmeyip ev halkının da namaza bağlılığının sağlanması istenmektedir:

"Ehline namaz kılmalarını emret, kendin de onda sebat ile devamlı ol." (Tâhâ: 132)

Namazı bırakanlar için azap vâdedildiği gibi, onların iyi kimseler olmadıkları da Âyet-i kerime'de beyân buyurulmaktadır:

"Onlardan sonra yerlerine öyle bir nesil geldi ki, bunlar namazı bıraktılar, şehvetlerine uydular. Bu yüzden azgınlıklarının cezalarını çekeceklerdir."
(Meryem: 59)

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Namazı terk eden kimse vefat edince Cenâb-ı Allah'ı gadab sıfatı ile bulur."
(Münâvî)

Onun için İbn-i Mesud -radiyallahu anh- Hazretleri demiştir ki:

"Namazını gereği gibi yerine getirmeyen Allah-u Teâlâ'dan uzaklığını artırmaktan başka bir şey yapamaz."

Çünkü namazı huşu içerisinde tam bir teslimiyet ile sınırlarını gözeterek hakkıyla kılmak gerekir.

"Namaz insanı her türlü hayâsızlıktan ve fenâlıktan alıkoymaz." (Ankebût: 45)

Asıl olan, huşu ile kılınan namazın insanı kötülüklerden alıkoymasıdır. Kişi kötülüklerle meyil ediyorsa namazında eksiklikler var demektir. Kötülük derken sadece aklımıza gelen büyük kötülükler, başkasına yapılan hareketler anlaşılmalıdır. Kötülük; dedikodu, gıybet, emir sahibine itaatsizlik, toplumda huzur ve huşuyu bozacak fitne çıkaracak hâl ve hareketler. Buna mümasil mümin ahlâkına uymayan her türlü hareket kötülüktür. Kötü örnek olmaktır.

"Sâlih amelden ayrılmayan kimsenin iki rekât namazı, iyi ile kötü ameli karışık kimselerin bin rekât namazından efdâldir." (Münâvî)

Diğer bir Hadis-i şerif'lerinde ise:

"Nice namaz kılan var ki namazından sadece yorgunluk elde eder." buyuruyorlar.
(Nesai)

- Namaz kılmaya başlayan bir kimse iftitah tekbirinden başlayıp selâm verinceye kadar, kendisinin Cenâb-ı Hakk'ın huzurunda bulunduğunu bilmelidir.
- O'nun heybet ve azâmeti karşısında kendisinin ne derece hakir, fakir olduğunu, merhamete ve mağfirete muhtaç, günahkâr bir kul olduğunu tefekkür etmelidir.
- İbadetler arasında Cenâb-ı Hakk'ın en çok sevdiği olan namaz sayesinde söz ve hareketleriyle af ve mağfiret talep edip O'nun lütuf ve ihsanını kazandıracak bir makamda bulunduğunu korku ve haşyetle düşünmelidir.
- Bu şekilde kılınan namazımız Melâike-i kiram'ın muhtelif şekillerdeki ibadetlerini içinde topladığı için, diğer ibadetlerin en faziletlisi, af ve mağfiret sebeplerinin en mükemmelidir.

Meleklerin bir kısmı ayakta bir kısmı oturarak, bir kısmı rükû ve secde ile meşguldürler. Diğer bazıları da **"Allah-u Ekber"**, **"Elhamdülillah"**, **"Subhanallah"** gibi tekbir, tahmid ve tesbih ile emrolunmuşlardır. Namaz kılan müslümanlar da, bu faziletlerin hepsinden kısmi de olsa feyz almaktadırlar.

Bir insan namaza başlar başlamaz tam bir sükûnetle, etrafına bakmadan, azalarını lüzumsuz hareketlerden koruyarak, Allah-u Teâlâ'nın huzurunda bulunup dilinden dökülen kelimelerin mânâsını düşünmelidir.

Zira Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde:

"Namaz içinde oraya buraya bakmak, kişinin namazından çaldığı hırsızlamadır."
(Buharî. Tecrid-i sarîh: 420)

"Kişi, namazından ne kadar anlarsa, o derece namaz kılmış sayılır."
buyurmuşlardır.

Ümmü Seleme bintu Ebi Ümeyye -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz anlatıyor:

"Resulullah Aleyhisselâtu vesselâm zamanında insanlar namaza durdukları vakit hiç kimsenin nazarı ayaklarını bastığı yerden ileri geçmezdi. Resulullah Aleyhisselâtu vesselâm vefat edince insanlar namaza durunca hiçbirisinin nazarı alını koyduğu yerden ileri geçmezdi. Sonra Hazret-i Ebu Bekir vefat etti, Hazret-i Ömer devri geldi. Bu devirde insanların nazarı kiblede dışarı çıkmadı. Hazret-i Osman halife olunca fitne başladı, insanlar da sağa sola bakmaya başladı." (Kütüb-i Sitte: 519)

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'sinde:

"Namaz müminlere belirli vakitlerde farz kılınmıştır." buyuruyor. (Nisâ: 103)

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ise Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Her şeyin bir alâmeti vardır. İmanın alâmeti de namazdır." (Münâvî)

"İşin başı İslâm'dır, onu ayakta tutan namazdır, zirvesi ise Allah yolunda cihaddır." (Tirmizî)

"Kıyamet gününde kulların hesaba çekilmesi namazdan başlar. Bu hesap doğru verilirse diğer amellerin de kabûlüne yardımcı olur. Aksi takdirde hüküm tersine olur." (Tirmizî)

"Cehennem ateşi azâbı hak eden müminlerin vücudunu yakar. Fakat Cenâb-ı Hakk'a secde ederken yere değen âzâyâ dokunamaz." (Buhârî)

"Ne dersiniz? Birinizin kapısı önünden ırmak geçse, günde beş defa içinde yıkansa kiri kalır mı?"

- Hayır, hiçbir kir bırakmaz.

"İşte beş vakit namaz da böyledir. Allah bununla günahları yok eder." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 319)

"Gece ve gündüz melekleri bir biri peşine size gelir, sabah ve ikindi namazında birleşirler. Sonra gece melekleri çıkar. Allah onların hallerini bildiği halde 'Kullarımı nasıl bıraktınız?' diye sorar. Melekler 'Onları namaz kılarken bulduk, namaz kılarken bıraktık.' derler." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 332)

Allah'a imandan sonra her müslümana en mühim farz, namazdır. Yalnız ümmet-i Muhammed'e değil, geçmiş ümmetlerin hepsine de farz kılınmıştır.

Namaz, Rabb'imiz Teâlâ Hazretleri'nin görünür-görünmez, bitmez, tükenmez ihsan ve ikrâmlarına karşı şükran ve tazimlerimizi sunmak için kalbimiz, dilimiz ve bedenimizle yaptığımız bir ibâdetdir.

Hadis-i şerif'lere göre İslâm'ın şartı, dinin direği ve temeli, ibâdetlerin rehberi, cennetin anahtarıdır. Müminin miracı, kalbinin nûru, ruhunun gıdasıdır. Muttakilerin göz aydınlığıdır.

Namaz kılmakla, İslâm'ın esas ve büyük temeli kurulmuş, kişi kurtuluş ipine tutunmuş olur.

Amellerin En Efdâlî Namaz Kılmaktır:

İnsan namaza ne kadar devamlı olursa, dinini de o kadar sağlamlaştırmış olur. Vaktinde kılınan namaz çok kıymetlidir.

Büyük günahlardan sakınıldığı müddetçe, namazlar vakit aralarındaki günahlara kefârettir.

Kötülüklerin önüne çekilmiş bir seddir. Hakîkatına inilerek edâ edilirse, insanı her türlü kötülüklerden korur.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Rükû edin, secde edin, Rabb'inize ibadet edin ve iyilik yapın ki kurtuluşa eresiniz." (Hacc: 77)

İnsanı Mevlâ'sına en çok yaklaştıran ameli namazdır. Kulun Rabb'ine en yakın olduğu an secde anıdır. Namazda iken kulun üzerine ilâhi rahmet iner.

İbâdetlerin en mühimi en câmialısı namazdır. Namazda her türlü ibâdet şekilleri mevcuttur. Kimi melekler kıyamda, kimisi rükû ve secdede, kimileri de oturur vaziyette ibâdet ederler. Meleklerin ayrı ayrı yaptıkları bu ibâdetlerin tamamı namazda toplanmış bulunmaktadır. Ümmet-i Muhammed'e miraç hediyesidir.

Namazla din arasındaki münasebet, başın gövde ile olan münasebeti gibidir.

Namazı terketmek küfür alâmetlerindendir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"İnsan ile küfür arasında yalnız namazı terk etmek vardır." (Müslim)

"Kul ile şirk arasında namazı terk etme vardır." (Müslim)

Yani namaz terkedilince kul müşrik gibi olur.

"Küfürle iman arasında namazın terki vardır." (Tirmizî)

"Namaz kılmayan kimse hiçbir din ihtiyar etmemiş gibidir." (Münavî)

Bir insan namaz kılmadığı zaman, kendisi ile şirk arasında bir engel kalmaz. Namaz insanı küfre düşmekten korur.

Bir Hadis-i şerif'te ise şöyle buyuruluyor:

"Her kim ikindi namazını (bilerek) terkederse, yaptığı ameli boşa gider." (Buhârî. Tecrid-i sarîh: 330)

Namazın on iki tane farzı vardır.

Dışındaki Farzlar: Hadesten tahâret, Necasetten tahâret, Setr-i avret, İstikbâl-i kible, Vakit ve Niyet'tir.

İçindeki Farzlar ise; İftitah tekbiri, Kıyam, Kıraat, Rükû, Sücûd yani secde ve Ka'de-i ahîre.

Namaz için geçerli olan bu on iki farz, namazı yapan esaslardır. Namazın içindeki altı ana esasların her birisini ayrı ayrı, tâdil-i erkân olarak yani düzgün bir şekilde kurallarına uygun olarak her bir rükünlerinin yapılması gerekir. Bu kurallar keyfi olarak ihmal edilemez. İhmal edilirse namazın sıhhati zarar görür. Bu altı farzdan birisi eksik olursa veyahut tâdil-i erkâna uygun bir şekilde yapılmazsa bu namaz, namaz olmaz!

Namaz kılarırken tâdil-i erkâna riayet etmek, namazın kıyam, rükû, sücûd gibi rükûnlerini yaparken sükûnetle yerine getirmek gerekir.

Meselâ rükûdan kıyama kalkarken vücud dimdik bir hâle gelmeli, en az bir kere **"Sübhanellâhil-azîm"** diyecek kadar ayakta durup sonra secdeye gitmelidir. Her iki secde arasında da böyle bir tesbih miktarı durmalıdır.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh- buyurur ki:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bir defasında mescide girdi. Derken bir kimse de gelip namaz kıldı. Sonra Resulullah Aleyhisselâm'ın huzuruna gelip selâm verdi. Selâmına karşılık verdikten sonra; **"Dön de yeni baştan kıl! Çünkü sen namaz kılmış olmadın."** buyurdu. O kimse dönüp evvelce kıldığı gibi namazı tekrar kıldı ve gelip selâm verdi. Resulullah Aleyhisselâm yine; **"Dön de yeni baştan kıl! Çünkü sen namaz kılmış olmadın."** buyurdu. Bu üç kere oldu. Nihayet o kimse; **"Seni hak ile gönderene yemin olsun ki, bundan iyisini beceremiyorum, bana öğret!"** deyince Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

"Namaza durduğunda tekbir getir, sonra ne kadar kolayına gelirse o kadar Kur'an oku. Sonra rükûda olduğuna kanaat getirinceye kadar eğil. Sonra başını kaldırıp dimdik oluncaya kadar doğrul. Sonra secdeye varıp yerine geldiğine kanaat getirinceye kadar secde et. Sonra tam oturuncaya kadar doğrul! Bütün namazlarında bunu yap." (Buhârî. Tecrid-i sarîh: 423)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Sizden biri, rükû ve secdelerde belini tam olarak doğrultmadıkça namazı yeterli olmaz." (Ebu Dâvud, Tirmizî, Nesâî, İbn-i Mâce)

Bir diğer Hadis-i şerif'te ise şöyle buyuruluyor:

"İçki içen, zinâ yapan ve hırsızlıkta bulunan kimse hakkında ne dersiniz?" diye Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz orada bulunanlara sordu.

Bu suâl, bunlar hakkında henüz hadd cezası gelmezden önce sorulmuştu.

"Allah ve Resul'ü daha iyi bilir!" diye cevap verdiler. Resulullah Aleyhisselâm:

"Bu fiiller ağır suçtur, onlar hakkında ceza vardır. Hırsızlığın en kötüsü de namazını çalmaktır." buyurdu.

Bunun üzerine; **"Yâ Resulellah! Kişi namazını nasıl çalar?"** diye sordular. Şöyle buyurdular:

"Rükûsunu ve secdelerini tamamlamaz." (Muvatta)

Bir diğer rivayette ise;

"Namazda rükûyu, secdeleri ve huşûyu tamamlamaz." buyurulmaktadır. (Ahmed bin Hanbel)

Yalnız; zaruret hallerinde, rahatsızlıktan dolayı güç yetirilemeyen rükûnlarda ise bu rükûnları yapma, yerine getirilme veya tâdil-i erkân yapma zorunluluğu kalkar. Güç yetirebileceği bir şekilde tâdil-i erkân yaklaşımı şeklinde yapmaya çalışır.

Ashâb-ı kirâm'dan İmran ibn-i Husayn anlatıyor:

"Bevasir hastalığa tutulmuştum, Resulullah Aleyhisselâm'a namazı nasıl kılacağımı sordum:

"Namazı ayakta kıl, buna gücün yetmezse oturarak, buna da gücün yetmezse yan üstüne yatarak kıl. Buna da gücün yetmezse sırt üstü yatarak kıl." buyurdular." (Buhârî. Tirmizî. Ebu Dâvud. Nesâî)

Oturarak namaz kılan kimse rükû ve secde yapabiliyorsa yapar, öncelik bu şekildedir. Buna gücü yetmezse o zaman imâ ile yapar. Bu durumda secde için yaptığı imâ, rükû için yaptığı imâyaya göre biraz daha eğimli yapması vaciptir. Oturarak namaz, kişi teşehhüde oturduğu gibi oturur. Bu şekilde oturmaya imkânı yoksa, rahatsızlığı engel oluyorsa o zaman dilediği şekilde oturur. Ayakta durmasına bir engel olmayıp, daha sonra buna dayanamayan kişi namaza ayakta başlar, daha sonra oturarak, oturduğu yerden rükû ve secdeleri yaparak devam eder. Bu şekilde kılmaya ve oturmaya gücü yetmeyen kişi ancak taburede oturarak namazını kılabilir.

Namazın ehemmiyetine dair bir hususu da önemine binaen arz edelim:

Nadir oğulları yahudilerinin sürgün edilmelerinden iki ay sonra idi. Enmar ve Sa'lebe oğulları kabilelerinin müslümanlarla çarpışmak üzere bir araya toplanmış oldukları Resulullah Aleyhisselâm'a haber verildi.

Acele olarak hazırlanan Resulullah Aleyhisselâm, yerine Hazret-i Osman -radiyallahu anhi- vekil bırakarak dört yüz küsur kişilik bir kuvvetle yola çıktı. Zâtürrika' mevkiine kadar ilerleyip orada karargâhını kurdu. Müşrikler mücâhidlerle çarpışmayı göze alamadıkları için dağ başlarına çekilmişlerdi.

Bir müddet burada beklediler. Öğle namazı vakti girince de müşriklerin saldırısından duydukları endişe sebebiyle **"Salât-ı havf"** yani korku halinde namaz kıldılar.

Korku halinde namazın nasıl kılınacağı Kur'an-ı kerim'de şöyle açıklanmaktadır:

"Yeryüzünde sefere çıktığınızda kâfirlerin size bir kötülük yapmasından korkarsanız, namazı kısaltmanızda size bir günah yoktur.

Şüphesiz ki kâfirler sizin apaçık bir düşmanınızdır." (Nisâ: 101)

"Sen onların aralarında bulunup da onlara namaz kıldırдыңın zaman, içlerinden bir kısmı seninle beraber namaza dursun ve silâhlarını da yanlarına alsınlar.

Secdeye vardıklarında onlar arkanızda olsunlar.

Sonra henüz namazını kılmamış olan diğer kısım gelsin, seninle beraber namazlarını kılsınlar.

Bütün tedbirlerini ve silâhlarını alsınlar.

Kâfirler arzu ederler ki, silâhlarınızdan ve eşyanızdan bir gâfil olsanız da, size âni bir baskın yapsalar.

Eğer size yağmurdan ötürü bir eziyet erişir veya hasta olursanız silâhlarınızı bırakmanızda size günah yoktur.

Bununla beraber yine de bütün tedbirinizi alın.

Şüphesiz ki Allah kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamıştır." (Nisâ: 102)

Âyet-i kerime'de beyan buyurulduğu üzere korku namazı, düşman karşısında bile namazın cemaatle kılınmasıdır.

Silâhlar, imkân nisbetinde namaz kılanın beraberinde olacak ve namaz kılan kimse her an düşmana karşı tetikte bulunacak.

Cemaatin bir yarısı imamın arkasında durur, iki rekâtlı bir namazın ilk rekâtını; üç veya dört rekâtlık bir namazın da ilk iki rekâtını imam ile beraber kılıp, ikinci secdeden veya birinci ka'deden sonra düşman karşısındaki yerini alır. Namazın bu kısmına katılmayan zümre, derhal gelip imamın arkasında yerini alır, imamla birlikte namazın geri kalan kısmını kılarlar ve selâm vermeden tekrar düşman karşısına giderler. İmam selâm verir namazdan çıkar. Birinci zümre döner gelir, namazın geri kalan kısmını kıraatsız olarak tamamlar, selâm verir, düşman karşısına gider. Sonra ikinci zümre gelir, namazlarını kıraatle tamamlayıp düşmanın karşısında yerini alır. Bunlar namazlarını, cemaat teşkil edilen yere gelmeksizin buldukları yerde de tamamlayabilirler.

Böylece birinci gruptakiler imamla beraber iftitah tekbirini alma sevabını, ikinci gruptakiler ise imamla beraber selâm verme sevabını almış olurlar.

Câbir -radiyallahu anh-den rivâyet edildiğine göre Resulullah Aleyhisselâm Ashâb-ı Kiram'ı ile öğle namazını böyle kılmışlar, müşrikler de onların bu şekilde namaz kıldıklarını görmüşler, hatta: *"Biz ne kötü yaptık, niye o sırada saldırıvermedik!"* demişlerdir.

Daha sonraki zamanlarda Ashâb-ı kiram da, mecusilerle yaptıkları savaşlarda ve bazı cepheelerde namazlarını bu şekilde kılmışlardır.

Savaş anında bile namaz kişilerin isteğine göre bırakılmamış ve kılınmıştır. Dikkat çekilmesi gereken husus ise savaş anında bile cemaatin terk edilmeyişidir.

Amellerin en efdâlî vaktinde kılınan namazdır.

Alâ İbn-u Abdurrahman'ın anlattığına göre, öğle namazından çıkınca, Basra'daki evinde Enes İbn-u Mâlik'e uğramıştı. Zaten evi de mescidin bitişiğindeydi. Der ki: **"Huzuruna çıktığım zaman bana; 'İkindiyi kıldınız mı?' diye sordu. Ben; 'Hayır, şu anda öğle namazından çıktık' dedim.**

'İkindiyi kılın!' dedi. Kalkıp kıldık. Namazdan çıkınca;

'Ben, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in şöyle söylediğini işittim' dedi;

"Bu, münafıkların namazıdır. Oturur, oturur şeytanın iki boynuzu arasına girinceye kadar güneşi bekler, sonra kalkıp dört rekât gagalar. Namazda Allah'ı pek az zikreder." (Müslim, Ebu Dâvud, Tirmizî, Nesâî)

Bu rivayet ikindi namazının ilk vaktinde kılınmasıyla ilgilidir. Hazret-i Enes -radiyallahu anh- öğle namazının henüz kılındığı bir anda ikindiye kılmıştır. Anlaşılacağı üzere öğle namazında geciktirme olmuştur. Hazret-i Enes, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in geciktirilen ikindi namazı için; **"Münafıkların namazı"** dediğini belirtir. Ebu Dâvud'un rivayetinde ise üç sefer tekrar edilir.

Namazı **"Gagalamak"**; süratle, hızlı hızlı kılmaktan dolayıdır. Kuşlar, yemlerini toplarken hızlı olarak başlarını indirip kaldırdıkları için namazını sürâtle kılanların hali kuşlara benzetilmiştir.

Kıraatları azdır, rükû ve secdeler de tesbihatları azdır, hulasâ çabuk kılınan namazda Allah-u Teâlâ az zikredilir. **"Dört rekât"** olarak belirtilmesi ise sadece farzın kılınmasından ileri gelmektedir. Geciktirenler zaten çoğunlukla ikindinin sünnetini de terkederler ki aslında İkindi namazı sünnetsiz olmaz.

BEŞ VAKİT NAMAZIN FARZİYETİNİN

ÂYET-İ KERİME ve HADİS-İ ŞERİF'LERLE İZAHİ

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Veda haccı hutbesinde ümmetine bıraktığını açıkladığı ve sınıksız sarıldıkları takdirde, hiçbir zaman yollarını şaşırmayacaklarını haber verdiği iki şeyden ikincisi Kitabullah'tan sonra Sünnet'tir.

"Hepiniz topluca sınıksız, Allah'ın ipine sarılın!" (Âl-i imrân: 103)

Âyet-i kerime'sindeki Allah'ın ipinden murad, kitap ve sünnettir. Buhari'nin rivayetine göre Cebrail Aleyhisselâm, Resulullah Aleyhisselâm'a Kuran-ı kerim'i indirdiği gibi, Sünnet'i de indirmiş ve öğretmiştir. Kuran-ı kerim vahiy olduğu gibi, Hadis-i şerif'ler de vahiydir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"O kendiliğinden konuşmamaktadır. Onun konuşması, ancak kendisine bildirilen vahiyden başka bir şey değildir." buyuruyor. (Necm: 3-4)

Yani her sözü ilâhî bir vahye isnad eder.

Resulullah Aleyhisselâm bir taraftan kendisine vahyedilen Âyet-i kerime'leri Allah'tan aldığı gibi arttırma ve eksiltme yapmadan bütünüyle tebliğ ederken, diğer taraftan da onlardan ne gibi mânâlar kastedilmiş olduğunu sözleriyle işleriyle tefsir ve izah eder, sarih hükümler ortaya koyardı.

Âyet-i kerime'lerde:

"Resul'üm! Biz sana bu Kur'an'ı indirdik ki kendilerine indirileni insanlara açıklayasın." (Nahl: 44)

"O size bilmediklerinizi öğretir." buyuruluyor. (Bakara: 151)

Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde namazın farz olduğunu bildirdi. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ise Allah-u Teâlâ'dan aldığı vahiy ve ilham ile namazın vakitlerini, rekâtlarını, âdâb ve erkânını, nasıl kılınacağını hem anlattı hem de müslümanların gözü önünde kıldı.

Sonra da:

"Beni namaz kılarken nasıl görmüşseniz, siz de öylece kılınız." buyurdu. (Buhârî)

Bunun gibi, dinin açık bir hükmü bulunmayan esasları bir bir açıklamış, geriye bir şey bırakılmamıştır.

Bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Sakın sizden birinizi emrettiğim veya nehyettiğim hususlardan biri kendisine ulaşınca, koltuğuna yaslanıp 'Bilemiyorum! Biz Allah'ın kitabında ne buluyorsak ona uyarız.' derken bulmayayım." (Tirmizî)

Zancılar bunu yapıyor. Zira onlar nefislerine dayanarak hareket ediyorlar.

Diğer bir Hadis-i şerif'lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

"Hiçbirinizin arzuları benim tebliğ ettiğim şeylere tâbi olmadıkça kâmil mümin olmaz." (Mişkât'ül-mesâbih)

Resulullah Aleyhisselâm'ın emrine itaat etmek farz olup, aykırı hareket etmek ise haramdır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Resulullah size ne veriyse onu alın, neyi yasak ettiyse ondan sakının." buyuruyor. (Haşr: 7)

Bir Âyet-i kerime'sinde ise şöyle buyuruyor:

"Biz hiçbir peygamberi Allah'ın izniyle kendisine itaat edilmesinden başka bir hikmetle göndermedik." (Nisâ: 64)

Allah-u Teâlâ ona itaatı kendisine yapılacak itaatla birlikte emretti. Ona yapılan itaatı kendisine yapılan itaat gibi saydı ve:

"Peygamber'e itaat eden, muhakkak ki Allah'a itaat etmiş olur." buyurdu. (Nisâ: 80)

Bir Âyet-i kerime'sinde ise şöyle buyuruyor:

"Kim Allah'a ve Peygamber'ine itaat ederse, o gerçekten büyük kurtuluşa ermiştir." (Ahzâb: 71)

Bunun yegâne sebebi; kendi arzusu ile konuşmaması, konuştuğunun da ancak kendisine vahyedilenden ibaret oluşudur.

Allah-u Teâlâ ile Peygamber'i arasında ayrılık gayrılık düşünülemez.

Ona itaat Allah-u Teâlâ'ya itaatın yolu, hatta bizâtihidir.

Allah-u Teâlâ ona uymayı ve yolundan ayrılmamayı emir buyurdu:

"O Peygamber'e uyun ki doğru yolu bulasınız." (A'râf: 158)

"Peygamber'e itaat edin ki rahmete erdirilesiniz." (Nûr: 56)

"Eğer siz gerçekten müminlerseniz Allah'a ve Peygamber'ine itaat ediniz." (Enfâl: 1)

Ona tâbi olmak, yolunda bulunmak; hem Allah sevgisinin delili ve tezahürü, hem de Allah tarafından sevilmenin sebebidir. İnsanı Allah sevgisine mazhar eder.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Resul'üm! Onlara söyle: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tâbi olun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın." (Âl-i imrân: 31)

İhtilâfların çözümünü Hazret-i Allah ve Resul'üne arz etmek ilâhî bir emirdir.

"Herhangi bir şey hakkında anlaşmazlığa düşerseniz, onu hemen Allah'a ve Peygamber'e arzedin. Eğer Allah'a ve âhret gününe inanıyorsanız!" (Nisâ: 59)

Allah-u Teâlâ iman edip itaat edenlere bitmez tükenmez mükâfatlar vâdetti:

"Ey insanlar! Rabb'inizden size hak bir Peygamber gelmiştir. O halde kendi hayrınıza olarak hemen ona iman edin." (Nisâ:170)

"Ey inananlar! Allah'tan korkun ve Peygamber'ine inanın ki; size rahmetini iki kat versin, ışığında yürüyeceğiniz bir nur ihsan etsin ve sizi bağışlasın. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir." (Hadîd: 28)

Gönüldeki gerçek imanı ortaya çıkararak en büyük ölçü, en büyük delil Allah'ın ve Peygamber'in hükmüne rızâ göstermektir. İnananlar tereddüt etmeksizin boyun eğler. Bu ise, Allah'a ve Peygamber'ine karşı takınılması gereken edep tavrıdır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Aralarında hüküm verilmek üzere Allah'a ve Peygamber'ine çağırıldıkları zaman, mü'minlerin sözü sadece 'İşittik, itaat ettik!' demekten ibarettir. İşte gerçek saâdete erenler onlardır.

Kim Allah'a ve Peygamber'ine itaat ederse, Allah'tan korkar ve O'ndan sakınırsa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir." (Nûr: 51-52)

Fakir der ki "Bütün insanlar ve cinler Allah-u Teâlâ'nın bir Âyet-i kerime'sini inkâr etseler hepsi kâfir olurlar. Binaenaleyh Allah-u Teâlâ'nın kelâmını hafife alanlar değil, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in Hadis-i şerif'ini hafife alanlara dahi kâfirdir derim.

İşte ispatı!

Asr-ı saâdet'te iki kimse Huzur-u nebevî'de hasımlaştilar. Resulullah Aleyhisselâm hak sahibi lehine hükmetti. Aleyhine hüküm verilen *"Râzı olmam! Bir de Hattab oğlu Ömer'e gidelim."* dedi ve Hazret-i Ömer -radiyallahu anh-ın yanına vardılar. Lehine hüküm verilen *"Ya Ömer! Biz Peygamber Aleyhisselâm'a giderek hasımlaştilık. Benim lehime bunun aleyhine hükmetti. Bu ise râzı olmayıp reddetti."* deyince Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- **"Böyle mi oldu?"** diye sordu, öteki *"Evet"* dedi. Bunun üzerine **"Ben sizin yanınıza gelip aranızda hüküm verinceye kadar yerinizden ayrılmayın."** diyerek evine girdi ve kılıcı elinde olduğu halde yanlarına geldi. Râzı olmayı reddedeni bir vuruşta öldürdü. Öteki arkasını dönerek Resulullah Aleyhisselâm'ın yanına kaçtı ve *"Ya Resulellah! Vallahi Ömer arkadaşımızı öldürdü eğer müdahale etseydim beni de öldürecekti."* dedi.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz **"Ömer'in bir mümini öldürmeye kalkışacağını sanmazdım."** buyurdu.

Bunun üzerine Allah-u Teâlâ:

"Hayır öyle değil! Rabb'in hakkı için onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da verdiği hükümden dolayı yüreklerinde hiçbir sıkıntı bir burukluk duymadan tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar." (Nisâ: 65)

Âyet-i kerime'sini indirdi. (İbn-i Kesir)

İşte bundan ötürüdür ki Resulullah Aleyhisselâm'ın Hadis-i şerif'lerini hafife alanlar bu duruma düşmüşlerdir.

Allah ve Peygamber sevgisinin bütün sevgilerin üzerinde tutulması gerekir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"O Peygamber müminlere öz nefislerinden evlâdır, canlarından da ileridir. Zevceleri ise müminlerin anneleridir." buyuruyor. (Ahzâb: 6)

Hadis-i şerif'lerde ise şöyle buyurulmaktadır:

"Ben her mümine kendisinden daha evlâyım." (Müslim)

"Hiçbir kimse ben kendisine babasından, evlâından ve bütün insanlardan daha sevgili oluncaya kadar kâmil mümin olamaz." (Buhârî)

Allah-u Teâlâ Resul'üne itaat etmeyenlere en çetin azap edeceğini beyân buyurmuştur:

"Peygamber'in buyruğuna aykırı hareket edenler başlarına bir belâ gelmesinden, veya acıklı bir azaba uğramaktan sakınsınlar." (Nûr: 63)

"Kim Allah'a ve Peygamber'ine karşı koyarsa, bilsin ki Allah'ın cezası çok şiddetlidir." (Enfâl: 13)

"Kim Allah'a ve peygambere isyan ederse, ona içinde sonsuz ve temelli kalacakları cehennem ateşİ vardır." (Cin: 23)

"Allah'a itaat edin, Peygamber'e itaat edin, karşı gelmekten çekinin. Eğer yüz çevirirseniz bilin ki Peygamber'inizin vazifesi sadece açıkça duyurmak ve bildirmektir." (Mâide: 92)

•

Beş vakit namazın vakitleri, dinimizdeki yeri ve önemi; Allah-u Teâlâ'nın ve Resulullah Aleyhisselâm'ın emriyle ve hükmüyle, Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'lerle belirlenmiştir.

Herkesin bilmesi için bütün bunları bir bir size izah ediyoruz.

Allah-u Teâlâ'ya iman ettikten sonra, müslümanların yerine getirmeleri gereken farzların başında beş vakit namaz gelir.

Âyet-i kerime'de:

"Namazı dosdoğru kılın. Şüphesiz ki namaz mü'minlere belirli vakitlerde farz kılınmıştır." buyuruluyor. (Nisâ: 103)

Kur'an-ı kerim'de ve Hadis-i şeriflerde namaza dair pek çok emir ve tavsiyeler vardır. Namaz kılanların Allah-u Teâlâ'nın çok büyük lûtuflarına ereceklerine dair müjdeler olduğu gibi, kılmayanlar hakkında da pek elîm azaba uğrayacaklarına dair ihtarlar vardır.

Bir Âyet-i kerime'de de günahkârlara "Sizi şu yakıcı ateşe sokan nedir?" diye uzaktan uzağa sorulduğu zaman:

"Biz namazımızı kılmıyorduk, yoksulu doyurmuyorduk, bâtıla dalanlarla birlikte biz de dalıyorduk. Ceza gününü yalanlıyorduk. Ölüm bize bu halde iken gelip çattı." diyecekleri haber verilmektedir. (Müddessir: 43-47)

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

"Rabb'lerine kavuşacak ve O'na döneceklerini umanlar ve huşu duyanlardan başkasına namaz elbette ağır gelir." (Bakara: 45-46)

"Namaza üşene üşene gelirler." (Tevbe: 54)

Kıyamet günü kulun ilk önce hesaba çekilecek ameli namazdır. Bu hesap doğru verilirse diğer amellerin kabulüne yardımcı olur. Aksi halde ümitsizliğe düşer, hüsrana uğrar.

Büyük günahlardan kaçınıldığı müddetçe namazlar vakit arasındaki günahlara keffarettir.

Namazın faziletine nihayet yoktur.

Sabah Namazı:

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Gündüz güneşin dönüp batıya yönelmesinden, gecenin karanlığı bastırıncaya kadar (belli vakitlerde) namaz kıl. Bir de sabah namazı kıl. Çünkü sabah namazı şâhitlidir." (İsrâ: 78)

Allah-u Teâlâ bu Âyet-i kerime'sinde beş vakit namazı beyân buyurmuş, hususiyetle sabah namazını emretmiştir.

Şöyle ki Âyet-i kerime'de geçen **"Güneşin dönmesi"**nden yani zeval vaktinden sonra **"Öğle"** ve **"İkinci"** namazı; **"Güneşin batması"**ndan sonra da **"Akşam"** ve **"Yatsı"** namazları vardır. Sabah namazı ise ayrıca zikredilmiş ve bu namazın şâhitli olduğu belirtilmiştir.

Bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

"Size gece ve gündüz melekleri birbiri peşine gelir, sabah ve ikinci namazında birleşirler. Sonra gece melekleri çıkar. Allah onların hallerini bildiği halde 'Kullarımı nasıl bıraktınız?' diye sorar. Melekler 'Onları namaz kılarken bulduk, namaz kılarken bıraktık' derler." (Buhârî; Tecdîd-i sarîh: 332)

"Gecenin bir kısmında ve yıldızlar kaybolurken de O'nu tesbih et!" (Tûr: 49)

Âyet-i kerime'sindeki **"Gecenin bir kısmı"**, **"Akşam"** ve **"Yatsı"** namazları, **"Yıldızların kayboluşundan sonraki"** namaz ise **"Sabah"** namazıdır.

"Gündüzün iki ucunda ve gecenin de yakın saatlerinde namaz kıl!" (Hûd: 114)

Âyet-i kerime'sindeki **"Gündüzün iki ucunda"** emredilen namazlar **"Sabah"**, **"Öğle"** ve **"İkinci"** namazları; **"Gecenin yakın saatlerinde"** kılınan namazlar ise **"Akşam"** ve **"Yatsı"** namazlarıdır.

Cerir bin Abdullah -radiyallahu anh-dan rivayet edilmiştir:

"Bir gece Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte oturuyorduk. Aya bakarak şöyle buyurdu:

"Muhakkak siz, Rabb'inizi şu ayı gördüğünüz gibi göreceksiniz, bunda hiç şüphe etmeyiniz. Elinizden gelirse güneşin doğmasından ve batmasından önceki "Sabah ve İkinci" namazlarını hiç geçirmeyin."

Sonra Cerir -radiyallahu anh- Kaf sûresi'nin 39. Âyet-i kerime'sini okumuştur. (Buhârî, Tecdîd-i sarîh: 331)

Öğle Namazı:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"O halde siz akşama ulaştığınızda ve sabaha kavuştuğunuzda, gündüzün sonunda ve öğle vaktine eriştiğinizde Allah'ı tesbih edin. Göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur." (Rûm: 17-18)

Burada Allah-u Teâlâ beş vakit namazı emir buyurmuş, hususiyetle öğle namazını emretmiş oluyor.

Şöyle ki Âyet-i kerime'de geçen **"Akşama ulaştığınızda"** tabiri **"Akşam"** ve **"Yatsı"** namazlarına **"Sabaha kavuştuğunuzda"** tabiri **"Sabah"** namazına, **"Gündüzün sonunda"** tabiri **"İkinci"** namazına delâlet etmektedir. **"Hîne tüzhirûn"** yani **"Öğle vaktine eriştiğinizde"** tabirinden de açık olarak öğle namazı emredilmektedir.

"Güneşin doğuşundan önce ve batışından önce Rabb'ini hamd ile tesbih et."
(Kaf: 39)

Âyet-i kerime'sinde geçen **"Güneşin doğuşundan önceki tesbih"**ten murad **"Sabah namazı"**dır. **"Batışından önceki tesbih"**ten murad ise **"Öğle"** ve **"İkinci"** namazlarıdır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Öğleyn sıcak şiddetlendiği vakitte namazınızı geciktirerek serinlikte kılınız."
(Buhârî, Tecdîd-i sarîh: 321)

Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in, öğlenin farzından önce dört rekât sünneti bırakmadığını haber vermişlerdir.

İkinci Namazı:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Namazları ve orta namazı muhafaza edin, gönülden boyun eğerek Allah için namaza durun." (Bakara: 238)

Allah-u Teâlâ bu beyanı ile namazları emrettiği gibi, orta namazını da hususiyetle emir buyurmaktadır. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bu orta namazın **"İkinci"** namazı olduğunu beyan buyurmuşlardır. (Müslim)

Hazret-i Ali -radiyallahu anh-den rivayete göre, müşrikler Hendek savaşı günü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'i ikinci namazı kılmaktan alıkoymuşlardı. Mücahidler de kılamadılar. Bunun üzerine buyurdular ki:

"Onlar bizi orta namazdan alıkoydular Allah da onların kalplerini ve evlerini ateşle doldursun." (Müslim)

Diğer bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Güneşin doğmasından ve batmasından önce namaz kılan kimse cehenneme girmez." (Müslim)

"İki soğuk vaktin (sabah ve ikindi) namazını kılan cennete girer." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 343)

"İkindinin farzından önce dört rekât sünneti kılmaya devam edenleri Allah cehenneme haram kılar." (Tirmizî)

"Her kim ikindi namazını (bilerek) terkederse, yaptığı ameli boşa gider." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 330)

Akşam Namazı:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Gecenin bir kısmında O'na secde et ve O'nu geceleri uzun uzun tesbih et." (İnsan: 26)

Âyet-i kerime'de geçen **"Gecenin bir kısmı"**ndan murad **"Akşam"** ile **"Yatsı"** namazlarıdır. **"Geceleri uzun uzun tesbih"** ise Resulullah Aleyhisselâm'a farz kılınan **"Teheccüd"** namazıdır.

Bir Âyet-i kerime'de de şöyle buyurulmaktadır:

"Gecenin bir kısmında ve secdelerin ardından O'nu tesbih et." (Kaf: 40)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Akşam namazının isminde bedevîler sakın size galebe etmesin. Zira onlar akşama yatsı derler." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 337)

"Akşam yemeğiniz hazır olursa, akşam namazınızı kılmadan evvel yemeği yiyin. Acele edip de yemeği bırakmayın." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 391)

Yatsı Namazı:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"O halde siz akşama ulaştığınızda ve sabaha kavuştuğunuzda Allah'ı tesbih edin." (Rûm: 17)

Âyet-i kerime'de adı geçen **"Akşama ulaştığınızda"** tabiri **"Akşam"** ve **"Yatsı"** namazlarına delâlet etmektedir.

"Gecenin bir kısmında O'nu tesbih et." (Tûr: 49)

Âyet-i kerime'sinde emredilen namaz **"Akşam"** ve **"Yatsı"** namazlarıdır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Bir kimse yatsı namazını cemaatle kılsa, o gecenin yarısını ibadetle geçirmiş olur. Eğer sabah namazını da cemaatle kılsa bütün geceyi ihyâ etmiş olur." (Müslim)

"Münâfıklara sabah ile yatsı namazından daha ağır hiçbir namaz yoktur. Halbuki bu iki namazın sevabını bilselerdi, topallayarak da olsa gelirlerdi." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 383)

"Ümmetime zor gelmeyecek olsaydı, yatsı namazının böyle (gecenin üçte birinde) kılınmasını emrederdim." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 340)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir defasında mücahidleri teçhiz ile uğraşırken yatsı namazını oldukça geciktirerek kıldı, sonra cemaate dönerek şöyle buyurdu:

"Telâşlanmayınız, yavaş olunuz! Sizi müjdelerim ki Allah'ın size olan nimetlerinden biri de elbet bu saatte namaz kılan sizden başka kimsenin olmayışdır. Yahut bu saatte sizden başka hiçbir kimse namaz kılmamıştır." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 339)

Vitir Namazı:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Vitir, bir hakk-ı ilâhî'dir. Her kim vitir namazını kılmazsa bizden değildir." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: cild 3, sh: 207)

"Allah-u Teâlâ (beş vakit namazdan başka) ziyade olarak bir namaz daha emretmiştir. O da vitir namazıdır." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh, cild 3, sh: 208)

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz şöyle buyurmuşlardır: **"Resulullah - sallallahu aleyhi ve sellem- gecenin her vaktinde vitir kılmıştır."** (Buhârî, Tecdîd-i sarîh: 527)

Cuma Namazı:

Cuma günü müslümanların bayramıdır. Bayram namazları vâcib olduğu halde Cuma namazı kılmak farz-ı ayın'dır. Her müslümana farzdır.

Cuma'nın fazileti kitap, sünnet ve icma ile sabittir. İnkâr eden dinden çıkar, kâfir olur.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'lerinde buyuruyor ki:

"Ey iman edenler! Cuma günü namaz kılmak için ezan okunduğu zaman hemen Allah'ı zikretmeye koşun. Alış-verişi, işi gücü bırakın. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

Namaz kılındıktan sonra yeryüzüne dağılın, Allah'ın fazlından nasibinizi arayın. Allah'ı çok zikredin ki kurtuluşa eresiniz." (Cuma: 9-10)

Cuma vaktinde dünya işleri ile ve Cuma namazına gitmekten alıkoyacak herşeyle uğraşmak haramdır.

Hadis-i şerif'lerde şöyle buyuruluyor:

"Ey insanlar! Ölmeden önce Allah'a tevbe ediniz. Meşgul duruma düşürülmeden önce (hastalık, yaşlılık çökmeden) salih ameller yapmaya koşun. Allah'ı zikretmekle, gizli ve açık çok sadaka vermekle O'nun sizin üzerinizdeki hakkı yerine ulaştırınız ki rızıklanasınız, yardım olunasanız ve ıslah edilesiniz.

Ey insanlar! Şunu da muhakkak biliniz ki, Allah-u Teâlâ Cuma'yı içinde bulunduğunuz şu yılının şu ayında, şu günümde ve makamımda kıyamet gününe kadar farz kılmıştır. Binaenaleyh her kim benim hayatımda veya benden sonra adil ve zâlim bir imamı olduğu halde, Cuma namazını hafife alarak veya farzietini inkâr ederek terkederse, Allah onun dağılık işlerini toparlatmasın, iki yakasını bir yere getirmesin ve işinde bereket vermesin. Haberiniz olsun ki o kimsenin namazı yoktur. İyi biliniz ki; o kimsenin zekâtı da yoktur. Hacci ve orucu da yoktur. İyi biliniz ki onun iyiliği de yoktur. Nihayet tevbe edinceye kadar. Her kim tevbe ederse Allah-u Teâlâ onun tevbesini kabul eder." (İbn-i Mâce)

"Cuma gününde bir saat vardır ki, bir müslüman kul, namaz kılarken Allah'tan bir şey isterse muhakkak Allah o kimseye istediğini verir." (Buhârî. Tecdîd-i sarîh: 507)

"Cuma günü mescid kapılarının her birinde melekler bulunur ve gelenleri sıra ile kaydederler. İmam minbere oturunca defteri kapatır, hutbe dinlerler." (Buhârî. Tecdîd-i sarîh: 1327)

Ayrıca Cuma gününün faziletine dair pek çok Hadis-i şerif vardır. Ezcümle, üzerine güneş doğan günlerin en hayırlısı olduğu, Adem Aleyhisselâm'ın o gün yaratıldığı, cennete o gün konulduğu, o gün cennetten yeryüzüne indirildiği, kıyametin de o gün kopacağı beyan buyurulmuştur:

"Cuma gününe rastlayan hasenâtın ecri kat kattır." (Münavî)

"Özürsüz olarak üç Cuma namazını terkedenler münâfıklar topluluğundan yazılırlar." (Tirmizî)

"Cuma günü vefat eden mümin kabir azabından hıfz buyrulur." (Tirmizî)

Bu mübarek gün, günlerin efendisi olduğundan, gereken değeri vermek, gecesini de gündüzünü de ihya etmek İslâm âdablarındandır.

Bu gün için gusül abdesti almak, güzel koku sürünmek, en güzel elbiseleri giymek, bol bol salat-ü selâmla meşgul olmak, mümkün olduğu kadar cumaya erken gitmek sünnettir.

Hadis-i şerif'lerde şöyle buyurulmaktadır:

"Cuma günü cünüplükten yıkanan, sonra (Cuma'ya en erken) giden kimse bir deve, ikinci saatte giden bir sığır, üçüncü saatte giden bir koç kurban etmiş gibidir.

Dördüncü saatte giden bir tavuk kesmiş, beşinci saatte giden bir yumurta vermiş gibidir.

İmam hutbeye çıkınca melekler gelir, hutbeyi dinlerler." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 480)

"Hiçbir kimse yoktur ki, Cuma günü yıkansın, elinden geldiği kadar paklansın, güzel kokusu ile kokulansın, sonra evinden çıksın, iki kişi arasını yarmaksızın ona takdir edildiği kadar namaz kılsın, sonra da imam hutbe okurken sükûnetle dinlesin de geçenki Cuma ile bu Cuma arasındaki günahları bağışlanmasın." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 481)

Medine'nin yakınındaki Avâli'den, toz-toprak içinde Cuma'ya gelenlere Resul-i Ekrem - sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Şu gününüz için keşke iyice temizlik yapaydınız." buyurmuştur. (Buharî. Tecrid-i sarîh: 489)

Ayrıca o gün az da olsa sadaka vermek çok faziletlidir.

Teravîh Namazı:

Resulullah Aleyhisselâm Ramazan'ın birinci gecesinde teravîhi mescidde kılmıştı. Cemaat de ona uydu. Bir daha kıldırmadı. Bunun sebebi sorulduğunda:

"Elbet ben gece namazının size farz olmasından korktum." buyurdular. (Buhârî, Tecdîd-i sarîh: 411)

Abdullah İbn-i Abbas -radiyallahu anhümâ-dan rivayete göre şöyle buyurmuşlardır:

"Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazan'da yirmi rekât teravîh ve vitir namazı kıları." (Tecdîd-i sarîh, cild 4, sh: 75)

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'den rivayet edildiğine göre, şöyle söylemiştir:

"Yâ Resulellah siz vitir namazı kılmadan uyur musunuz? diye sormuştum.

'Yâ Âişe benim iki gözüm uyur kalbim uyumaz.' buyurdu." (Buhârî, Tecdîd-i sarîh: 592)

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh-ın hilâfeti zamanında Ashâb-ı kiram'ın icma ile kalabalık cemaatle kılınmıştır.

- Erkek ve kadın her müslümanın teravîh namazı kılması sünnet-i müekkede'dir.
- Ramazan gecelerinde yatsının son sünnetinden sonra yirmi rekât olarak kılınır. Vitir namazı ise teravihten sonra kılınır.
- Teravîh namazını on selâm ile ikişer rekât kılmak sevaplıdır. Dörder rekât da kılınır. Dörtten fazla rekâta selâm vermek mekruhtur.
- Teravîh namazını evde cemaatle kılmak bir fazilet olmasına rağmen, mescitte cemaatle kılmak daha üstün bir fazilettir.
- Teravîh namazı orucun değil, Ramazan ayının sünnetidir. Bunun içindir ki oruç tutamayan hasta ve yolcu gibi özür sahiplerinin de bu namazı kılmaları sünnettir.
- Vakti geçirilmiş olan teravîh namazının kazası yapılmaz.
- Yatsının farzı kılındıktan sonra camiye gelen bir kişi, önce yatsının farzını kılar, sonra teravîh kılmak için imama uyar. Daha sonra kılamadığı rekâtları kendi başına kılar.

Namaz Vakitlerinin Başlangıç ve Sonları

Hadis-i Şerif ile Belirlenmiştir:

Rivayet olunur ki Ebu Mesud Ensâri -radiyallahu anh- Irak'ta iken bir gün Muğire bin Şûbe -radiyallahu anh-ın yanına girdi. O gün Muğire nasılsa ikinci namazını geç vakte bırakmıştı. Ona dedi ki:

"Ya Muğire! Bu yaptığın nedir? Bilmiyor musun ki, Cebrâil inip namaz kıldı. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de (ardında) kıldı.

Sonra (bir daha) kıldı, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de (ardında bir daha) kıldı.

Sonra (bir daha) kıldı, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de (ardında bir daha) kıldı.

Sonra (bir daha) kıldı, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de (ardında bir daha) kıldı.

Sonra (bir daha) kıldı, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de (ardında bir daha) kıldı.

Sonra 'İşte ben bununla emrolundum.' dedi." (Buhâri, Tecdîd-i sarîh: 315)

Bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

"Cebrâil Aleyhisselâm iki defa Beyt-i muazzama'nın yanında bana imam oldu. İlk defasında zeval vaktinde güneşin verdiği gölge bir nalın tasmaı kadar uzandığında bana öğle, her şeyin gölgesi birer misli uzadığında ikindi, oruçlu orucu bozduğu vakitte akşam, şafak kaybolduğunda yatsı, oruçluya yemek- içmek haram olduğu vakitte sabah namazlarını kıldırdı.

Ertesi gün öğle namazını her şeyin gölgesi bir misli, ikindi namazını iki misli olduğu, akşam namazını oruçlu iftar ettiği zamanda, yatsı namazını gecenin üçte birine doğru, sabah namazını da ortalık iyice aydınlandığı vakitte kıldırdı.

Sonra bana döndü ve 'Ya Muhammed! Bu senden evvelki Enbiyâ'nın vaktidir. Namaz vakti işte bu ikişer vakitler arasındadır.' dedi." (Ebu Dâvud, Nesâi, Tirmizî), (Tecdîd-i sarîh, cild: 2. sh: 462)

Allah-u Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri namaz kılmayı farz kılmıştır. Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'lerde namazın vakitleri, nasıl kılınacağı beyan edilmiştir.

Cebrâil Aleyhisselâm gelerek Resulullah Aleyhisselâm'a tarif etmiştir.

"Namaz üç vakittir." Diyenlere Sorun:

- 1. Siz namaz kılıyor musunuz? Kılıyorsunuz da mı hüküm-ü ilâhîyi ve Resulullah Aleyhisselâm'ın emirlerini tahrip ve tahrif ederek değiştirmek istiyorsunuz?**
- 2. Biz de kılıyoruz derlerse "Kaç vakit kılıyorsunuz? Resulullah Aleyhisselâm'a Cebrâil Aleyhisselâm beş vakti tâlim etti, size üç vakti kim tâlim etti?"**
- 3. Onlara sorun asıl gayeniz nedir? Size ne cevap vereceklerine dikkat edin.**

"Hakikat ile Dalâleti Bilmemiz Lâzım" isimli ilk baskısı 1990'lı yıllarda yapılan eserinde şöyle buyurmuştu:

Rüşdî ve Reşat'ın telefonları paralel çalışır. Mühim olan telefonun santralıdır. Merkezi ise hıristiyan âlemidir. İslâm'ın gerek Amerika'da gerekse İngiltere'de yayılması onları tedirgin etti. Bunu önleyebilmek için çaba sarfediyorlar. Bir taraftan yalancı peygamberler çıkartmakla, Hazret-i Kur'an'ı tahrif etmekle tahribe çalışıyorlar, diğer taraftan ise Sebeb-i mevcudat olan Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'i inkâr yolunu tutuyorlar.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Şüphesiz ki bu Kur'an hak ile bâtilı ayıran bir sözdür, o bir eğlence değildir.

Onlar (onu iptal etmek için) bir tuzak kuruyorlar. Ben de bir tuzak kurmaktayım, hilelerine karşılık vereceğim.

Hele sen o inkârcılara mühlet ver, onları biraz kendi hâllerine bırak." (Târık: 13-17)

"Ellerinin yazdıklarından ötürü vay hâline onların! Kazandıkları vebalden ötürü vay hâline onların!" (Bakara: 79)

Ve bunu sinsi sinsi yapmalarını, karagöz oyununa benzetirsek; ipler hıristiyanın elinde, perdede Reşat (Reşat Halife) ile Rüşdî (Salman Rüşdî) görünüyor.

Dikkat edin üçüncü hücumları da namaz olacaktır. Gayeleri İslâm'ı esasından çıkarmaya çalışmak ve hıristiyanlık dinini yaymaktır. Kendileri cehenneme gittikleri gibi, başkalarını da sürüklemek istiyorlar.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Onlar yeryüzünde durmadan fesat çıkarmaya koşarlar." (Mâide: 64)

"Andolsun ki 'Allah üç ilâhtan üçüncüsüdür.' diyenler kâfir olmuşlardır. Oysa bir tek ilâhtan başka ilâh yoktur. Eğer bu dediklerinden vazgeçmezlerse elbette onlardan inkâr edenlere çok acıklı bir azap dokunacaktır." (Mâide: 73)

Bunların buradaki tâbilerine de çok dikkat etmek lâzım.

Dikkat ederseniz bunlara tâbi olanlar bundan evvel de: **"Cuma namazı kılınmaz."** demekle Hazret-i Allah ve Resul'üne karşı gelmişlerdi. Halbuki Kur'an-ı kerim'de hususiyetle Cuma sûre-i şerif'i var, bunca Hadis-i şerif'ler mevcut.

Ezcümle Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Bir takım kimseler ya Cuma namazlarını terketmekten vazgeçerler veya Allah-u Teâlâ onların kalplerini muhakkak ki mühürleyecektir. Sonra da onlar gafillerden olurlar." (Müslim. K. Cuma: 40)

Bir insan bir mevzuya girmek istediği zaman Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif ile girecek.

Âyet-i kerime'de:

"Allah ve Resul'ü doğru söylemiştir." buyuruluyor. (Ahzâb: 22)

Bu bakımdan Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif esastır, diğerleri lâftır. Hangi meselede olursa olsun, kim söylerse söylesin, lâfa itibar edilmez.

Cihad daha evvel harp sahalarında yapılırdı. Şimdi ise küffar içten içe çalışıyor. Bunun için müslümanların uyanık bulunması lâzımdır.

Türkiye'de durmadan propogandasını yapıyorlar, en müsait yer olarak burayı buluyorlar. Niçin? Mânen yoksun olanlar taklitçiliğe ve nakilciliğe meylettikleri için.

Cemaatle Namaz:

Namazı cemaatle kılmak dinin şîârıdır.

Bir Hadis-i şerif'te şöyle buyurulmaktadır:

"Cemaatle kılınan namaz, yalnız kılınan namazdan yirmiyedi derece efdaldır."
(Buharî. Tecrid-i sarîh: 378)

Âkıl bâliğ ve hür olan, topluca namaz kılmaya gücü yeten müslüman erkeklerin cemaatle Cuma namazını kılmaları farz, Bayram namazını kılmaları vâcip, beş vakit namazı kılmaları ise vâcip kadar kuvvetli bir sünnet-i müekkededir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde cemaatin önem ve faziletini beyan buyurmaktadır:

"İmamlar sizin için namaz kıldırırlar. Eğer isabet ederlerse hem sizlere hem de onlara sevap vardır. Eğer hata ederlerse sizler için sevap onlar için ikab vardır."
(Buharî. Tecrid-i sarîh: 402)

"Cemaate devam etmeyenler pişmanlık duyup tevbe etmezlerse elbette evlerini yakarım." (İbn-i Mâce)

Yangın, cemaati terk edenlere dünyada ilâhî adaletin bir cezâsıdır. Bu Hadis-i şerif'in apaçık bir mucize olduğu herkesçe kabûl edilmiş olsa gerektir. Zîrâ zamanımızda câmii ve cemaati terkedenler çoğaldığından yangın vukuu da hemen o nisbette çoğalıyor.

"Bir kimse yatsı namazını cemaatle kılsa o gecenin yarısını ibadetle geçirmiş, aynı şekilde sabah namazını cemaatle kılsa geceyi bütünüyle namaz ile ihyâ etmiş gibi olur." (Müslim)

"Kuvvet bulmak için İslâm dini'nin cemâate olan ihtiyacı, sevâb almak için müminlerin cemaate olan ihtiyâcından fazladır." (Münâvî)

"Cennetin ortasında oturmasını arzu eden kimse cemaat namazından ayrılmasın." (Tirmizî)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz namaz kılariken ayak patırtısı duydu, namazı bitirince **"Ne oluyorsunuz?"** diye sordu.

"Namaza yetişmek için acele ettik." dediler.

Bunun üzerine şöyle buyurdular:

"Bir daha öyle yapmayınız. Namaza geldiğinizde vakar ve sekinetten ayrılmayınız. Yetiştiginizi kılar, yetişemediğinizi tamamlarsınız." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 374)

Resulullah Aleyhisselâm'a birisi gelip; *"Yâ Resulellah! Filânca bize namaz kıldırırken o kadar uzatıyor ki, vallahi sabah namazına gitmekten âdeta geri kalıyorum."* dedi.

Resulullah Aleyhisselâm gadaplı bir şekilde buyurdu ki:

"İçinizden bazı kimselerde cemaati usandırıcılar vardır. Hanginiz imam olursanız kısa kıldırınız. Zira cemaat içinde zayıf, yaşlı, iş-güç sahibi kimseler vardır." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 405)

İmam ve müezzinin faziletine dair Hadis-i şerif'lerde ise şöyle buyuruluyor:

"İmam ve müezzin için hâsıl olan ecir, cemaatin umumuna verilen ecrin bir mislidir." (Münâvi)

"Cenâb-ı Allah'ın in'âm ve ihsânını herkesten ziyâde bekleyen fî-sebîlillah ezan okuyanlardır." (Müslim)

NAFİLE NAMAZLAR

Abdest ve Gusül Namazı:

Her abdest ve gusülden sonra üzerindeki yaşlığı kuruyacak kadar vakit geçirmeden iki rekât namaz kılmak menduptur.

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz, bir sabah:

"Yâ Bilal! İslâmiyet'te en çok kabulünü umduğun amelini bana haber ver zira, cennette önümde senin ayak seslerini işittim." buyurdu.

Bilal-i Habeşî -radiyallahu anh- ise şöyle cevap verdi:

"Gece ve gündüz her abdest aldığım da bu abdestle müyesser olduğu kadar namaz kıldım. Başka da bir amelde bulunduğumu bilmiyorum." (Buhari)

İşrak Namazı:

Güneş doğduktan kırk beş dakika sonra iki rekât olarak kılınır, çok faziletlidir. Hadis-i şerif:

"Sabahleyin her kemiğimize karşılık bir sadaka vardır. Her tesbih bir sadakadır. Her hamd bir sadakadır. Her tehlil bir sadakadır. Her tekbir sadakadır. İyiliği emretmek bir sadakadır. Kötülükten nehyetmek bir sadakadır."

Kuşluk vaktinde kılınan iki rekât namaz ise bütün bunlara bedeldir." (Müslim)

Duha (Kuşluk) Namazı:

Bu namazın vakti gündüzün dörtte biri geçtikten sonra başlar, istivâ vaktine yani öğleye bir saat kalaya kadar devam eder. Dört, sekiz veya on iki rekât olarak kılınır. Gündüz kılındığı için dört rekâta bir selâm verilir. Hadis-i şerif:

"Kim kuşluk namazı kılmaya devam ederse, günah-ı sağıresi deniz köpüğü kadar dahi olsa mağfiret olunur." (İbn-i Mâce)

Evvâbin Namazı:

Akşam namazından sonra altı rekât olarak kılınır. İki rekâta bir selâm verilir.

1. ve 2. rekâtlarda Fâtiha'dan sonra üçer İhlâs sûresi,
3. ve 4. rekâtlarda Fâtiha'dan sonra birer İhlâs sûresi,
5. rekâta Fâtiha'dan sonra Felâk sûresi,
6. rekâta ise Fâtiha'dan sonra Nâs sûresi okunur.

Hadis-i şerif:

"Akşam namazından sonra söz söylemeksizin altı rekât namaz kılmaya devam edenlerin elli senelik günah-ı sağiresi mağfur olur." (C. Sağır)

Hıfz-ı İman, Hıfz-u Himâye Namazı:

Evvâbin namazının hemen arkasından kılınır.

Birinci rekâta Fâtiha'dan sonra bir **Âyet-el Kürsî** ve:

"Ey Rabb'imiz! Bizi doğru yola hidayet ettikten sonra kalplerimizi saptırıp döndürme. Bize kendi nezdinden bir rahmet ver. Şüphesiz bağışı en çok olan sensin. Ey Rabb'imiz vukûunda aslâ şüphe olmayan bir günde sen insanları mutlaka toplayacaksın. Şüphesiz ki Allah sözünden dönmez." (Âl-i İmran: 8-9)
Âyet-i kerime'si okunur.

İkinci rekâta Fâtiha'dan sonra **Elemneşrahleke** sûresi okunur.

Selâm verdikten sonra secdeye gidilir ve on defa salâvat-ı şerife getirilir. Akabinde hıfz-ı iman hıfz-u himâye için Cenâb-ı Hakk'a niyazda bulunulur.

Teheccüd Namazı:

Gece kalkıp kılınan namazdır. İki rekâta bir selâm verilir. İsteyen istediği kadar kılabilir.

Hakk Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri Kelâm-ı kadim'inde:

"Habib'im! Gecenin bir kısmında uyanıp, sırf sana mahsus fazla bir ibadet olmak üzere Kur'an ile gece namazı kıl." buyuruyor. (İsrâ: 79)

Buradaki gece namazından murad, Teheccüd namazıdır. Sebeb-i Mevcudat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e farz, ümmet-i muhteremesine ise nafîle olarak emredilmiştir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- gece namazlarında iki ayağı şişinceye kadar ayakta dururdu. Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz bir gün kendisine **"Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını mağfiret etmişken, niçin bu kadar zahmet çekiyorsun?"** deyince şöyle buyurdular:

"İşte bu gufran-ı ilâhi'ye karşı şükreden bir kul olmayayım mı?" (Buhârî)

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz buyurdular ki:

"Bir seher vaktinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana ve kızı Fâtıma -radiyallahu anhâ-ya ansızın ziyarete geldi. 'Siz teheccüde kalkmıyor musunuz?' buyurdu. 'Yâ Resulellah!' dedim. 'Hayatımız Allah'ın yed-i kudretindedir. Bizi uyandırmak dilerse uyandırır.' Böyle söyleyince geri döndü ve bana hiç cevap vermedi. Yalnız yüzünü bizden çevirip giderken mübarek elini dizine vurdu ve şu Âyet-i kerime'yi okudu: 'İnsanlar ne de çok cidalcı (tartışmacı) oluyor.' (Kehf: 54)" (Buharî)

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- Efendimiz'in oğlu Abdullah -radiyallahu anh- buyuruyorlar ki:

"Saâdet devrinde kim bir rüyâ görürse, gelip onu Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-e anlatırdı. Ben de bir rüyâ görmeyi ve onu Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-e arz etmeyi çok isterdim. O sıralarda ben çok gençtim ve Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- zamanında mescidde uyuyordum. Bir gece rüyâmda iki meleğin beni tutup cehenneme götürdüklerini, cehennemin kuyu gibi taştan örülü ve iki boynuzu olduğunu gördüm. İçinde bir çok tanıdık kimseler vardı. Korktum ve 'Cehennemden Allah'a sığınırım.' demeye başladım. Bu sırada bir başka melekle karşılaştık. Bana "Korkma" dedi.

Bu rüyâmı hemşirem Ümmül-müminin Hafsa -radiyallahu anhâ-ya anlattım. O da Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-e arzettiğinde:

"Abdullah ne iyi çocuktur. Bir de gece kalkıp namaz kılsa!." buyurmuş.

Bundan sonra ben geceleri çok az uyumaya başladım." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 576)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz gece namazını teşvik etmekle beraber itidâlî de tavsiye buyurmuşlardır. Bir defasında mescide iki direğin arasına bir ip çekilmiş olduğunu görünce **"Bu nedir?"** diye sordular. **"Zevceniz Cahş kızı Zeyneb'indir. Namazda yorulunca bu ipe tutunur."** denildiğinde buyurdular ki:

"Olmas böyle şey. Bu ipi çözünüz. Sizden biriniz namaz kılacaksa zinde olarak kılsın. Yorulunca da oturup dinlensin." (Buharî)

Bir Hadis-i şerif'lerinde de buyuruyorlar ki:

"Sizden biriniz uyurken şeytan onun ensesine üç düğüm vurup 'Yat, daha gece uzun.' der, ensesini sıvazlar. O kimse uyanıp da zikrullahla meşgul olursa, o düğümün biri çözülür. Kalkıp abdest alırsa diğeri, namaz da kılsa son düğüm çözülür. Artık o, gönlü hoş ve huzurlu bir hâlde sabaha çıkar.

Fakat zikretmez, abdest alıp namaz kılmazsa gönlü kirli ve uyuşuk bir hâlde sabahlar." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 588)

Teheccüd namazı çok faziletlidir. Hadis-i şerif'lere göre, farzlardan sonra en kıymetli namazdır.

Bir Hadis-i şerif'te şöyle buyurulmaktadır:

"Farzlardan sonra namazların efdâli geceleri kılınan teheccüd namazıdır." (Müslim)

Sâlih kulların âdetidir. İnsanı Allah'a yaklaştırır. Günahlara kefarettir, günah işlemekten alıkoymaya sebeptir. Bedenî ve ruhî hastalıklara şifâdır.

Tesbih Namazı:

Dört rekâtlı nâfile bir namazdır. Her rekâtinde 75 defa **Sübhânellahi velhamdülillâhi velâ ilâhe illâllahü vallahü ekber** diye tesbih tekbiri okunur. Kılınışı şöyledir:

Niyet edilir, **Allahu Ekber** diyerek namaza başlanır. **Sübhâneke**'den sonra 15 kere **Sübhânellahi...** okunur. Euzü besmele çekilir. Fâtiha sûresi ve bir sûre okunduktan sonra 10 kere **Sübhânellahi...** okunur. Rükûya gidilir. 3 kere **Sübhâne Rabbiyel aziym** dedikten sonra 10 kere **Sübhânellahi...** okunur. **Semiallâhü Limen Hamideh** denilerek kalkılır. Kıyamda 10 kere **Sübhânellahi...** okunur. Secdeye varılıp 3 kere **Sübhane Rabbiyel âlâ** dedikten sonra 10 defa **Sübhânellahi ...** okunur. Secdeden tekbir ile kalkılıp oturunca 10 defa **Sübhânellahi...** okunur. İkinci secdeye de tekbir ile varılıp 3 defa **Sübhâne Rabbiyel âlâ**'dan sonra 10 kere **Sübhânellahi...** okunur. Böylece bu tesbih 75 kere okunmuş olur.

Sonra ikinci rekâta kalkılır. İlk önce 15 defa **Sübhânellahi...** okunur. **Besmele-i şerif, Fâtiha** ve **bir sûre**'den sonra 10 defa **Sübhânellahi...** okunur. Birinci rekâta kılındığı gibi bir rekât daha kılınır ve oturulur. **Tahiyyat, Salli-Bârik** duâları okunur, üçüncü rekâta kalkılır. Üçüncü ve dördüncü rekâtlar da birinci rekâtlar gibi kılınarak selâm verilir. Bu suretle de dört rekâta üç yüz tesbih okunmuş olur.

Gündüz kılınırsa bir selâmda, gece kılınırsa iki selâmda tamamlamak daha iyidir.

Tesbih namazının fazileti çok büyüktür. Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz amcası Abbas -radiyallahu anh- Hazretleri'ne **"Ey amcam Abbas! Sana bir ihsanda bulunayım mı?"** buyurdular ve Tesbih namazının kılınışını tarif ettiler. Bu namazı kıldığı takdirde günahlarının evvelini ve âhirini, eskisini ve yenisini, bilerek yaptığını bilmeyerek yaptığını, büyüğünü ve küçüğünü, gizlisini ve açığını, Hazret-i Allah'ın affedeceğini söylediler. Hatta Âlic bölgesinin kumları kadar da çok olsa bile...

Daha sonra buyurdular ki:

"Gücün yetiyorsa bu namazı hergün bir kere kıl. Hergün kılamazsan, her Cuma bir kere kıl. Her Cuma kılmaya gücün yetmezse her ay bir kere kıl. Her ay kılamazsan hiç değilse senede bir kere kıl. Onu da yapamazsan ömründe bir kez olsun bu namazı kıl." (Tirmizî - Ebu Dâvud)

NAMAZDA BÂTİNİ ve ZÂHİRİ HUŞU

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Resul'üm! Kitap'tan sana vahyedileni oku ve namaz kıl! Şüphesiz ki namaz insanı her türlü hayâsızlıktan ve fenâlıktan alıkoyar. Zikrullah elbette en büyük (ibadet)tir. Allah yaptıklarınızı bilir." (Ankebût: 45)

Müminlerin her türlü kötülüklerden ve yasaklardan kaçınması icap ederken, nice namaz kılan kimselerin kendilerini haramdan ve yasaklardan kurtaramadıkları görülmektedir.

Bunun da sebebi namazda huzur ve huşuya dikkat edilmemesinden ileri gelmektedir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Huşu ile namaz kılan müminler ahiret azabından kurtuldular." buyuruyor.
(Müminun: 1-2)

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ise Hadis-i şerif'lerinde:

"Namazında huşu olmayan kimsenin namazı kabule lâayık olamaz, vaad olunan faydası da beklenemez." buyurmuşlardır. (Münâvî)

Bir Âyet-i kerime'de de şöyle buyuruluyor:

"Namazında sesini yükseltme, sesini o kadar da kısma, ikisi arasında bir yol tut." (İsrâ: 110)

Bu gibi kimseler ancak emri yerine getirerek farzı edâ etmiş ve namazı terkedendenler için tayin olunan şer'i cezadan kendini kurtarmış olur.

Namazda huzur ve huşu şarttır. Allah-u Teâlâ bir Âyet-i kerime'sinde:

"Benim zikrim için namaz kıl!" buyuruyor. (Tâhâ: 14)

Bu Âyet-i kerime'den anlaşılıyor ki namaz kılmaktan maksat Allah-u Teâlâ'yı anmaktır. Namazı boyunca gaflette olan bir kimse, Allah'ı anmak için namaz kılanlardan olmamış olur.

Allah-u Teâlâ bir Âyet-i kerime'sinde de:

"Gâfillerden olma." buyuruyor. (Â'raf: 205)

Namaz gafletle kılınırsa o namaz sahibini fuhşiyattan, münkerden alıkoymaz, Hazret-i Allah'tan uzaklaştırır.

"Namaz insanı her türlü hayâsızlıktan ve fenâlıktan alıkoymaz." (Ankebût: 45)

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyururlar:

"Bir kimsenin kıldığı namazı kendisini kötülüklerden alıkoymazsa, o kimseye Cenâb-ı Allah'ın rahmetinden uzaklaşmadan başka bir fayda vermez." (Ahmed bin Hanbel)

"Sâlih amelden ayrılmayan kimsenin iki rekât namazı, iyi ile kötü ameli karışık kimselerin bin rekât namazından efdâldir." (Münâvî)

Diğer bir Hadis-i şerif'lerinde ise:

"Nice namaz kılan var ki namazından sadece yorgunluk elde eder." buyuruyorlar.
(Nesai)

Asıl olan, huşu ile kılınan namazın insanı kötülüklerden alıkoymasıdır. Kişi kötülükler meyil ediyorsa namazında eksiklikler var demektir. Kötülük derken sadece aklımıza gelen büyük kötülükler, başkasına yapılan hareketler anlaşılmalıdır. Kötülük; dedikodu, gıybet, emir sahibine itaatsizlik, toplumda huzur ve huşuyu bozacak fitne çıkaracak hâl ve hareketler. Buna mümasil mümin ahlâkına uymayan her türlü hareket kötülüktür. Kötü örnek olmaktır.

Namazda huşu; hem zâhiri hem bâtını olmak üzere iki kısımdır:

Bâtinî Huşu:

- Namaz kılmaya başlayan bir kimse iftitah tekbirinden başlayıp selâm verinceye kadar, kendisinin Cenâb-ı Hakk'ın huzurunda bulunduğunu bilmelidir.
- O'nun heybet ve azameti karşısında kendisinin ne derece hakir, fakir olduğunu, merhamete ve mağfirete muhtaç, günahkâr bir kul olduğunu tefekkür etmelidir.
- İbadetler arasında Cenâb-ı Hakk'ın en çok sevdiği olan namaz sayesinde söz ve hareketleriyle af ve mağfiret talep edip O'nun lütuf ve ihsanını kazandıracak bir makamda bulunduğunu korku ve haşyetle düşünmelidir.
- Bu şekilde kılınan namazımız melâike-i kiram'ın muhtelif şekillerdeki ibadetlerini içinde topladığı için, diğer ibadetlerin en faziletlisi, af ve mağfiret sebeplerinin en mükemmelidir.

Meleklerin bir kısmı ayakta bir kısmı oturarak, bir kısmı rükû ve secde ile meşguldürler. Diğer bazıları da "Allah-u Ekber", "Elhamdülillah", "Subhanallah" gibi tekbir, tahmid ve tesbih ile emrolunmuşlardır. Namaz kılan müslümanlar da, bu faziletlerin hepsinden kısmi de olsa feyz almaktadırlar.

Zâhirî Huşu:

- Bir insan namaza başlar başlamaz tam bir sükûnetle, etrafına bakmadan, azalarını lüzumsuz hareketlerden koruyarak, Allah-u Teâlâ'nın huzurunda bulunup dilinden dökülen kelimelerin mânâsını düşünmelidir.

Zira Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde:

"Namaz içinde oraya buraya bakmak, kişinin namazından çaldığı hırsızlamadır."
(Buharî. Tecrid-i sarîh: 420)

"Kişi, namazından ne kadar anlarsa, o derece namaz kılmış sayılır."
buyurmuşlardır.

- **"Allah-u Ekber"** deyince, Allah-u Teâlâ'nın herşeyden büyük olduğunu düşünmelidir.
- **Sübhanek Allahümme ve bihamdik:** Ey Allah'ım! Sana hamd ederek, her türlü noksanlardan tenzih ederim.
- **Vetebâre kesmük:** Senin ism-i şerif'inin hayır ve bereketleri cem ettiğini bilirim.
- **Veteâlâ ceddük:** Senin azamet ve şanını itiraf ederim.
- **Velâ ilâhe ğayrûk:** Senden başka bir mabud olmadığını dil ile ikrar, kalp ile tasdik ederim.
- **Euzü billâhi mineşşeytanirracîm:** Merhamet dergâhından kovulmuş şeytanın hile ve desiselerinden Cenâb-ı Hakk'a sığınırım.
- **Bismillâhi:** Cenâb-ı Allah'ın ism-i şerif'i dilimde ve kalbimde bulunduğu halde namaza başlıyorum.
- **Errahman:** Öyle bir Allah ki dünyada merhameti herkese şâmil.
- **Errahim:** Ahirette ise itaatkâr kullarına cennet ve cemâlini ihsan buyurucudur.
- **Elhamdü'lillâhi:** Hamd ve sena bütün övgüler Allah-u Zülcelâl Hazretleri'ne mahsustur.
- **Rabbil âlemin:** Bütün âlemlerin yaratıcısı, rızıklandırıcısı, mürebbisidir.
- **Errahmânirrahim:** O Rahman ve Rahim'dir.
- **Mâlik-i yevmiddin:** Kıyamet gününün sahibi ve melikidir. Herkesin gözü onun lütuf ve keremindedir.
- **İyyâke na'büdü:** Allah'ım yalnız sana ibadet eder,
- **Ve iyyâke nestaiyn:** Yalnız senden yardım bekleriz.
- **İhdinâ:** Bizlere hidayet eyle.
- **Sırâtmüstakim:** Cennete uzanan doğru bir yolu.
- **Sıratalleziyne en'amte aleyhim:** Nimetlerine nâil olan nebilerin ve velilerin süluk ettikleri şeriat ve tarikat-ı mutahharayı,
- **Ğayril mâğdûbi aleyhim veledalliyn:** Gazabı haketmiş olanların ve doğru yoldan sapan yahudi ve hıristiyanların yolunu değil.
- Namaz kılan kimse bu şekilde Fâtiha sûre-i şerifi'ni okuduktan sonra istediği bir sûre daha okur. Cenâb-ı Hakk'ı tâzim makamında rükûya eğilir, kendini küçültür.
- Rükûda **"Sübhâne rabbiyel aziym"** diyerek, büyüklük zâtına mahsus olan Hazret-i Allah'ı bütün noksanlardan tenzih eyleyler.
- **"Semiallahu limen hamideh"** diyerek rükûdan kalkar. "Allah-u Teâlâ kendisine hamd edenin hamdini işitir ve kabul buyurur." demektir.

• Rükûdan kalktığında da **"Rabbenâ lekel hamd"** der. "Ey Rabb'imiz. Hamd ancak sana mahsustur." mânâsına gelir.

• Sonra secdeye varır.

Bilindiği gibi kulların fiillerinin, iş ve davranışlarının içinde en çok kabule lâyık olan şey mahviyettir. Yani bir insan kendini hakir, sağır, naçiz bir mahlûk olduğunu ve her nesi varsa Cenâb-ı Allah'ın mal ve mülkü bulunduğunu bilmektir.

Secdeye varmak, yerlere kapanmak, toprakla bir olmak ise fiili olarak mahviyeti temsil etmekte olduğu gibi dil ile de **"Sübhâne rabbiyel a'lâ"** yı okur. "Kuvvet, kudret, beden, mal ve mülk bakımından herkesten üstün olan Hazret-i Allah'ı bütün noksanlardan tenzih ederim." demektir.

• İkinci secdeyi de yaptıktan sonra ikinci rekâta kalkar. Aynı minval üzere onu da kılar ve teşehhüd için oturur.

• **Ettahiyatü lillahi:** Hamd ve sena gibi dil ile söylenerek yapılan kavli ibadetler Allah'a mahsustur.

• **Vessalâvâtü:** Salâvât gibi fiili ibadetler Allah'a mahsustur.

• **Vettayyibat:** Mâli ibadetlerin dahi hepsi O'na ait olduğunu itiraf eyler.

• Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Miraç gecesinde huzuru Rabb'ül izzet'e varınca ve bu üç kelime-i tayyibe ile hamd ve sena vazifesini yerine getirince, Allah-u Teâlâ da üç kelime ile mukabelede bulundu.

• **"Esselâmü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetullahi ve berekâtühü."** yani "Dünya ve ahiret azabından emniyetle beraber, Cenâb-ı Allah'ın rahmet ve âtifeti, hayır ve bereketi senin üzerine olsun." demektir.

• Ondan sonra tekrar Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-Efendimiz, Allah-u Teâlâ'nın selâmına cevaben **"Esselâmu aleyna ve alâ ibâdillahissalihiyn."** yani "Cenâb-ı Hakk'ın rahmeti ve inayeti bizim ve bütün enbiyanın, evliyânın üzerine olsun." tabiriyle meramını arzetmiştir.

• Mübarek Miraç gecesinde meydana gelen bu ahvâle vakıf olan Cebrâil Aleyhisselâm da **"Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasûlühü"** yani "Cenâb-ı Allah'ın birliğine ve Muhammed Aleyhisselâm'ın Allah'ın kulu ve Resul'ü olduğuna şehâdet eylerim." buyurmuştur.

• Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm'ın isminin anıldığı zaman salât-u selâm gönderilmesinin lüzumu aşikâr olduğundan, "Ettahiyatü"nün sonunda salât-u selâm getirilir...

• **Allahümme salli alâ Muhammed:** Yâ Rabb'i, rahmetini Muhammed Aleyhisselâm üzerine indir.

• **Ve alâ âli Muhammed:** Hem de Muhammed Aleyhisselâm'ın bütün akraba ve taallükâtı ile itaatkâr ümmeti üzerine indir.

• **Kema salleyte alâ İbrahime ve alâ âli İbrahim, inneke hamidün mecid:** Nasıl ki İbrahim Aleyhisselâm ile onun âile efradına nâzil buyurmuşsan. Şüphesiz ki sen Hamid ve Mecid'sin" demelidir.

• Bundan sonra "**Rabbenâ...**" gibi meşhur duâlardan okumalıdır. Sonra da namaza mahsus olan mukaddes ilâhi huzurdan çıkarak dünya âlemine dahil olacağı için; eğer imam ise hazır bulunan cemaata ve meleklerle, tek başına kılıyorsa sağındaki ve solundaki meleklerle hitaben "**Esselâmü aleyküm ve rahmetullah**" diyerek namaz vazifesini bitirmiş olur.

• Ettahiyyatü'yü okurken namazı kılan kişi Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in Allah-u Teâlâ'ya arz etmiş olduğu kelime-i tayyibeleri kendisi tarafından takdim etmelidir. Bir hikaye olarak okumamalıdır.

• Namazın başından sonuna kadar huzur ve huşuyu muhafaza etmek evliyâullahın büyüklerinin güçlüğüle muktedir olabileceği meselelerden olduğu için, diğer insanlar için ise kolay olmadığı açıktır.

Şu kadar var ki namazın hangi rüknünde olursa olsun namaz kılan için o nisbette kabul ümidi şüphesizdir. Bu bakımdan huzur ve huşu için mümkün olduğu kadar çalışıp gayret göstermelidir.

Namaz kılarken:

"Namaza başladığında son namazını kılar gibi kıl!" (Ahmed bin Hanbel)

Hadis-i şerif'ini de gönülden uzak tutmamak gerekir.

Cenâb-ı Hakk ve Feyyaz-ı Mutlak Hazretleri, Tevhid'e inanan müslümanları muvaffak buyursun. Memur buldukları namazlarını kemâl-i huzur ve huşu ile edâ etmekle kalplerini pür-nûr eylesin, amin.

MÂNEVÎ HAKİKATLER

Cenâb-ı Hakk kullarına ibadet etmeyi emretmiştir. Kimisi yapmaz, o isyandadır. Kimi yapar, fakat; "*Sen emrettin ben yapıyorum!*" kabilinden, külfet ve töhmetle, zorlukla yapar. Hoşnutlukla ve seve seve yapmaz.

Kimisi de ibadetine dayanır. "*Herkes isyân ediyor, ben ibadet ediyorum. Şu halde cennete girmeye hak kazanmış oluyorum!*" der.

Bir diğeri ise çok ibadet eder, fakat ibadet edemediğini çok iyi bilir. "*İbadet ediyorum!*" demez de, Hazret-i Allah'ın onu ibadete sevkettiğini gözü ile görür ve Sevkedene bundan dolayı şükürle meşgul olur.

"İbadet Ediyorum!" Zannına Kapılma!

"Bir padişahın birçok hizmetçileri olur, her biri çeşitli işlerde çalışırlar. Fakat bazılarını hususi hizmetine kendi maiyyetine alır. O hizmetçinin şükür mü etmesi lâzım, böbürlenmesi mi lâzım?"

Hazret-i Allah seni kulluğuna kabul buyurmuşsa, ibadet etme lütfunu bahşetmişse, bundan büyük saadet olamaz. Seni kendi maiyyetine huzuruna almış demektir. Başkasını almamış seni almış. Sen de seni maiyyetine alan Hazret-i Allah'ına çok şükret. "*İbadet ediyorum!*" zannına kapılma.

Sana bir iyilik bahşetmişse, bunu O'ndan bil, sakın kendine mâletme. Akıllı bir insan hiçbir zaman "*Ben iyiyim, ben ibadet ediyorum, ben namaz kılıyorum...*" diyemez.

Şayet seni sana bırakırsa, o gördüğün kötü insanların da en kötüsü olacaksın. Bunu böyle bil!"

Emre İtaat:

"Hazret-i Allah'ın ve Habib'i -sallallahu aleyhi ve sellem-inin emirlerine hassasiyetle itaat etmek lâzımdır. Meselâ; vaktinde kılınan namaz Hazret-i Allah'ın en sevdiği amellerdendir. Niçin? İkrâh girmemesi için, emre itaat maksadıyla vakit gelince hemen kılınması lâzımdır.

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz; "**İftarda acele, sahûru imsak vaktine doğru geciktiriniz.**" buyuruyorlar. (Tirmizî)

"*Biraz sonra orucumu açarım*" veya "*Sahur değil mi hemen yaparım!*" gibi sözlerin altında ikrah vardır. Bu ise nefisten doğuyor."

Üç Mühim Emir:

Kur'an-ı kerim'de üç Âyet-i kerime'de ikişer emir vardır. Bu emirlerin her ikisinin de yerine getirilmesi lâzımdır. Biri yapılmazsa diğeri de yapılmamış olur.

"Allah'a ve Peygamber'e itaat edin." (Âl-i imrân: 132)

Bir insan Hazret-i Allah'a itaat edip Habib'ine etmezse, Allah'a itaat etmiş sayılmaz.

"Namaz kılınız, zekâtı veriniz." (Bakara: 43)

Namaz kılan bir kimse, eğer zekâtını vermiyorsa, namaz kılmış olmaz.

"Bana ve anne-babana şükret." (Lokman: 14)

Hazret-i Allah'a şükredip de ana-babasına şükretmeyen bir insan Hazret-i Allah'a şükretmemiş demektir.

İman ve Sâlih Amel:

İslâm'ın nezafetine dahil olmak, karanlıklardan kurtulmak sâlih amel işlemekle mümkündür. Kur'an-ı kerim'de doksana yakın Âyet-i kerime'de Allah-u Teâlâ; "**İman edip, sâlih amel işleyenler**" şeklinde buyurarak "**İman**" ile "**Sâlih amel işlemeyi**" bir arada zikretmiş, sâlih amel işleyenlere mükâfatlarını sonsuzca ihsan ve ikram ettiğini beyan etmiştir.

"İman edip, sâlih amel işleyenlere gelince; Allah onlara mükâfatlarını tam olarak verecektir." (Â-i imrân: 57)

Herkesin imanı, amel ve ibadeti nispetindedir. Amel bu kadar önemli olup imanın alâmetidir.

Kimisi "*İman ettim*" der, hiçbir ameli yoktur. Namaz kılmaz, oruç tutmaz, taharet bilmez; ismi müslümandır. İslâm'ın nezafetinden, aydınlığından, medeniyetinden de nasibi yoktur.

Bir de münafıklar vardır ki;

"En iyi müslüman benim!" der, dış görünüşlerine bakınca aldanırsın. Ancak münafıktırlar, kâfirden daha beterdirler.

Eriyebilmek:

"Senelerdir riyâzet yapıyorum şunu yapıyorum bunu yapıyorum, bir türlü eremiyorum!" diyen bir zâtın bu sözü arz edildiğinde buyurdular ki:

Halbuki eremedim değil de "**Eriyemedim!**" dememiz lâzımdı. Ermeye değil de erimeye çalışmalıydık. Dikkat buyurulursa, Hakk Celle ve Alâ Hazretleri bir insanı yoktan var etti, yine yok edecek. Her şey O'nun ve O'ndan... Sende ne var ki ne arayıp ne topluyorsun?

Hazret-i Allah bir insana bütün dünyayı verse, dünyadakileri de emrine verse, bu hâl kuyunun üzerindeki çürük tahtada oturmaya benzer. Her şey onun amma, hayat muvakkat olduğu için, her an göçebilirim korkusu ve huzursuzluğu vardır, ondan hiç gitmez. Tahta kırıldığı zaman kuyunun korkunç karanlığına gömülecek.

Halbuki erime yolunda bulunup, Hakk'a dayananlar öyle bir yere dayanmışlardır ki, göçerlerse Hakk'a göçerler. Onlar zaten göçmek için, Sahib-i Hakiki'ye bir an evvel kavuşmak için dayanırlar. Fakat vakit gelmediği için alınmazlar.

Diğerleri; *"Gitmeyeyim!"* diye çırpınırlar. Bütün dayandıkları çürük bir tahtadır. Tahta da üstündeki de mahva mahkûmdur.

Bu bakımdan insan nereye ve kime dayandığını çok iyi bilmelidir.

Bazı insanlar ibadetine dayanır. Açık olarak ifade edelim ki, Hazret-i Allah'ın gerçek kulları; *"Allah'ım beni bana bırakma. Eğer nefsim kendisini beğenecek olursa helâk olurum!"* diye çok niyaz ederler.

Kendilerine bir beğenme halinin gelmesindense, *"Ah bir an evvel gitsem de böyle bir felâkete düşmesem!"* diye ölümü çok arzu ederler.

Bir de ibadetin içindeki işlediğimiz günahları göz önüne getirelim. İbadetlerimiz Hakk'tan ne kadar uzak. Ehl-i hakikat yıkılıncaya kadar ibadet eder, sonra da anlayabildiği kadar, ibadetlerindeki kusurlar için gözyaşı döker.

"Anlayamadıklarımı da bilsem, göz yaşı yerine kendimi dökmem lâzım!" diye düşünür.

İbadetlerimize bu kadar istiğfar gerekirse, ya günahlarımız ne olacak? Durumumuz bu iken, bir de *"Ben olayım!"* sevdasına kapılmak akıl kârı değildir.

MÜMİNİN MİRACI NAMAZ

Bu mevzu muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Hazretlerimiz'in **"Kalblerin Anahtarı"** külliyatından olan **"Rütbe-i Bâlâ"** isimli kitabından teberrüken alınmıştır:

Sıddîk-ı Ekber -radiyallahu anh- Efendimiz buyururlar ki:

"Ben Hazret-i Allah'ı gördüm, başka bir şey görmedim."

Bu doğrudur.

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz de:

"Görmediğim Allah'a ibadet etmem." buyuruyor.

Görüyor, her şeyin fâni olduğunu biliyor, O'nunla O'na ibadet ediyor.

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- Efendimiz:

"Kalbim, Rabb'immin nuru ile Rabb'imi gördü." buyurmuştur.

Kalp, Cemâl sıfatının tecellisine bir aynadır. Sıfatların tecellisi, fuad yani kalp gözü ile görülür.

"Fuad yani kalp, gördüğünü yalanlamadı." Âyet-i kerime'si bu mânâyı teyid etmektedir. (Necm: 11)

"Kim görürse kendi lehinedir." (En'âm: 104)

Demek ki görülüyormuş.

Siz bunların yalnız ismini duyuyorsunuz.

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin buyurduğu **"Ayrılmadan buluşma."** bu oluyor.

O'nunla O'na namaz kılıyor.

Şeyhü'l-Ekber -kuddise sırruh- Hazretleri **"Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ"** adlı eserinde şöyle buyuruyorlar:

"O'nun ilmi râsih, nasibi yüce, Nur'u apaçıktır; o, sırrı ve nasihatı dile getirilir bir kimsedir." (s. 73)

Onun ilmi ilmullahtır, yani ona ilim Allah-u Teâlâ tarafından gelir. O doğrudan doğruya Allah-u Teâlâ'nın ilmiyle hilmiyle desteği ile yürüyor.

İşte bu ilim, işte bu ilim...

Çünkü bir Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz O'nu öyle gördü. Bir de Cenâb-ı Allah dilediği kadar fakire nasip etmiş. Bu ilim onlarda yok. Yoksa onlar çok ilim sahibi. Bu zamanda bu ilmi, bu nuru indirdi, büyük lütufta bulunmuş. O'na O'nunla sonsuz şükürler olsun.

Namaz Nasıl Kılınır?

Namaz üç türlü kılınır:

- Hazret-i Allah'ın karşısında kılınır.
- Kâbe'nin karşısında kılınır.
- Kible'ye, Kâbe'ye müteveccih kılınır.

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz'in; **"Görmediğim Allah'a ibadet etmem!"** dediği budur. Görüyor göre göre O'na ibadet ediyor. Bunlar Cenâb-ı Hakk'ın yürüttüğü, duyurduğu, bildirdiği hususi kullardır. Bunlar dünya yüzüne nadir gelenlerdir.

Burada ilimler ayrıldı.

Namaz kılanlardan biri kibleye müteveccih kılar, biri Kâbe-i muazzama'nın karşısında kılar, birisi de Hazret-i Allah'ın karşısında kılar. Şimdi bu namaz kılanlar ayrıldı.

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın, kendi zâtını bilmek için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir. İman nûrunu ihsan ettiği, kalbine akıttığı kulunu, mârifetullah nûru ile kudsî ruh ile destekler.

Bunlar vâris-i enbiya oldukları içindir ki, Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'lerin tecelliyâtına mazhar olmuşlardır. Yani bildirdiği kadar bilir, gösterdiği kadar görür. Hakk'ta fani olduğu zaman bunlar husule gelir.

Cenâb-ı Hakk'ı görür kendisini görmez, zira âyân-ı sâbite ile Hakk'ı tesbih eder, O'nunla ibadet eder.

Azamet-i ilâhî'nin karşısında bir zerre olarak Allah-u Teâlâ'ya ibadet, taat ve secdesini yapar.

"Kulhüvallahü Ehad" dediği zaman Azamet-i İlâhî'yi görür.

"Allahüssamed" yarattığı varlıkların O'na muhtaç olduğunu bilir.

Bu esrâr-ı İlâhiye ne zaman tecelli eder ki âyân-ı sâbite bütün âyân-ı sâbite'lerin Hazret-i Allah'a ne kadar muhtaç olduğunu görür? Ve herşeyin Hakk ile kaim olduğunu gördüğü zaman Âyet'ül-kürsi'nin sırrına mazhar olur.

Fatiha-i şerif'te **"Elhamdülillâhi rabbil âlemin"** derken bu sırta mazhardır. Bu ise ancak Hazret-i Allah'ın boyası ile boyandığı zaman husule gelir.

"Allah'ın boyası ile boyanın! Allah'ın boyasından daha güzel boyası olan kimdir?" (Bakara: 138)

Şimdi bu Âyet-i kerime nasıl anlaşılır?

Zâhir ehli der ki: Hazret-i Allah'ın emirlerini yaparsan, yasaklarından kaçarsan Hazret-i Allah'ın boyasına boyanmış olursun.

Bu çok zor amma çok güzeldir.

Hakikat ehli bu Âyet-i kerime'yi nasıl anlar?

Takvâ elbisesini giyersen, Hazret-i Allah'ın boyasına boyanmış olursun.

Mârifetullah ehli bu Âyet-i kerime'yi nasıl anlar?

Vücut elbisesini soyarsan Allah-u Teâlâ'nın elbisesini giymiş olursun. Bu Âyet-i kerime'nin gerçek mânâsı budur.

Bunu her tahiyatta okurum ki, Yaratıcı'nın yaratışını göreyim, kendimin bir maske olduğunu bileyim.

Madem ki O var biz yokuz, bizim varlığımız bir damla kerih su, biz; **"Ettehiyyâtü"** derken ruhundan ruh veren deriz ve önce O'nu ortaya koyarız. Binayı kurdu, nâmütenâhi nimetlerle donattı, bunun zerresini idrakten dahi acizim. Ettahiyatü'yü okurken daima

bunları hatırlarım ve Sahib'imın varlığını ortaya koyarım, benim hiçbir hükmüm olmadığını anlarım.

"Es-selâmü aleyke eyyühen-nebiyyü ve rahmetullâhi ve berekâtüh." dediğimiz zaman nurundan nurunu yarattın, bütün kâinatı o nurdan donattın. Dikkat ederseniz buraya cisim girmiyor; nurundan nurunu yarattın, o nurdan kâinatı donattın. Şimdi mevcudat o nurdan mayalanmış, o çekirdekten husule gelmiş, o nurdan işlenmiş. Burada mevzumuz yalnız nurdur, cisim değildir. Çünkü bu mevzuda cismi karıştırdın mı; "küçük bir adamdan âlemler nasıl hasil oldu" dediğin zaman akıl durur.

Bir zerre olarak Hakk ile Hakk'ı tesbih eder. Ruh Cenâb-ı Hakk'ın lütuf tecelliyâtıyla nûrlanır, Nefsi ruha tâbidir. O da nûrlanmış olur, dolayısıyla vücudu da nûrlanır. Bunların hepsi husule geldiği zaman **"Sirâcen münîrâ"** olur. Her tecelliyât-ı İlâhi ile **"Nûrun alâ nûr"** olur. O artık Hakk iledir. En hoşlandığı şey Hazret-i Allah'ın hükmü olur. Onlarda arzu yaşamaz. Hayat ve vefat arasında hiç fark olmaz. Çıkacak hükm-ü İlâhî'ye peşinen teslim olmuştur. Bu onlara ihsan edilen lütuftur. Hazret-i Allah'a râm olmuştur. Bütün iradesini Hazret-i Allah'a teslim etmiştir.

1) Hazret-i Allah'ın Karşısında, O'nunla Namaz Kılmak:

Bunlar Cenâb-ı Hakk'ın yürüttüğü, duyurduğu, bildirdiği hususi kullardır. Nadir gelenlerdir.

Şimdi O'nun karşısında kılan O'nunla kılıyor, O'na kılıyor. Bu hayat başka bir hayat, alem başka bir alem.

Gaye bu hayata varmak...

Âyet-i kerime'de:

"Yeryüzünde bulunan her şey fenâ bulacaktır." buyuruluyor. (Rahman: 26)

Cenâb-ı Hakk, bir kulu murad edip fâni eder de Zât-i Bâri husule geldiği zaman zaten O'ndan başka bir şey yok, bütün bu nokta burada toplanıyor. Fanda toplanıyor. Çünkü sen de yok olmadıkça, zerren de yok olmadıkça O'nu bulman, görmen mümkün değil. Çünkü o zerre mani.

Şâh-ı Nakşibend -kuddise sırruh- Hazretleri'nin Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri'ni çok büyük bir veli olarak tanıdığına ve zaman zaman onun rûhâniyetine teveccüh ettiğine dikkati çeken Molla Câmî -kuddise sırruh- Hazretleri, ondan bu hususla ilgili olarak şu sözü nakleder:

"Ne zaman ki evliyânın önderi Hâce Muhammed Hakîm Tirmizî'nin -kuddise sırruh- rûhâniyetine teveccüh etsem, o teveccühün eseri sırf sıfatsızlık yönünde zuhur ederdi. Teveccühde ne kadar seyrolunsa da, yine onda ne bir eser, ne bir toz, ne de bir sıfat görünmezdi." (Nefâhatü'l-Üns, s. 132-133)

İşte Cenâb-ı Hakk onu öyle fani etmiş. Varlığı ile mevcut fakat kendi varlığını eritmiş. Ne kadar derin ilim değil mi? Bunlar çok derin.

Hazret-i Allah tecelli ettiği zaman müminin kalbinde kendisini görür.

Bunlar:

"Seni kendim için seçtim." (Tâhâ: 41)

Âyet-i kerime'sinde buyurulduğu üzere Allah-u Teâlâ'nın kendisi için yarattığı, sevip seçtiği, kendisine çektiği hass'ül-has olan kullardır. Onlara kendisini gösteriyor. O yalnız Allah-u Teâlâ'yı görüyor.

İçte de O'nu görüyor, dışta da O'nu görüyor, O'ndan başka bir mevcut olmadığını da görüyor. O'ndan başka mevcut yok zaten. Aynadaki de O, sendeki de O... Sen çık aradan kalsın Yaradan.

Bu esrar yalnız onlara mahsustur. Onlar nadiren gelenlerdir, onlar **Vâkıf**'lardır. Gören göz de bunlardır.

Allah-u Teâlâ bir Hadis-i kudsi de:

"Açlığa devam et beni görürsün. İnsanlardan uzaklaş bana kavuşursun." buyuruyor.

Demek ki görülüyormuş.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz **"Ben Allah'ımı gördüm başka bir şey görmedim."** buyurduğu yer burası.

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz ise **"Görmediğim Allah'a ibadet etmem."** buyurmuştur.

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz'e; **"Bu nasıl olur?"** diye sorduklarında; **"Gönül gözü, hakikat ışığıyla."** buyurdular.

Bunlar Allah-u Teâlâ'ya göre göre ibâdet ediyorlar.

Bu Hazret-i Allah'ın kendi ilminden ihsan ettiği has bir ilimdir. Dilediğine verir.

"Bu Allah'ın fazl-u ikramıdır, kime dilerse ona verir." (Cum'a: 4)

Böyle Hazret-i Allah'a yaklaşmak gerekir. Çünkü Cenâb-ı Hakk buyuruyor ki:

"İçinizde..." (Zâriyât: 21)

Bir insanın namaz kılması için O'nu içeride görmesi lâzım ve O'nunla kılması lâzım.

Bir iç namazı vardır, bir de dış namazı vardır. Biz daha dışını bilmiyorken iç namazı nasıl olur? İç namazı; Hazret-i Allah'ın içinde olduğunu bilerek, O'nunla mülâkat yapmandır, O'nunla konuşmandır, O'nunla görüşmendir. Yani kible ile değil. Kibleye bedenini yönelteceksin, gönlünü ise O'na çevireceksin, hep O'nunla konuşacaksın.

Gerçek manada secde nedir? O'nun içeride olduğunu bilip O'nunla konuşman ve O'nunla O'na secde etmendir. Ben Hazret-i Allah'a namaz kılarken içimde kılıyorum. Kâbe ile aramda bir metre mesafe olsa bile ben içimde O'na secde ederim. İçimde ibadet ederim.

Şu halde iç namazı demek, hep Hazret-i Allah ile mülâki olmak, O'nunla konuşmak, O'nunla görüşmek, O'nunla hallenmek.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in buyurduğu;

"Biriniz namaza kalktığınız vakit Rabb'ine münâcât eder. Şüphesiz ki onun Rabb'i onunla kible arasındadır." (Buhârî)

Beyanı dış namaz içindir.

Biraz önce izah edildiği üzere iç namazı kılan kalıbını kibleye diker, gönlünü ise O'na çevirir, iç âlemi ile hallenir. Böylece namaz bitinceye kadar Hazret-i Allah ile konuşur, O'nunla görüşür, O'nunla sevişir, O'nunla kaynaşır. Bu namazı kılanlar, gönlünü Hakk'tan çevirdiği zaman namazı bozulur.

Meselâ;

"Seni her türlü noksan sıfatlardan tenzih ederiz." O'na hitap.

"Seni en güzel isimlerle tesbih ederiz." O'na hitap.

Bu neye benzer? Size bir temsille anlatayım:

Hazret-i Allah ile Allah'a ibadet etmek, O'nunla konuşmak demek. Başka türlü benim dostuma selâm söyle. Arada bu kadar fark var. Ötekisi senden sana yakın O'nunla konuşuyorsun, O'nunla görüşüyorsun, O'nu görüyorsun. Diğeri konuşuyorsun... Konuşuyorsun ama ne konuşuyorsun, kime konuşuyorsun? Arada bu kadar fark var. Onun için yol bu yol. Ama diyeceksiniz ki, buna kimse erer mi? Buna Cenâb-ı Hakk dilediğini erdirir. Ama yol o yol...

Bu hususta Musa Aleyhisselâm ile Hızır Aleyhisselâm arasındaki hadise bir misal olması bakımından ehemmiyet arzeder.

Musa Aleyhisselâm tayin edilen vakitte Tur dağında Allah-u Teâlâ ile konuştuğundan sonra:

"Rabb'im! Bana zâtını göster, sana bakayım!" dedi. (A'râf: 143)

Allah-u Teâlâ:

"Sen beni göremezsin. Fakat şu dağa bak! Eğer o yerinde durursa, sen de beni görürsün." buyurdu. (A'râf: 143)

Devamla Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Rabb'i dağa tecelli edince, onu yerle bir etti. Musa da baygın düştü. Ayılınca 'Allah'ım! Seni tenzih ederim, sana tevbe ettim, ben inananların ilkiyim.'" dedi. (A'râf: 143)

Allah-u Teâlâ Musâ Aleyhisselâm'ı sevdiği ve seçtiği halde, ona hakikati bildirmek için Hızır Aleyhisselâm'a gönderdi.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

"Derken kendisine nezdimizden bir rahmet verdiğimiz, tarafımızdan has bir ilim öğrettiğimiz bir kulumuzu buldular.

Musa ona 'Sana doğru yol olarak öğretilen ilimden bana da talim etmen için sana tâbi olayım mı?' dedi." (Kehf: 65-66)

Hızır Aleyhisselâm Musa Aleyhisselâm'la buluştuklarında:

"Ben Allah'ın bana kendi ilminden verdiği bir ilim üzere yürüyorum ki, sen onu bilmezsin. Allah'ın sana öğrettiği ilmi de ben bilmem." buyurdu. (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 102)

Allah-u Teâlâ dilediğini dilediğine verir. Bu ilim verilme iledir, kişide hiçbir şey yoktur.

Allah-u Teâlâ'nın sevip seçtiği, kendisine çektiiği, esrarını duyurduğundan mâdâ bu sırrı bilen olmaz.

Bunları niçin arzediyoruz? Nasibi olan nasibini alır, nasibi kadar alır.

Hakk'ta fâni olmuş, hiç olmuş. Kendini görmüyor, Hazret-i Allah'ı görüyor ve diyor ki; vücud O, mevcud O...

Hazret-i Allah ile kılınan namaz... İşte bunlar bu namazı kılıyorlar.

Allah-u Teâlâ buyuruyor:

"İçinizde... Görmüyor musunuz?" (Zâriyât: 21)

Bu Âyet-i kerime'nin lütuf tecelliyâtına mazhar olan işte bunlardır. Bunlar Resulullah - sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in hem nübüvvetine, hem velâyetine mazhar olup, onun yolunda olduğu için şu iltifât-ı İlâhi'ye nail olmuşlardır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Yani üstün ve çok merhametli Allah'ın indirdiği (Kur'an yolu) üzerindesin." (Yâsin: 5)

Neden? Resulullah Aleyhisselâm'ın vekâletini taşıdığı için, onun nûruna mazhar olduğu için, onun yolunda yürüdüğu için.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Allah o Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur. O Hayy ve Kayyûm'dur." (Bakara: 255)

Hayy: Ezelî ve ebedî hayat ile berhayattır. Ezelden ebediyete kadar bütün hayat ve ebedîlik O'nun zâtı ile kâimdir.

Kayyûm: Zât ve kemâl sıfatları ile her şeye hâkim olup, bütün varlıklar O'nunla kâimdir.

"Hayy" ve **"Kayyûm"** ancak O'dur. Ancak O var, O yaratıyor, her şey O'nunla kaimdir. Yer de O'nunla kaim, gök de O'nunla kaim, insan da O'nunla kaim.

Çünkü diğer bir Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Allah göklerin ve yerin nurudur." (Nûr: 35)

O'ndan başka ne vücut var, ne de mevcut var. Amma sen **"Lâ"**da kaldın, yeri göğü gördün, orada kaldın. O'nun nuru olduğunu göremedin ve bilemedin. Aslı O'dur, perdede başkası görülür. Mevcûdat O'nun nurundan birer nurdur.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Hatmü'l-Evliyâ"** kitabında: **"O'nun yüzünün nur ve azameti nedir?"** sorusunu sorarak bu sırrın zuhuruna çok evvel işaret etmişti. Bunun manası işte budur. Biz size Allah-u Teâlâ'nın **"Nûr"**unu ve **"Azâmet-i İlâhi"**yi tarif ediyoruz.

Meselâ bir insan var, öldüğü zaman yok oldu. Yok oldu amma Allah-u Teâlâ vardı, o O'nun varlığı ile vardı, öldü, öldü amma yine O var.

Gösterdikleri bunu görüyor, böyle olduğunu da biliyor. Hem görüyor, hem biliyor. Amma sen hem görmüyorsun, hem bilmiyorsun.

İnsanların akılları ve ilimleri bu noktayı kavrayamadığı için yeri görür, göğü görür, amma Hakk'ı göremez. Görmesi de mümkün değildir. Tutulanlar görülüyor da, tutan görülüyor.

Fakir der ki: *"Siz Allah-u Teâlâ'nın tuttuğu şeyi görürsünüz, Elhamdülillâh biz tutanı görürüz. Yaratan'ı gördüğüm için, bu yaratılanların bir perdeden ibaret olduğunu görüyorum."*

Allah-u Teâlâ'yı biz böyle biliyoruz.

Burada ilmin hülâsası ortaya çıkıyor.

Îmâm-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri **"317. Mektub"**unda:

"Hatta, onların ilimleri, bu ilimlere nisbetle kabuk kalır. Bu mârifet dahi, o kabuğun özüdür." buyurmuşlardır.

Biz size özü anlatıyoruz.

Abdülkerim-i Cîlî -kuddise sırruh- Hazretleri **"el-İnsânü'l-Kâmil"** adlı eserinin son bölümünde, velâyeti hatmedecek olan zâttan söz ederken, yakınlık makamlarının özünün ona verildiğine işaret ederek şöyle buyurmuştur:

"... Hitam makamı kurbet (yakınlık) makamının nihâyeti için bir isimdir. Kurbet makamının ise nihayeti yoktur. Çünkü Allah-u Teâlâ'nın nihayeti yoktur. Lâkin Hitam ismi, kurbet makamlarının tümüne bir özettir."

Sözlerin özü; bir kimsenin ahâsılı kurbet makamı olursa, o Hâtemü'l-evliyâ olup; Hitam makamında Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in vekilidir." (c: 2, s. 478-479, trc: R. Gökнар)

Farz-ı muhal ki kişi bir memlekete vardı, ayağını o memleketin toprağına bastı. Amma o memleketi bilmesi, tanınması mümkün değildir.

Kurbiyet makamının nihayeti yoktur. Allah-u Teâlâ'ya vâsıl olursun amma, Allah-u Teâlâ'nın nihayeti yoktur.

Bu nokta öyle bir makamdır ki; Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz içeriye girip kaybolduğu zaman, deryaya dalar gibi istiğrak haline bürünürdü. Sahv haline gelip ayılmak istediği zaman Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'e:

"Bana kelâm et, konuş yâ Hümeýra!" buyurlardı.

İşte bu nokta o makamdır. Fakat o onun tecelliyâtıdır. Başkasına tecellî etse, belki orada boğulur ve ayılamaz. Bu gizli noktayı size arz ediyoruz. Bu ilmin ötesi yok. Özden bahsediyoruz, sözden değil; ilikten bahsediyoruz, kemikten değil!..

O'nun bana ne zaman tecellî edeceğini, ne zaman göstereceğini, ne zaman öğreteceğini ben bilemem. Bildirdiği zaman, gösterdiği zaman, öğrettiği zaman bilmiş oluyorum. Aslı budur.

İşte bu noktada çok derin ve gizli bir ilim var. Değilmeyen, bahsedilmeyen, nüfuz edilmeyen çok güzel bir ilim var. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in kendisini kaybettiği yer de bu makamdır.

O anda arada hiçbir vasıta yoktur. Hazret-i Allah ile Hazret-i Allah'a vardığı zaman kayboluyor, daha sonra kendisine gelmek için Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'e kelâm etmesini söylüyor. Yani o makamdan ayılabilmek için dışarıdan müdahaleye ihtiyaç hissederdi. Biz size işte bu son yeri tarif ediyoruz!

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bu hususta Hadis-i şerif'lerinde buyurlar ki:

"Benim Allah ile öyle vaktim olur ki, oraya ne yakın bir melek sızabilir, ne nebi ne de resul sokulabilir." (K. Hafâ)

Ne melek girebilir, ne de şeytan girebilir, hiçbir şey giremez!..

Şimdi mevzu açığa çıktı. Burası öyle bir yer, öyle bir makamdır. Size bahsedilen bu ilim de o makamdır, o makamın ilmidir. Onun ilmini, onun âşinâlığını size söylüyorum.

Seyyid-i Kâinat Sebeb-i Mevcûdat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in hayat boyunca yaptığı bir duâları şöyledir:

"Ey Allah'ım! Beni başışla, bana acı, en yüce arkadaşına kavuşturun." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 1665)

Onun arkadaşı O idi ve ahirete intikal ederken de son kelâmı bu oldu.

Hayatı boyunca Allah-u Teâlâ ile arkadaşlık yaptı ve en çok sevdiği arkadaşına kavuştu.

Bir kişi o kişiyi görecektir ki arkadaş olsun. Görülmeyen bir kişi arkadaş olamaz. Görecektir ve bilecektir ki O'nunla olacak.

O'nunla arkadaşlık ne demek? O içeride olup onu idare eder, sen O'nu göremezsin!

Farz-ı muhal ki bir tulum var, tulumu O idare ediyor. Herkes tulumu görüyor, içeride tasarruf eden görmüyor.

Görünmeyen bilinmeyen bir kişiyle arkadaşlık olmaz. Görecektir, bilecektir, tanıyacaksınız ki sana arkadaşlık yapsın. O sana duyuracak, O sana duyurmadıkça duyamazsın. Bu **"Hakk'al-yakîn"** bir ilimdir, diğerleri ise **"Ayn'el-yakîn"**dir.

Sen maskeden ibaretsin. O sana kendini duyuracak, O sana kendini gösterecek ve bildirecek ki bilmiş ve görmüş olasan. Hep O, hep O'ndan... Maskenin ne hükmü var, bir kâğıt parçası!.. Senin kâğıt parçasından ne farkın var? Senin masken etten, onu da halkeden O...

Hallâc-ı Mansur -kuddise sirruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ olan zâta işaret ederek şöyle söylemiştir:

"Allah kullarından bir kulu en büyük dostu yapmayı dilediği vakit; ona zikir kapısını açar, yakınlık kapısını ona aralar, onu Tevhid kürsüsünün üzerinde oturtur, sonra da ondan perdeyi kaldırarak, müşâhade yolu ile ona 'ferdâniyyet' i gösterir. O 'ferdâniyyet'; yani 'teklik' evine girer, O'nun kibriyâ ve cemâlini keşfeder. Gözü Cemâl'e ilişince de, artık kendisi diye bir şey kalmaz. Fâni olan (bu) kul, o an Hakk ile bâkî olur. Sübhan olan Allah'ın himâyesinde o, nefsin dâvâlarından uzak olur." (Kitâbü't-Temhîdât, s. 68)

Bunun sırrını size arzedelim: Farz-ı muhal ki senin en yakın bir dostun var. Fakat Allah-u Teâlâ'dan daha yakın bir dost olamaz, Vallâhi olmaz! O'nu bulan dostu neyle? Dost olarak O yeter!

"Şüphesiz ki benim dostum, Kitap'ı indiren Allah'tır. Sâlihlerin işlerini O görür." (A'râf: 196)

Allah muhabbeti öyle bir muhabettir!

Allah-u Teâlâ ona bin tane can verse, bin tane de cânan verse, o Allah-u Teâlâ'yı tercih eder, bin canından da bin cânânından da vazgeçer. Görülmeyen Allah'a bu yapılmaz. Has odanın sırları buna derler işte!

Bu ifşaatları açmaya kendimi lâayık görmüyorum, çoğunu onun için açmıyorum. Açık amma kapalı. Zâhirini anlıyorsunuz, orada kalıyorsunuz. Aslını bilmeniz mümkün değil. Çünkü O'nu bilmen için de o olman, o işin Hakk'al-yakîn'i olman lâzım...

2) Kâbe'nin Karşısında Namaz Kılmak:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyurur ki:

"Biriniz namaza kalktığınız vakit Rabb'ine münâcât eder. Şüphesiz ki onun Rabb'i onunla kible arasındadır." (Buhârî)

Bu, Allah-u Teâlâ'yı görmeyenlere mahsustur. Bunlar Arif'lerdir.

Bunlar namaza durduğu zaman Hazret-i Allah'ı kible ile kendisi arasında görürler. Hazret-i Allah'ın her yerde hazır ve her haline nazır olduğunu bilirler. Aslında O, kiblede de sana daha yakın.

Hazret-i Allah'a namaz kılariken içimde kılıyorum. Kâbe-i Muazzama'nın karşısındayım, aramda bir metre mesafe var; ama içimde O'na secde ediyorum, O'na içimde ibadet ediyorum. Şimdi nerede kaldı onunla kible arasında? Ne kadar uzak kaldı değil mi?

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"İhsan, Allah'a sanki O'nu görüyormuş gibi ibâdet etmendir. Her ne kadar sen O'nu görmüyorsan da O seni görüyor." (Müslim)

Bunlar "Şaşı göz" olanlardır. Hazret-i Allah'ı görmüyor. Amma iman etmiş. Huzur-u ilâhiye duruyor, ibadet etmeye çalışıyor. Görmüyor amma, Allah-u Teâlâ'nın kendisini gördüğüne inanıyor.

Her şeyden evvel kalbi bu pazar yerinden, bu suretlerden kurtarıp, tahliye edip temizleyen, kalbini Hazret-i Allah'ın zikriyle fikriyle nûrlandıran ve kalb-i selim olan bir kimse şu ilâhi iltifata mazhar olur:

"O gün ki, ne mal fayda verir ne de oğullar... Meğer ki Allah'a tamamen salim ve temiz bir kalb ile gelenler ola." (Şuarâ: 88-89)

İşte bunlar kurtulmuşlardır.

3) Kâbe'ye Müteveccih Namaz Kılmak:

Zâhidlerin çoğu böyledir. Müslüman olmuş, namaz kılıyor ama, bunlar kör gözdür.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Allah hiç kimsenin göğsünde iki kalp yaratmamıştır." (Ahzâb: 4)

Ki birisini muhabbet-i Mevlâ'ya, birisini muhabbet-i mâsivâya hasretsin.

Kalp birdir. Eğer o kalpde Hazret-i Allah'ın tecelliyâtı husule gelmişse, Hakk'tan gayrı bir şey bulunmaz. Ve fakat mâsivâ o kalbe girmişse Allah-u Teâlâ o kalpde bulunmaz.

Farz-ı muhal bir cami işgal edilmiş, orasını pazar yerine çevirmiş, suretlerle de doldurmuş ve sen de burada namaz kılmak mecburiyetindesin.

Âyet-i kerime'sinde:

"Namaz insanı her türlü hayâsızlıktan ve fenalıktan alıkoyar." (Ankebût: 45)

Allah-u Teâlâ böyle buyurduğu halde, neden namaz bizi her türlü kötülükten alıkoymuyor? Çünkü kalbimiz nefis tarafından işgal edilmiş, orayı pazar yerine çevirmiş. Böyle bir yerde ne derece huzur ile namaz kılınır?

Halbuki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Huşu olmayan kimsenin namazı kabule lâayık olamaz, vaad olunan faydası da beklenemez." (Münâvî)

Her şeyden mühim olan da huzur. Çünkü Âyet-i kerime'de Allah-u Teâlâ buyurur ki:

"Huşu ile namaz kılan müminler ahiret azabından kurtuldular." (Müminûn: 1-2)

Ancak huzur ve huşu ile kılınan namaz insanı her kötülükten alıkoyar.

Namaz kılmayanların durumuna gelince... Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"İnsan ile küfür arasında yalnız namazı terketmek vardır. (Yani namazı terk etmek insanı küfre yaklaştırır.)" (Müslim)

Ve bu kalp artık hastadır, gerçekten Hakk'tan hakikattan gafildir. Çünkü kalp nazargâh-ı İlâhî'dir. Pazar yerine çevrilmiş bu kalbin boşalması ve temizlenmesi lâzım. Bu da nefisle yapılacak ciddi bir mücadele ile kaimdir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Zikrullah kalblerin şifasıdır." (Münâvî)

Yani sizin kalbiniz hastadır, marazlıdır, bunun şifası Hazret-i Allah'ın zikrini kalbe yerleştirmektir.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Nefsini temizleyen kurtulmuştur." (Şems: 9)

Hadis-i şerif'lerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyururlar ki:

"Mescidler dış görünüşleri ile mâmur, fakat içleri hidayetden mahrum olacak." (Beyhaki)

Bunların durumu budur. Bunun da amili haram lokmadır.

Dikkat ederseniz kubbeli kubbeli camiler, yemyeşil halılar, içi dolu... Fakat ne buyurdu Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz? **"İçleri hidayetden mahrum olacak!"** buyurdu. Bu ne acı şey!

İşte bundan ötürü zâhirde kalanların ekserisinin durumu böyledir. Neden? Zâhirden bâtına geçemedikleri için.

"Kibleleri hanımları olacak." (Deylemî)

Hadis-i şerif'inde beyan buyurulduğu üzere kibleye yöneliyor, fakat onun kalbi Hakk'tan gayrı şeylerle, mâsivâ ile dolmuş. Hanımı var, serveti var, malı var. Kalıbı namazda gönlü başka yerlerde. Bu gibi kimseler Hakk'ı nasıl bilebilir, nasıl görebilir?

Bunlar kibleye yönelenlerdir, diğerlerini zaten ele almıyoruz.

İhlâs Sûre-i Şerif'i (12)

İHLÂS SÛRE-İ ŞERİF'İNİN BÂTİNÎ MANÂSI (7)

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

"OI!" Diyor, Oluyor; "ÖI!" Diyor, Ölüyor (2)

Mevzuya geçen aydan kaldığımız yerden devam ediyoruz:

Bir Âyet-i kerime'sinde de şöyle buyurur:

"O zâhirdir." (Hadîd: 3)

O ki: **"Ben zâhirim."** buyuruyor.

Böyle buyurmasına rağmen O'nu gördün mü? Göremedin.

Fakat gösterdiği ve bildirdiği kimseler bunun böyle olduğunu biliyor. O'ndan başka bir mevcut olmadığını da görüyor. Sen bunları nereden görüp bileceksin?

Çünkü senin içinde nefsin var, mâsivâ putları var. Sen bu hakikati nasıl bileceksin?

En ince sırlardan birisi; Allah-u Teâlâ'yı ayrı görmek, kabuk mesabesindeki kâinatı O'ndan ayrı görmektir.

Ruh ile cesedin, yani öz ile kabuğun irtibatı, Hâlik ile mahlûkun irtibatı demektir. O yaratıcıdır, yarattıkları O'na muhtaçtır. Bu iki noktayı çok iyi ayırmak lâzımdır.

"Hassü'l-hâs" olanlar içindekini görür. Kabuğun ayrı, özün ayrı olduğunu görür. Kâinatın özü ile cesedin ayrı olduğunu görür.

Bütün varlıklar, O'nun yarattığı varlıklardır ve o varlıklar O'nun varlığı ile kâimdir. Amma hiçbiri Allah değildir. Olanlar **"OI!"** diyor oluyor, **"ÖI!"** diyor ölüyor, hiçbir şey kalmıyor. Yine O var.

Fakir, kitaplarda bunu izah etmiştik. Bunlar perdeden ibarettir. Perdeyi kaldır O'nu görürsün. **"OI!"** dedi oldu, **"ÖI!"** dedi öldü. İşte Hazret-i Allah budur.

Âyet-i kerime'sinde:

"Dirilten de O'dur, öldüren de O'dur." buyurmaktadır. (Mü'minûn: 80)

Hazret-i Allah hükmünü koyuyor, oluyorsun sen ben... Hükmünü çekince ölüyorsun, oluyorsun bir hiç... Şu kabirde yatanların hepsi *"Ben biliyorum, ben yapıyorum!.."* derlerdi, amma Yaratan hükmünü çekince hepsini yerlere serdi. Demek ki hiçbir hükmü yokmuş.

O öyle bir Allah ki, fakir daha evvel şöyle demiştik:

"Allah'ım! Sen öyle bir Allah'sın ki yalnız kendi kendini bilir ve kendi kendini methedersin.

Hakir bir zerre olduğum için hayatım müddetince seni bir defacık anamadığımı ve tapamadığımı biliyorum."

Allah'ım! Sen öyle bir Allah'sın ki yalnız kendi kendini bilirsin.

Bir adamla bir maskeyi karşılaştırdığında, maske adama benzer mi? Benzemez. Peki kâinat ile Hazret-i Allah denk olur mu? Olmaz. Hâşâ maske Hazret-i Allah'a benzer mi? İşte ilmin özü budur. Bundan daha derin ilim yoktur. Gizlinin de gizlisi bir ilimdir.

Bu ilim Allah-u Teâlâ'ya âittir, ilm-i billâh'tır ve en son ilimdir. Bütün çıplaklığıyla size anlatılıyor, amma anlamak mümkün değildir.

Siz bunun ismini duyuyorsunuz, anlar gibi görünüyorsunuz, amma anlamıyorsunuz.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

HAZRET-İ MUHAMMED ***Aleyhisselâm***

-Hicretin Altıncı Yılı-

Seriyyeler

Muhammed Bin Mesleme -Radiyahallahu Anh- Seriyesi:

Bekir bin Kilâb oğulları'nın bir kolu olan Kurata, Necid civarında oturmaktaydı.

Resulullah Aleyhisselâm Muhammed bin Mesleme -radiyallahu anh- kumandasında otuz kişilik bir süvari birliğini Muharrem ayında onları dağıtmak için gönderdi. Mücâhidler gündüzleri gizlenerek, geceleri ilerleyerek Dariyye denilen yere kadar geldiler. Medine'ye yedi günlük mesafede bulunan Dariyye'de Muhârib oğulları'ndan bir grupla karşılaştılar. Birden baskın yapıp bazılarını öldürdüler, sağ kalanlar kaçtılar, kaçanlar takip edilmedi.

Daha sonra Bekir oğulları'nın bulunduğu yere kadar ilerlediler. Âniden bir baskın yaparak on kadar adamını öldürdüler, bir kısım deve ve davarlarını ganimet olarak aldılar.

Her iki baskından yüz elli deve ile üç bin davar ganimet elde edilmişti. Sürü ile beraber Medine'ye hareket ettiler.

•

Dönüşlerinde Medine yakınlarında Hanife oğulları'nın ileri gelenlerinden Sümâme bin Üsal'ı yakaladılar. Sümâme Mekke'ye Umre haccı yapmaya gidiyordu. Medine'ye getirdiklerinde Resulullah Aleyhisselâm'ın huzuruna çıkardılar. Kendisine esir muâmelesi yapılmasını, fakat incitilmemesini emir buyurdu. Bunun üzerine Mescid'in direklerinden birine bağladılar.

Resulullah Aleyhisselâm Sümâme'nin yanına vararak: "**Gönlünde ne var ey Sümâme?**" diye sordu. Sümâme mahçup bir halde: *"Yâ Muhammed! Gönlümde hayır var. Eğer beni öldürürsen kanlı bir katili öldürmüş olursun. Beni bağışlarsan, iyilik bilen bir kimseye iyilik etmiş olursun. Kurtulmam için fidyeye istersen, dilediğin kadar iste!"* dedi.

Resulullah Aleyhisselâm onun bedelsiz salıverilmesini söyledi. Sümâme serbest bırakılınca Allah-u Teâlâ kalbine İslâm sevgisi düşürdü. Kelime-i şehâdet getirerek müslüman oldu. Hacc'a niyet etmişken yakalandığını, şimdi ise ne yapması gerektiğini sordu. Resulullah Aleyhisselâm Sümâme -radiyallahu anh-i selâmetle müjdeledi ve niyetlenmiş olduğu Umre'yi yapmasını kendisine emretti.

Sümâme -radiyallahu anh- Mekke'ye girince müşrikler onu yakaladılar ve: *"Demek ki sen dinden çıktın öyle mi?"* dediler. O ise: *"Hayır çıkmadım. Fakat ben dinin hayırlısına tâbi oldum. Vallâhi Resulullah Aleyhisselâm'ın izni olmadıkça size Yemâme tarafından bir arpa tanesi bile gelmeyecek!"* dedi.

Memleketine döndüğünde Mekke'ye zâhire yüklenmesine engel oldu. Kureyşliler son derece daraldılar. En sonunda Ebu Süfyan'ı Medine'ye göndererek şikâyet ettiler. Resulullah Aleyhisselâm ricâlarını kabul etti. Sümâme -radiyallahu anh-e yazı yazarak mâni olmamasını söyledi. O da öyle yaptı.

Benî Lihyan Seferi:

Huzeyl kabilesi'nin Lihyan oğulları kolu Hicret'in dördüncü yılında Bi'r-i ma'ûne mevkiinde yetmiş kadar müslümanı hunharca şehit etmişlerdi. Recî mevkiine irşad için gönderilen İslâm birliğini kuşatıp Âsım bin Sâbit -radiyallahu anh- ve arkadaşlarını şehit edenler de yine bu kabileden kimselerdi.

Bi'r-i ma'ûne fâciası haberinin Resulullah Aleyhisselâm'a ulaştığı gece Recî' fâciası haberi de gelmişti. Onların öçlerini almak üzere Lihyanlılar'ı bulup ansızın baskın yapmayı tasarladı. Bunun için Hendek savaşı'ndan sonra sefere hazırlanmalarını Ashâb'ına emretti.

Yerine Abdullah bin Ümmü Mektum -radiyallahu anh-i vekil bırakarak iki yüz kişilik bir kuvvetle yola çıktı. Güya Şam'a gidiyor gibi görünerek süratle hareket edip Ashâb-ı kiram'ı şehit ettikleri yere geldi, şehitlere duâ etti. Lihyan oğulları müslümanların gelişini duyunca dağ başlarına kaçmışlardı, hiç kimse yakalanamadı.

Oradan Usfan denilen mevkiye vardı. Burası Mekke'ye yakındı. Kureys'e gözdağı olmak üzere Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-i on iki süvari ile Mekke tarafına gönderdi. Hiç kimseye tesadüf edemediler. Nitekim Mekkeliler bunu duymuş, korkuya kapılmışlardı.

On dört gece sonra tekrar Medine'ye dönüldü.

Gâbe (Zû Kared) Seferi:

Gâbe, Şam yolu üzerinde Medine'ye on iki mil uzaklıkta bulunan bol sulu, sık ağaçlı bir yerdi. Resulullah Aleyhisselâm'ın beşte bir ganimet mallarından sağmal yirmi devesi bu otlaklarda yayılıyor, sağılan sütler her gece Medine'ye getiriliyor, Resulullah Aleyhisselâm'ın hâne halkı o sütlerle geçiniyordu.

Ebu Zerr-i Gıfârî -radiyallahu anh- Gâbe merasında oğlu ile birlikte bu develeri güdüyor, hizmetçisi Ebu Rebah da nezaret ediyordu. Gatafân oğulları'ndan Fezâre kabilesi'nin reisi Uyeyne bin Hısn kırk atlı ile gelip baskın yaptılar. Çıkan çatışmada oğlu Zerr'i öldürdüler, develeri alıp götürdüler.

Durum Resulullah Aleyhisselâm'a haber verilince baskıncıların arkasından derhâl Sa'd bin Zeyd -radiyallahu anh- kumandasında bir süvari birliği gönderdi. **"Ben arkadan gelinceye kadar baskıncı müşrikleri takip et!"** diye emretti.

Daha sonra Abdullah bin Ümmü Mektum -radiyallahu anh-i yerine vekil bırakarak beş yüz kişilik bir kuvvetle Gatafân'a doğru yola çıktı.

İslâm süvarileri Zû Kared denilen yerde baskıncı müşriklere yetişerek onlarla en şiddetli şekilde çarpıştılar. Elebaşları öldürüldü, sağ kalanlar kaçtılar. Develerin onunu geri aldılar. Müslümanlardan Muhriz bin Nadle -radiyallahu anh- şehit oldu.

Resulullah Aleyhisselâm daha sonra ordusu ile Zû Kared'e gelerek bir tepenin üzerinde karargâhını kurdu. Etrafı araştırmak maksadıyla burada bir gün bir gece bekledi, sonra Medine'ye döndü.

Ukkaşe Bin Mıhsan -Radiyahallahu Anh- Seriyesi:

Kureşliler Hendek savaşı için Mekke'den çıktıklarında Esed oğulları da yurtlarından hareket ederek, müslümanlarla savaşmak için yolda onlara katılmışlardı. İslâm düşmanları hiçbir şey yapamadan çekilip gittikten sonra, en yakından başlayarak birer birer onlara hadlerini bildirmek gerekiyordu. Kureyza yahudileri hemen cezalandırılmışlar, sıra Esed oğulları'na gelmişti.

Resulullah Aleyhisselâm kırk kişilik bir askeri birliği Ukkaşe bin Mıhsan -radiyallahu anh-in kumandası altında Necid yolu üzerinde bulunan Gamr'e gönderdi.

Esed oğulları, müslümanların kendilerine doğru gelmekte olduklarını haber alır almaz kaçıp dağıldılar. Mücâhidler oraya varınca kimseyi bulamadılar, savaş yapmadan geri döndüler. Beraberlerinde ganimet olarak iki yüz deve bulunuyordu.

Zül-kassa Seferi:

Sa'lebe ve Enmar oğulları'nın yurtlarında kuraklık hüküm sürdüğü için, bunlar Medine'nin yaylım hayvanlarını yağmalamak hususunda karar almışlardı.

Resulullah Aleyhisselâm bu haberin doğru olup olmadığını tahkik ettirmek için Muhammed bin Mesleme -radiyallahu anh- başkanlığında on kişilik bir keşif birliği gönderdi.

Müşrikler keşif birliğinin geldiğinin farkına vararak gizlendiler. Yüz kişilik bedevî grubu âniden onları kuşattılar ve oka tuttular. Daha sonra mızrakları ile saldırarak mücâhidleri şehit ettiler. Muhammed bin Mesleme -radiyallahu anh- ağır şekilde yaralanarak baygın düştü. Tesadüfen oradan geçmekte olan bir müslüman, şehitlere rastladı. Muhammed bin Mesleme -radiyallahu anh-e yemek ve su ikram etti, sonra da bindirip Medine'ye getirdi.

Ebu Ubeyde -Radiyahallahu Anh- Seriyesi:

Muharip, Sa'lebe ve Enmar oğulları böylece düşmanlıklarını, niyetlerinin kötülüğünü açığa vurmuş oldular.

Resulullah Aleyhisselâm hem yaylımdaki hayvanlara onların baskında bulunmalarını önlemek, hem de şehit ettikleri müslümanların intikamını almak üzere Ubeyde bin Cerrah

-radiyallahu anh- başkanlığında kırk kişilik bir kuvveti Zül-kassa'ya gönderdi. Mücâhidler bütün gece yürüdüler, sabaha karşı arkadaşlarının şehit edildikleri yere geldiler, orada toplanmış bulunan müşrik bedevîlere âniden baskın yaptılar. Fakat bedevîler dağılıp dağ başlarına kaçtılar. Kaçarlarken geride bıraktıkları davar ve develerle, elbise ve ev eşyası ganimet olarak alındı, hepsi de Medine'ye getirildi.

Cemum Seferi:

Kureyş müşrikleri Hendek savaşı için Medine üzerine yürüdüklerinde Süleym oğulları da yedi yüz kişilik bir kuvvetle onlara katılmışlar, Medine'yi onlarla birlikte kuşatmışlardı. Artık Süleym oğulları'nı da cezalandırma zamanı gelmişti.

Resulullah Aleyhisselâm bu maksatla Zeyd bin Hârise -radiyallahu anh-i askeri bir birliğin başına geçirerek Süleym oğulları'na gönderdi.

Mücâhidler Cemum'a vardıkları zaman, Süleym oğulları'nın konak yerlerinden birine ansızın baskın yaptılar, bir hayli deve, davar ve esir alarak Medine'ye döndüler.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sirruh- Efendi Hazretleri'nin Hayat-ı Saadetlerinden İnciler ve Hatıralar (56)

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

"Efendim bir namaz kılıyorum, bir bırakıyorum. Çok korkuyorum!" diye soran bir misafire şöyle buyurdular:

"Muhakkak ki, lokmanızda bir haram var. Lokmanızı düzeltin. Allah-u Teâlâ işinizi düzeltecek. Çünkü bu sarsıntı bizi nereye götürür belli olmaz. Onun için lokmanıza dikkat edin, takvânızı artırın. Lokmanızı düzeltin ki Allah-u Teâlâ sizi

yoluna koysun. Çünkü O'nun yolu ray gibidir. Ahkâm-ı İlâhiye, Sünnet-i seniyye üzerine oturturdun mu, orası sizi yavaş yavaş Hakk'a götürür. Diğer yol halka ulaştırır. Çünkü yol yetmiş üç fırkadır. Cennet-i Alâ'ya girecek bir fırkadır.

Hadis-i şerif'te şöyle buyruluyor:

"Ümmetim benden sonra yetmiş üç fırkaya ayrılacak. Bir fırka müstesnâ diğerleri hep ateştedir.

– Onlar kimlerdir yâ Resulellah?

– **Benim ve ashâbımın yolunda olanlardır." (Ebu Dâvud)"**

•

Düzce'den gelen bir kardeş, Efendi Hazretlerimiz'e rüyâsını anlatıyor:

"Babam rahmetli oldu bir ay önce. Vefatından 15 gün sonra rüyâmda gördüm babamı. Topluluk içindeyiz, bardaktan eliyle bana su attı gülererek."

"Alâka bekliyor sizden. Baban namaz kılar mıydı?"

"Cumaları kılardı Efendim!"

"Alâka bekliyor.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bu alâkayı şöyle beyan buyuruyor:

"Ölen kimse kabrinde boğulmak üzere olup yardım isteyen kimse gibidir. Baba, anne, evlât ve samimi dostlarından duâ bekler. Bu duâ kendisine ulaştığı zaman, dünya ve dünyadaki her şeyden daha sevgili gelir. Aziz ve Celil olan Allah kabirde bulunanlara, dünyadakilerin duâlarını dağlar gibi verir.

Hayattakilerin ölmüş olanlara hediyesi, onlar için istiğfar etmek ve sadaka vermektir." (Deylemî)

Sen namaz kılar mısın?"

"Başlayacağım inşallah tez zamanda, istiyorum!"

"Namaza başladığın zaman çok kolay bir şey öğreteceğim size. Namazın sonunda Fâtiha denildiği zaman şöyle niyet edeceksin;

'Yâ Rabb'i! Ben bu Fâtiha ile üç İhlâs-ı Şerif'i Resulullah Efendimiz'e, Peygamber Aleyhimüsselâm Hazerâtı'na, Ashâb-ı kirâm'a, anne ve babama hediye ediyorum.'

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyururlar ki:

"Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki İhlâs sûresi Kur'an'ın üçte birine denktir." (Buhârî. Tecdîd-i sarîh: 1771)

Üç İhlâs-ı Şerif'le ona hatim indirmiş gibi olursun. Duâ edelim. Ticareti çok, dilde kolay.

Ve namaza başla yavrum. O şimdi ne kadar nedamet ediyor, ilgi bekliyor sizden."

•

"Efendim babamı devamlı gelmiş görüyoruz, kendi aramızda görüyoruz." diyerek rüyâsını anlatan başka bir kardeşe şöyle buyurdular:

"Allah'ım ayırmasın. Çok hoş bir insandı. Hoş, kalenderdi, senin çocuğun gibiydi. Baba gibi değil de çocuğun gibi. Çok iyi bir insandı."

"Efendim vefat edene kadar biz evlât olarak hizmet edemedik. Onlar bize hizmet etti!"

"Yapacağın şu. Çok kolay bir şey söyleyeceğiz size. Her namaz arkasından bir Fâtîha-i Şerif'le, üç İhlâs-ı Şerif okumak.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyururlar ki:

"Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki İhlâs sûresi Kur'an'ın üçte birine denktir." (Buhârî. Tecdîd-i sarîh: 1771)

Bu günde üç defa okunursa bir hatim yapılmış olur. Onun için namazdan sonra Fâtîha denildiği zaman bu niyet yapılacak, başışlar yapılacak. Ondan sonra; 'Okuduğum, Kur'an-ı kerim'i ruhlarına hediye ettim.' diyeceksin.

Daha evvel niyet yapıldığı zaman hemen duânı yaparsın çıkarsın. Bir Fâtîha-i Şerif, üç İhlâs-ı Şerif okursun, onların ruhuna hediye edersin. Şimdi beş vakitten, beş defa okuyacaksın.

Sonra geceleri yatarken Tebâreke, sabahleyin Yâsin-i Şerif okuyup gönderdiğin zaman, ara sıra da kabrini ziyaret ettiğin zaman hakkını ödemiş olursun. Bir de bir şart daha var; sevdiklerini sevmekle, fakirse okşamakla, zenginse ziyaret etmekle. Kimi seviyor ihtiyar? Bunları yaz, tatbik et. Hakkını ancak bununla ödersin. Yoksa o adamın hakkı ödenecek gibi değil. Baban çok mütevazı, hoş bir insandı. Oğlun gibi hizmet ederdi. Ama ne tatlı insan, mütevazı. Demek ki, Cenâb-ı Hakk aldığı için, sizden ayırmıyor onu."

"Hamd olsun Cenâb-ı Hakk hiçbir sıkıntı göstermiyor."

"Elhamdülillâh. O da büyük nimet efendim.

Fakir öyle der: "Yâ Rabb'i Cennet-i Alâ'da yaşatır gibi yaşatıyorsun, sana sonsuz şükürler. Ben seni istiyorum, verdiklerini değil."

Ama hüküm O'nun. Benim Rabb'im beni benden fazla sever, ben de O'nu kendimden fazla severim. Yoksa bana gerçekten çok büyük lütufta bulunuyor. Cennette yaşattığı gibi yaşatıyor. Her şey lütfetmiş, ihsan da bulunmuş, ama gönül verilenleri değil de vereni istiyor."

•

Sanayide çalışan bir arkadaş üç sefer gördüğü rüyâyı Efendi Hazretlerimiz'e aktarıyor.

"Efendim ben Hacc'da Kabe'nin içine giriyorum. İçerisi bembeyaz. Oradan çıkıyorum önüm deniz. Denizin karşısında da ışıklar var. Karşıya geçecek oluyorum uyanıyorum. Altı senedir bunu üçüncü görüşüm."

"Kardeş bir hakikate dehalet edecek, fakat o hakikate girmekle hakikatten henüz bir şey alamamış. Deniz var, ama denizden istifade edememiş. Yalnız hakikati görmüş, nuru da görmüş, orada kalmış. Bir faaliyet gösterememiş. Ama istikbalde Cenâb-ı Hakk size birçok şeyler ihsan buyurmuş."

"Peki Hocam, benim ne yapmam gerekiyor?"

"Yaratan'a dönmek lâzım. Bir tek kelimeyle Yaratan'a dönmek lâzım. Çünkü bizi dünya yaratmadı."

"Dünyaya muhabbet büyük günahların en büyüğüdür." (Deylemî)

Bizi yoktan var eden, nimetlere gark eden, azalarımızı yerli yerine takan, bunca nimet içinde yaşatana dönmek lâzım. Sana bunu gösteriyorlar ki, 'Artık nasibini al!' diyorlar."

Hazret-i Allah'a dönme zamanı gelmiş. Bu fırsatı kaçıрма. Hazret-i Allah'a dön! Yarın kabirdeyiz. Namaz dinin direğidir. Namazsız din olmuyor."

Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyuruyor ki:

"Kul ile şirk arasında namazı terketme vardır." (Müslim)

Biri sana "Kâfir!" dese kızarsın. Ama sen namaz kılmıyorsun. Hadis-i şerif ayırıyor. Ee sen ne yapıyorsun? İyi bir arkadaşına ihtiyacın var. İyi bir arkadaşın olursa, sana günâ gün iyiliği telkin eder. Bir bakmışsın Hakk'a yönelmişsin. Ezelden sana bir lütuf var. Bunu arayıp bulamıyorsun."

Allah-u Teâlâ Her İbadete Bir Ruh Verir:

Bir rüyâ:

"Bir kardeşle denizde bir kayığın içinde bulunuyoruz. Tanımadığımız bir kimseye yolun güzelliklerinden, intisabın ve günlük dersin faziletinden bahsediyordum. O anda bir de baktım ki günlük ders insana benzer bir şekil aldı, sanki kavanoz şeklindeydi. Kolunu denize doğru uzattı. Silodan ekin boşalır gibi denize mücevherât boşaltmaya başladı. Tanımadığımız o adama: 'Ne kadar boşalırsa boşalsın içindeki mücevherler tükenmez. İsterseniz size de verelim.' diyordum. Günlük ders kolunu o adamın kucağına döndürdü, kucağı bir anda mücevherle doluverdi."

Efendi Hazretlerimiz şöyle buyuruyorlar:

"Efendim size gizli mânâyı âşikâr yapıyorlar. Gerçekten öyledir de, biz öyle olduğuna hâlâ intikal etmiyoruz.

Allah-u Teâlâ her ibadete bir ruh verir; canlıdır, kanlıdır, hareketlidir. Fakat insan onu görmüyor ve bilmiyor. Bunlar ahirette insanın karşısına çıktığı zaman, gerçekten kişinin en güzel arkadaşlarının, kendi yaptığı ibadetleri olduğunu anlamış olacak. Bu durum ahirette değil, kabirde de böyledir. Güzel ameller kıyamete kadar en güzel surette insana yoldaştır.

Allah'ımız ihlâslı ibadet yaptırdığı kullarından etsin."

[| Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

EVLIYÂ-İ KİRAM -Kaddesallahu Esrârehüm- HAZERÂTI'NIN "HÂTEMÜ'L-EVLIYÂ" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI (179)

**Şeyhü'l-Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî
-kuddise sirruh- (27)**

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

"ANKÂ-İ MUĞRİB FÎ MA'RİFETİ HATMÜ'L-EVLIYÂ ve ŞEMSÜ'L-MAĞRİB" KİTABI

**İHTİLÂFA YER VERİLMEKSİZİN MUTLAK BİR BİÇİMDE
İMAMLIĞIN TESPİTİ**

Bil ki imamlık, kendisine tâbî olunan hakkında inzâl buyurulmuş; sözü dinlenir, akdi çözülmez, keskin kılıcı köreltilemez bir menzildir.

Onlar aşılınca, bir daha onun yerine getirildiği vakte dönülemez. Artık ona düşmanlar musallat olur ve sözü de yönünü değiştirir. Ona müdâhale edene artık garaz olunmaz; sonu da itirâza râm olmaktır. Nitekim O -Sübhânehû ve Teâlâ- onu büyük ve en büyük, küçük ve en küçük olarak tespit etmiştir. Şu hâlde seni hem küçültecek, hem büyütecek; hem yükseltecek, hem de düşürecek olan menzil hangisidir?

Hiç şüphe yok ki imama uyan birine, onun hakkında ancak itaat lâzım gelir. Yol hakkında istivâ, hadd ve hakikat hususunda ortak koşma vâkî olduğunda ise, onu ifsad edene muhâlefet edilir.

"İmam"ın hükmetmesi iki kısım üzere gerçekleşir:

[45a] İmamlar, önder olunca, o âdetâ düzgünlüğüyle kendisini müşâhade ettiren, yazılmasını dileyenin kendisinden nasıl dilerse öylece hükmettiği, yazdırdıkları gâyet düzgün olan bir imam gibi konuşur, konuştuğunu yerleştirir, Sıdk'a ehildir ve tasdik edilir. Bunun içindir ki seçkin bir sâdik:

"Yazdırdıkları kendisini öne geçirmeyen ateşe girer." buyurmuştur.

Bu Melik'in tahripçiliğinden uzak durulup yüz çevrilmesi gerektiğine göre; hiçbir Melik onda, tâbî olunması gereken bir imamlık bulamaz. İlâhî hikmet ve Rabbânî neşet böyle icrâ edildiği gibi; imamların ittihâz ettiklerine erişen her ümmetin hastalığı da işte bundan dolayı çoğalır.

Hükümünde hikmet Sâhib'i ve her şeyden haberdar olan Allah şöyle buyurmuştur:

"Her ümmet için mutlaka bir uyarıcı gelip geçmiştir." (Fâtır: 24)

Her ümmet, kendi hakikatine verilen ve onun inceliklerine tekâbül eden şeyin yönü üzerindedir.

Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"İki kanadıyla uçan kuşların hepsi de ancak sizin gibi birer ümmettirler." (En'am: 38)

Hayvanları da birtakım ümmetlere katarak, buna hükmetmiş ve umûmleştirmiştir.

Her ümmet O'nu anlayabildiği nispette konuşur ve O'na, teveccüh edebildiği nispette âşık olur.

Cemâdât ve hayvan varlığında hâl lisânî olmadan, kendi dilinin lisânından başka bir konuşma yoktur. Bunun aksine, çözdüğünü söyleyenin sözünü ettiği de, ancak kesif bir perde ve lâtif bir mânâdır. Şâyet perde kalkar da erişilmezlik zevâl bulursa, her varlığın kendi cinsi içinden tesbîhte bulunduğunu ve kendi nefsinin içinden [61] konuştuğunu görebilirsin.

"Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile tespih etmesin!" (İsrâ: 44)

Onun haykırdığı nidâyı İştiren'in de, ona bizzat şahidlikte bulunduğunu görmez misin? Onun dilinin bizim tarafımızdan hakikatiyle anlaşılabilmesi ve ölünün sözünü insan ve cinlerden mâada her hayvanın işitebilmesi işte bu şekilde gerçekleşir.

İşte bu ümmetlerden her ümmetin içinde kendi nefesine mutâbık, kendi cinsinden bir uyarıcı mevcuttur. [45b] Kendisini öne geçiren ve ittibâyı gerektiren bir şey hakkında, tâbî olunan imamın ittihaz ettiklerinden yana uzaklık da yoktur. İmamlık şartları hakkında kendisinden noksanlık zuhûr etmesi ve vaktinin maktinin özürü nedeniyle kendisinde herhangi bir alâmet tespit edilememesi dışında; bağlayıcı bir akitle, kendisinde birtakım şartlar meydana gelebilen kimsenin bu menzilde ileri geçirilmesiyle de, onun çelişkinin sonucu ya helâktir, ya da yalnız, melik olmadığı taktirde başta kalmaktır. Hepsini hidâyete erdiren de, dalâlete düşüren de imamlar İmam'ıdır. İkisinde de herhangi bir alikonulma meydana gelmişse, ancak Allah'ın ifsâd ettirmesiyledir.

Nitekim fesad devri ortak koşma nedeniyle gerçekleşmiş ve:

"Helâk onunla vâkî oldu." buyurulmuştur.

O'nun beldelerini tek bir hükümde birleştirmesi de uzak değildir. Dolayısıyla sana bahsettiğim gibi; gerekli şartları ve ifâlarını tekml eden, O'nun gerek hukukuna, gerekse edâlarına bağlılık gösteren kimsenin dışında kimse için çekişmeye yol bulunamaz ve onun talebine müdâhale de olunmaz.

Rükünlerine ve esaslarına göre, namazın imamı da o hususta bir imamdır. O rükûya gidince rükûya gider, secde edince secde ederler. Alnını imamdın önce kaldıran kimse şeytanın eline düşer.

O'na nasbetme hususunda imamın kaziyyesi ve O'na iletme hususunda imamın ikâmesi ise şöyle ifâde edilmiştir:

"Hepiniz çobansınız ve hepimiz kendi sürünüzden mesulsünüz! Sizden her bir insan, kendi evi ve oğulları arasında bir imamdır." (Müslim: 1829)

[| Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (112)

Müeyyedüddîn Mahmûd el-Cendî -kuddise sirruh- (5)

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

Hâtemü'l-Enbiyâ ve Hâtemü'l-Evliyâ'ya Tahsis Edilen "İlâhî Velâyet"in Sırrı (2)

Bu zât'ın bu ifşaatındaki mühim bir sır da şu ki;

Allah-u Teâlâ Resulullah Aleyhisselâm'a risalet, nübüvvet ve velâyet bahşetmiştir. Ve fakat velâyeti, nübüvvetinden de risaletinden de üstündür. Yani peygamberlik ilâhî bir memuriyettir, amma asıl kaynağı velâyetinden alır. Risalet ve nübüvvetle vazife yapacak. O bir emirdir, emri alır ve tebliğ eder. Yani Allah-u Teâlâ peygamberi ile kulları arasında onu vesile ve vasıta kılmıştır. *"Risalet bu demektir."* diyor. Sonra velâyete geçiyor. Velâyet-i hasa öyle değildir, o doğrudan doğruya Allah-u Teâlâ'dan alınan bir makam olduğu için, bilhassa onun bu has velâyeti, o makamlardan da üstündür. O velâyet intikal ettiği için, üstünlük buradan geliyor.

Allah-u Teâlâ'nın onunla hususiyetle ünsiyeti vardır. Bu onda kalır, halka intikal etmez. Dilerse dilediği kadar bildirir, özü onda kalır. Veliler dahi o tümünden nasibi kadar alırlar.

"Benim Allah ile öyle bir vaktim olur ki, oraya ne yakın bir melek sızabilir; ne nebi, ne de resul sokulabilir." (Keşfü'l-Hafâ)

Hadis-i şerif'inde buyurulduğu üzere, bu Allah-u Teâlâ ile kulun arasındaki ilhamdır, buraya hiçbir şey sızmaz. Ondandır ona yakın olan ona duyurur. Sen dışta kalırsın. Muhaddes'in öz mânâsı budur.

Fakir der ki: **"Nefeslerin en hayırlısı Hazret-i Allah ile alınandır, mülâkatların en güzeli Hazret-i Allah ile yapılındır."**

Bu gizli bir konuşmadır, halk buraya giremez, girmesi de mümkün değildir.

Gerek Hatemü'r-rusul'ün velâyeti olsun, gerek Hâtem-i veli'nin velâyeti olsun, bunlar Allah-u Teâlâ'nın desteğine dayanan bir velâyettir. Buraya ilim-hilim giremez. Bu noktanın özü budur. *"Bu ilâhî bir esrârdır, onları Allah-u Teâlâ destekliyor, buraya mahlûkun girmesi mümkün değildir."* diyor.

Hani bu zât-ı muhterem:

"İki bedende bir ruh." buyuruyor ya, işte bu budur. Bu kandilleri ezelden halketti. Fakat Velâyet-i Muhammediye her şeyin fevkinde olduğu için ve olduğu gibi ona da intikal ettiği için, buraya girilmez. Bu bir esrârdır.

•

"Farklı farklı nübüvvetlerin toplanıp biraraya gelmesi..." hususuna gelince;

Bu durum ondan alınmasından ötürüdür. Onlara farklı farklı gelmiştir. Kök o, öz o... Kökü de özü de o kandilden alınmıştır.

Meselâ sizin anlayacağınız bir temsil verelim: Bir ilim var; birisi başka anlar, diğeri başka anlar, herkes anladığı kadarının yorumunu yapar, bu da öyledir. O küllî bir lütfe mazhar olmuştur, nasıbdar olana nasibi kadar oradan vermişlerdir. Herkes verildiğini bilir, ötesini bilmez. Amma o ise hepsini bilir. Diğeri verildiği kadar sadece o noktayı bilir, ötesini bilmez, çünkü ona küllî verilmemiş, cüz'î verilmiştir.

Her şeyin küllîsi ona verilmiş, o tecelliyâta o mazhar olmuş, Allah'tan aldığını veriyor. Başkasının onu alması mümkün değildir.

Çünkü kalbinin vüs'ati ona göredir. Ondaki kalp, ondaki ilim, ondaki dimağ kimsede yok. Yalnız o alabilir, ondan da onlara verilir.

Ne kadar?

Nasibi kadar, vüs'ati kadar. Kimisi bir fincan kadar alır, kimisi bir bardak kadar alır, kimisi havuz kadar alır, kimisi derya kadar alır. Taksimatlar böyledir. Kişinin nispetine göre o deryadan alır.

Ne kadar? Nasibi kadar.

•

Hazret yukarıdaki beyanında:

"Velâyet" in doğrudan doğruya ilâhî desteğe dayandığını beyan buyurmaktadır.

İlâhî destek, başka hiçbir şey değil, bir maske. Bu zât özünü bahsetmiş, özü işte budur. Velâyet ilâhî bir esrârdır.

Velâyetten murad, tek kelime ile bir esrârdan ibarettir. Hele Hâtem-i velî'nin velâyeti mevzusuna hiç kimsenin girmemesi gerekir. Girse bile ilmi de aklı da yetmez. Neden?

Çünkü doğrudan doğruya ilâhî lütfa dayanır, mahlûk ile hiçbir ilgisi yoktur. Allah-u Teâlâ daha Âdem Aleyhisslâm'ı yaratmazdan evvel bu iki nuru yaratmıştı.

Burada bir örtü var, içinde ne olduğu görülüyor, örtüyü kaldırdığın zaman ne olduğu görülür. Allah-u Teâlâ'nın varlığı yaratıklarla örtülüdür. Yaratıkları kaldırdığın zaman altta O çıkar. Her yaratık böyledir. Onun için sen varlığını o perdede görürsen, perdeyi kaldırdığında O çıkar. Bu zât bir kelime ile bütün gizli işleri ortaya koymuş, görmüş ve söylemiş. Mâdem ki O var, senin hükmün yok. Sen hükmünden çıkarsan, Var olan husule gelir. Fakat bunu anlayacak kişi çok azdır. Bunun böyle olduğu bugün çözüldü.

Muhyiddin-i İbnü'l-Arabî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin:

"Bir şey var amma, ne olduğu bilinmiyor." dediği işte budur.

Mahiyetini O bilir. Bunu Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri aslında açmış. Onun içinde O'nun olduğunu görmüş, o kutuyu o açmış.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ

Usûl-i Aşere (5)

Uzlet

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

5- Uzlet:

Halkla ilişiği kesip Hakk'la olmak, huzur içinde ibadet, tezekkür ve esrâr-ı ilâhi'yi tefekkür için tenhayı seçmek demektir.

Allah-u Teâlâ bir Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Rabb'inin adını zikret ve her şeyi bırakıp yalnız O'na yönel." (Müzzemmil: 8)

İşlerini bitirince kendini her şeyden çekerek Rabb'ine çekil, samimi bir şekilde O'na ibadet için vakit ayır, dünya alâkaları gönlünü asla meşgul etmesin. Her an O'nu zikretmeye devam ederek kalbini nurlandır. İhlâs ve sadâkatle yolunda bulun.

Uzlet; farz ve fazilet olan uzlet olarak ikiye ayrılmıştır. Farz olan uzlet, şerden ve şerli kimselerden; fazilet olan uzlet ise, lüzumsuz ve faydasız işlerle bunları âdet haline getirmiş kimselerden uzak durmaktır. Halktan uzak olan Hakk'a yakın olur.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Bir dost olarak Allah yeter, yardımcı olarak da Allah yeter." (Nisâ: 45)

O'nun dostluğunu ve yardımını kazananlar, başkalarını dost edinmezler.

İşte onlar Allah'ı anarak yaşar, Allah'ı anarak ölür ve Allah'ı anarak Allah'a ulaşırlar.

•

Bayezid-i Bestâmî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

"Otuz seneden beri Hakk'la sohbet etmekteyim, halk ise benim kendileriyle sohbet ettiğimi sanıyor."

"Benimle arkadaş olur musun?" diyen bir zâta, Sehl-i Tüsteri -kuddise sırruh- Hazretleri:

"Biriniz ölünce ona ahirete kadar arkadaşlık edecek olan yalnız Hazret-i Allah olduğuna göre, şimdiden O'na arkadaş olmaya bak!" buyururlar.

Hep O, hep O'nun rızâsı...

Yolumuzun büyüğü Şah-ı Nakşibend -kuddise sırruh- Hazretlerimiz'e; "Sizin yolunuzda halvet ve cehri zikir yoktur, yolunuzun esası nedir?" diye sorulduğu zaman; **"Zâhirde halk ile, bâtında Hakk ile olmaktır."** cevabını vermiş ve şu şiiri okumuştur:

"Kalbinden âşinâ ol, dışta yabancı görün.

Böyle güzel yürüyüş cihanda az bulunur."

Çünkü kalbin Allah'tan gayri şeyleri düşünmesi hiçbir zaman câiz değildir. Nazargâh-ı ilâhî'dir, Allah için yaratılmıştır.

Uzlette sabır, dünyadan ve insanların meylettiği dünyalıktan alâkalarını kesmekle mümkündür. El kârla meşgul olurken, gönül yârla meşgul olmalıdır. Vuslatı gerçekleştirenler beden ile değil, gönül ile inzivalarını sürdürürler.

Zâhirde halk bâtında Hakk ile olmak ancak ariflerin işidir. Bu hâl üzerinde azimle duruldukça bir gün olur Allah-u Teâlâ o hâle erİştirir.

En büyük meziyet ise nefsi ıslah etmektir.

6- Teveccüh:

"Yönelme ve öz alâka" mânâlarına gelen teveccüh; Hakk'tan gayrı sevgi ve isteklerden geçerek, Sahib-i hakiki'ye yönelmek, mâsivâdan kalbi temizlemek demektir. O zaman Cenâb-ı Hakk'a gerçek olarak dönülmüş olur.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Rabb'inize yönelin, size azap gelip çatmadan evvel O'na teslim olun." (Zümer: 54)

O zaman gönülde Hakk'tan başka hiçbir maksut, hiçbir matlup ve hiçbir mahbub kalmaz. Can, Cânan'dan bir an ayrılmaz.

Hakk'a teveccüh edebilmek için mâsivâyı gönülden çıkarmak lâzımdır. Bir kalpte iki sevgi yaşamaz. Kalp mâsivâ ile dolarsa muhabbet-i Mevlâ oradan çıkar. Muhabbetullah'ın bulunduğu bir kalpte ise mâsivâ bulunmaz.

Para varsa kasada-kesede, eşya varsa evde, mal varsa mağazada bulunacak. Kalp ise Mevlâ'ya teveccüh edecek, Mevlâ ile meşgul olacak.

•

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde Zât-ı akdes'ine yönelen ve gönülden bağlanan kulunun durumunu, yüksek bir yerden sarkan ve kopmayacağından emin olunan sağlam bir ipten yapılmış en güvenilir kulpa yapışan kimsenin durumuna benzeterek şöyle buyurmuştur:

"Kim kendini Allah'a muhsin olarak O'nu görür gibi tamamen teslim ederse, muhakkak ki o en sağlam kulpa yapışmış olur." (Lokman: 22)

En sağlam kulp O'nun katındadır, yapışılan diğer kulpların hepsi kopup yok olacaktır.

Diğer Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Rabb'inin adını zikret ve her şeyi bırakıp yalnız O'na yönel." (Müzzemmil: 8)

Dünya işlerinden ihtiyacın kadarını yapıp, meşguliyetlerini bitirince O'na teveccüh et, O'nunla olmaya bak!

"Bana dönenlerin yoluna uy!" (Lokman: 15)

Bana teveccüh edenlerin yoluna tâbi ol.

Bir mürid, müşdidinin ruhâniyetine muhabbet yoluyla teveccüh ettiği zaman, o ruhâniyet müridin bânında faaliyete geçer ve onun beşerî vasıflarını ortadan kaldırır. Mürid tedrici olarak, müşdidinin ruhanî vasıflarıyla sıfatlanır.

Tarikat-ı Nakşibendiye'nin takip ettiği yollardan birisi de **"Kalp teveccühü"**dür. Lâfza-î celâl zikrine devam eden salık, bunun mânâsını düşünüp ve bu mânâyı hafızasında tutup, tam olarak kalbine teveccüh eder, ilâhî tecellilere mazhar olur.

Âyet-i kerime'nin devamında şöyle buyuruluyor:

"Sonra dönüşünüz banadır. O zaman ben de size yaptıklarınızı haber veririm."
(Lokman: 15)

Her biriniz dünyada amellerinize göre mükâfat veya mücâzâta kavuşacaksınız.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

İSLÂM İLMİHALİ

HACC (9)

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

Hacc'ın Farz Olmasının Şartları:

- Müslüman olmak,
- Akıllı olmak,
- Büluğ çağında olmak,

- Hür olmak,
- Azık ve binit sağlamaya gücü yetmek,
- Hacc'ın farz olduğunu bilmek. (Bu şart, gayr-i müslim memleketlerde müslüman olanlar içindir. Bir İslâm ülkesinde yaşayan müslümanlar için, Hacc'ın farz olduğunu bilmemek mazeret sayılmaz.)
- Aslî ihtiyaçları dışında Hacc'a gidip gelinceye kadar yetecek mâli güce sahip olmak.
- Yukarıdaki şartları hâiz olarak, Hacc farîzasının edâ edildiği vakte erişmiş olmak.

Bir kimseye Hacc'ın farz olması için bu şartların eksiksiz bulunması gerekir. Bu şartlardan birisi eksik olduğunda o kimsenin bizzat haccetmesi farz olmadığı gibi, yerine bedel göndermesi veya bedel gönderilmesini vasiyet etmesi gerekmez.

Kendisine Hacc farz olmamış bir kimsenin, Hacc'a gideceğim diye mülkünü satıp sonunda fakir düşmesi doğru bir hareket değildir. Allah-u Teâlâ insanlara güçlerinin üstünde bir şey teklif etmez.

Şu kadar var ki, bu şartlar eksiksiz gerçekleştiği halde Hacc'a gitmeyi geciktirir de, daha sonra haccetme imkânı bulamazsa, yerine bedel göndermeyi veya bedel gönderilmesini vasiyet etmesi gerekir.

Hacc'ın Edâsının (Yerine Getirilmesinin) Şartları:

- Vücutça sağlam olmak. Kör, kötürüm, felçli ve Hacc yolculuğuna dayanamayacak derecede hasta veya yaşlı olmamak.
- Hacc'ı yerine getirmeye mâni bir hâl bulunmamak. (Hapislik veya zorla alıkonulmak gibi)
- Yol güvenliği bulunmak,
- Kadınların yanlarında mahremlerinden birisinin bulunması,
- Eşi ölmüş kadınların iddet sürelerinin bitmiş olması. (Kocasından ayrılmış kadın üç ay, kocası ölmüş kadın da dört ay on gün beklemek zorundadır. Ne suretle olursa olsun iddet içinde Hacc'a gidemez.)

Not:

Hacc'ın farz olması için gerekli olan sekiz şarttan başka, edâsının şartlarına da eksiksiz hâiz olan kimselerin bizzat haccetmeleri farz olur.

Belirtilen bu sekiz şart bulunduğu halde edâsının şartları eksiksiz gerçekleşmediği takdirde, bizzat kendilerinin haccetmeleri farz olmaz, yerlerine bedel göndermeleri gerekir. Ölümleri halinde kendileri adına bedel gönderilmesini vasiyet etmeleri lâzımdır.

Hacc'ın Sıhhatinin (Geçerli Olmasının) Şartları:

- Müslüman olmak. Bu aynı zamanda farz olmasının da şartıdır.
- Belirli mekan: Arafat ve Kâbe-i muazzama'dır. Hacc menâsikının her birini tayin edilen yerlerde yapmak şarttır.
- Belirli zaman: Arafat'ta vakfeyi Arefe gününün zeval vaktinden bayramın ilk gününün sabahı şafak söküne kadar yapmak.

Ziyaret tavafı ise bayram sabahından ömür sonuna kadar yapılabilir. Ancak farz olan ziyaret tavafını bayramın ilk üç gününde yapmak vâcip olduğu için, ziyaret tavafını bundan sonraya bırakana, vâcibi terk ettiği için kurban kesmek lâzım gelir.

- Hacc niyetiyle ihrama girmek. Daha önce mubah olan bazı şeyleri, Hacc ve Umre süresince kişinin kendisine yasak kılması demektir.

Hacc'ın Rükünleri:

Hacc ibadetinin iki rüknü yani iki ana direği vardır: Arafat'ta vakfe, ziyaret tavafı.

İhram ise Hacc'ın şartıdır.

Hacc'ın tamam olabilmesi için bu iki rüknün şartlara uygun olarak edâ edilmiş olması gerekir. Hacc'ın, rükünler dışında kalan vâcip veya sünnet olan diğer menâsiki yapılmazsa veya noksan bırakılırsa, bunların bir kısmı için cezâ ve kefâret gerekir; fakat Hacc sahih olur, kaza edilmesi gerekmez.

Şu kadar var ki, rükünlerden birisi yapılmadığı takdirde ceza veya kefâret ödemekle Hacc sahih olmaz. Ya eksik kalan rüknün tamamlanması veya Hacc'ın kaza edilmesi gerekir.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

ASHÂB-I KİRÂM -Radiyahallahu anhüm- HAZERÂTI'NIN HAYATI

"Ashâbım Yıldızlar Gibidir. Hangisine Uyarsanız Hidayeti Bulmuş Olursunuz."
(Beyhâkî)

HAZRET-İ EBU BEKİR SİDDİK -Radiyahallahu Anh- (25)

Kızı Hazret-i Âişe -Radiyahallahu Anhâ-yı Resulullah Aleyhisselâm'a Nikâhlaması:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e kayıtsız şartsız, her hâl ve ahvâlde tam bir teslimiyet örneği gösteren Ebu Bekir Sıddîk -radiyallahu anh- Efendimiz, kızı Âişe -radiyallahu anhâ-yı, Resulullah Aleyhisselâm'a nikâhlamak sûretiyle ayrı bir yakınlık, ayrı bir şeref ve özelliğe de kavuşmuş bulunmaktadır.

Bu hadise önce nişanlılık devresi ve sonra evlilik olmak üzere şu şekilde gerçekleşmiştir:

Bir gün Osman bin Mâz'un'un zevcesi Havle binti Hakîm -radiyallahu anhâ- Resulullah Aleyhisselâm'ın yanına gelerek:

"Yâ Resulellâh! Evine girince Hatice'nin yokluğunu hissettim." dedi.

Resulullah Aleyhisselâm:

"Evet öyledir. O çocuklarımla anası, evin de görüp gözeticisi idi." buyurdu.

Daha sonra Havle, kendisine Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-ın kızı Âişe ile Zem'a -radiyallahu anh-ın kızı Sevde'yi tavsiye etti. Bunun üzerine:

"Haydi git, her ikisi hakkında benim için konuş." buyurdu.

Havle -radiyallahu anhâ- önce Ebu Bekir -radiyallahu anh-ın evine gitti. Evde Ümmü Ruman -radiyallahu anhâ- vardı.

"Ey Ümmü Ruman! Allah-u Teâlâ hayır ve bereketten sizin üzerinize neyi erişirdi biliyor musun?" dedi.

Ümmü Ruman -radiyallahu anhâ-:

"O hayır ve bereket nedir?" diye sorunca Havle:

"Resulullah Aleyhisselâm Âişe'yi istemek için beni gönderdi." dedi.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- o anda evde olmadığından Ümmü Ruman -radiyallahu anhâ- bir cevap vermedi. Daha sonra durum Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-e intikal ettirildi. Bu tekliften fevkalade mahzuz olan Ebu Bekir -radiyallahu anh-, Resulullah Aleyhisselâm'ı evine çağırarak nişanlayıp nikâhlarını kıydı. Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz temyiz yaşında nikâhlanmıştı.

Resulullah Aleyhisselâm, Mescid-i nebevî'nin bitişindeki kendisi için yapılan odaya geçtikten sonra evlâtlığı Zeyd bin Hârise -radiyallahu anh- ile Ebu Râfi -radiyallahu anh-i Mekke'ye gönderip âilesi; Sevde -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'i, kızları Ümmü Gülsüm -radiyallahu anhâ- ile Fâtıma -radiyallahu anhâ-yı Medine'ye getirtmişti. Zeynep -radiyallahu anhâ-yı müslüman olmayan kocası müsaade etmediği için getiremediler. Bir müddet sonra o da hicret etmiş, kocası da müslüman olmuştur.

Ebu Bekir -radiyallahu anh-in âilesi ile birlikte Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz de onlarla beraber Medine'ye gelmişlerdi.

Önceleri Medine'nin havasına alışamadığı için rahatsızlandı, kısa bir süre sonra sağlığına tekrar kavuştu.

Resulullah Aleyhisselâm Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'le Mekke-i mükerrreme'de iken nişanlanmışlar, üç yıl sonra da hicretin ikinci yılında, bülüğ yaşına girdikten birkaç ay sonra Şevval ayında Medine-i münevvere'de evlendiler.

Urve -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'e şöyle buyurmuştur:

"Rüyâmda sen bana üç gece gösterildin. Melek seni bana beyaz bir ipek parçası içerisinde getirdi ve:

'İşte senin hanımın! Aç onu!' dedi. Ben de yüzünü açtım, ne göreyim, senmişsin. 'Eğer bu rüyâ Allah'tan ise onu gerçekleştirsin.' dedim." (Buhârî-Müslim: 2438)

Bu Hadis-i şerif Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'in evlenmeden önce Resulullah Aleyhisselâm'a rüyâsında gösterildiğini ifade etmektedir...

Devam edecek

[| Hakikat'te Bu Ay | Diğer Sayılar | Ana Sayfa |](#)

Savunma Sanayimiz

Uğur Kara – Haziran 2015
Gündem - Hakikat Aylık İslâm Dergisi
s.42

Harp araç-gereçlerinin tedarik edilmesi ve geliştirilmesi sıradan bir sanayii faaliyeti değildir.

Bu sahada çalışan insanlarımız şunu bilmelidirler ki; kendileri aynı zamanda Hazret-i Allah'ın teşvik ve emir buyurduğu bir alanda çalışmaktadırlar.

Savunma sanayiimiz hızla gelişiyor. Daha önce tamamen dışarıya bağımlı olan Türkiye artık uçağından, tankına, gemisinden füzesine her şeyini kendisi yapmaya başladı. Henüz %100 yerlilik oranına ulaşmış değiliz, ancak her türlü silahın tasarımını, elektronik yazılımını kendimiz yapabilecek duruma gelmiş bulunuyoruz. Türkiye bu konuda gerçekten önemli ve büyük bir aşama kaydetmiş durumda.

Her türlü zırhlı kara aracını yapabiliyoruz, Altay ismi verilen tankımız yakında hazır olacak. Kendi piyade tüfeğimizi yaptık, yakında seri üretime başlayacak. Küçük-büyük her türlü gemimizi yapabiliyoruz. Uçakların da inip kalkabileceği LPD-Havuzlu Çıkarma Gemisi projesi tezgâha konuldu. Her türlü hava aracımızı yapmaya çalışıyoruz. Hürkuş havalarda, Anka, Bayraktar İHA'ları havada. Savaş uçağıımızın, yolcu uçağıımızın tasarımına başlandı. ATAK saldırı helikopteri envantere. Özgün helikopteri ön tasarımı yapıldı. Kısa, orta irtifa savunma füzelerimiz, seyir füzelerimiz, torpidolarımız, deniz altı savunma füzelerimiz artık kendi imalatımız. Kendi uydumuzu kendimiz yapıyoruz. Bütün bu araçlarımız kendi yazılımlarımızı kullanıyor. Savaş uçağı vb. harp araçlarında kullanılan işletim sistemini yerli olarak geliştirdik. Uzun menzilli füze ve uydu fırlatma füzesi eksikimizi, elektronik harp eksikimizi gidermeye, tank, helikopter, jet motorunu kendimiz yapmaya çalışıyoruz. Bazı işlerde ortaklık yoluyla teknoloji transferi yapıyoruz. Genel ivmenin içinde yavaş giden bazı işler de var. Meselâ insansız hava araçlarında planlamanın gerisindeyiz. Biraz daha gayret ve belki ekip çeşitlendirmesi gerekiyor. Baykar gibi üreticilerin daha çok desteklenmesi gerekiyor.

İyi gidiyoruz ancak daha hızlı ve daha gayretli olmamız lazım. Bilimsel fikirlerin, kimden gelirse gelsin yenilikçi fikirlerin desteklenmesi, gönüllü mucitlerin projelerini değerlendirip hayata geçirecek bir mekanizma kurulması, büyük fikirlerin koruma altına alınıp bürokratik süreçler içerisinde boğulmasını engelleyecek bir yapının geliştirilmesi gerekiyor. Türkiye artık aşağılık kompleksinden kurtulmuş, "Yapabiliriz." özgüvenine kavuşmuştur. Ancak bununla yetinmemek gerekir. Yeniliklere, denenmemiş teknolojilere korkusuzca destek veren, hızlı hareket edebilen bir karar yapısı oluşturulmalıdır. Dünyadaki teknolojileri biz de geliştiriyoruz. Ancak kimsede olmayan yeni şeyler bulup hayata geçiremezsek, hep arkadan takip eden pozisyonunda oluruz.

Savunma Sanayii

Modernizasyon Projeleri

Savunma Sanayi modernizasyon projelerini Genel Kurmay Başkanı'nın MSI dergisine yazdığı makaleden özetleyelim:

"...gelişimini artan bir ivme ile sürdüren Türk savunma sanayisi, TSK'nın savunma ihtiyaçlarının önemli bir bölümünü karşılayabilecek kapasiteye ulaşmıştır. ...

Savunma sanayisindeki gelişmeler doğrultusunda Türkiye, yakın zamana kadar ihtiyaçlarını dışarıdan tedarik etmeye çalışan bir ülke konumundan, bugün itibarıyla;

- İhtiyaç duyduğu savunma sanayisi ürünlerinin önemli bir miktarını yurt içinden karşılayabilen,
- Üniversiteler ve araştırma kurumları vasıtasıyla kritik teknolojilere sahip olabilecek Ar-Ge projeleri yürütebilen,
- Dünya üzerindeki birçok ülkeye, ana ve alt yüklenici konumunda kara, deniz ve hava platformları ile çeşitli savunma sanayisi ürünleri ihraç edebilen bir ülke konumuna gelmiştir.

... TSK, geleceğin harekât ortamında icra edeceği görevlerin gerektirdiği yeteneklere sahip olabilmek amacıyla 600'ün üzerinde modernizasyon projesi yürütmektedir.

... Şimdi, bölgesel ve küresel güvenlik alanında TSK'nın etkinliğine katkı sağlayacak olan önemli modernizasyon projelerimizden bazılarına değinmek istiyorum.

ATAK Projesi

Proje ile Kara Kuvvetleri Komutanlığı (K.K.K.lığı)'nın taarruz ve taktik keşif helikopteri ihtiyacının karşılanması hedeflenmiştir. Proje kapsamında, 59 adet helikopterin tedarik edilmesi planlanmıştır. Kabul ve muayene faaliyeti tamamlanan sekiz adet helikopter K.K.K.lığı envanterine alınmıştır. ... 2019 yılına kadar envantere alınması öngörülmektedir.

Özgün Helikopter Projesi

Proje ile tamamen milli imkânlarla 5 ton sınıfı, çift motorlu hafif genel maksat helikopteri üretmek hedeflenmiştir. Sözleşmesi 2013 yılında imzalanan proje kapsamında geliştirilecek ilk prototip helikopterin, 2018 yılı içerisinde uçuşa başlaması öngörülmektedir.

ALTAY Projesi

Proje ile modern bir milli tank üretmek ve Türkiye'de tank üretim altyapısını oluşturmak hedeflenmiştir. Toplam 250 adet tankın üretileceği proje kapsamında, 5 adet prototip tankın üretimi ve test süreci devam etmektedir. Seri üretime yönelik olarak 2017-2021 yılları arasında 250 adet tankın envantere alınması öngörülmektedir.

MIZRAK-U Projesi

Proje ile ATAK projesi kapsamında envantere girecek taarruz helikopterlerinde kullanılmak üzere, düşman zırhlı ve mekanize birliklerini 4.000-8.000 m mesafeden durdurmak, geciktirmek ve imha etmek amacıyla kızılötesi görüntüleyici başlıklı at-unut tipi füze geliştirilmesi hedeflenmiştir. Proje kalifikasyon faaliyetlerinin 2015 yılı sonunda tamamlanması ve 2016 yılı içerisinde seri üretime geçilmesi öngörülmektedir.

HİSAR-A Projesi

Proje ile asgari 10 km menzilli, 5 km irtifaya kadar etkili, kızılötesi arayıcı başlıklı at-unut tipi bir hava savunma füze sistemi geliştirilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında ilk atışlı test faaliyeti, 6 Ekim 2013 tarihinde başarıyla gerçekleştirilmiştir. İlk sistemin 2017'de envantere alınması öngörülmektedir.

HİSAR-O Projesi

Proje ile asgari 16 km menzilli, 10 km irtifaya kadar etkili, kızılötesi arayıcı başlıklı at-unut tipi bir hava savunma füze sistemi geliştirilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında ilk atışlı test faaliyeti, 23 Temmuz 2014 tarihinde başarıyla gerçekleştirilmiştir. İlk sistemin 2018'de envantere alınması öngörülmektedir.

MPT-76 Projesi

Proje ile 7,62 mm çapında, her türlü hava ve arazi şartlarında kolay kullanılabilir, modern bir piyade tüfeğinin yurt içerisinde geliştirilmesi ve üretilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında, 2014 yılında 200 adet pilot kabile üretilmiş, çeşitli birliklerde teste tabi tutulmuş ve geri beslemeler alınmıştır. 2015 yılından itibaren seri üretime geçilmesi öngörülmektedir.

FIRTINA Projesi

Proje ile manevra birliklerine sürekli, etkin ve zamanında ateş desteği sağlamak amacıyla menzili, tahrip gücü, beka kabiliyeti yüksek, gelişmiş komuta kontrol sistemlerini üzerinde bulunduran modern bir 155 mm kundağı motorlu obüsü yurt içinde üretmek hedeflenmiştir. Proje kapsamında, FIRTINA obüsleri 2004-2014 yılları arasında ülkemizde üretilerek envantere alınmıştır.

MİLGEM Projesi

MİLGEM projesi ile 8 adet korvet tipi milli geminin yurt içinde inşa edilmesi hedeflenmiştir. Böylece, dünyada savaş gemisi tasarım ve inşasını gerçekleştirebilen sayılı ülkeler arasına girilmiştir. İstanbul Tersanesi Komutanlığınca inşası tamamlanan ilk iki gemi, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterine girmiştir. MİLGEM üçüncü ve dördüncü gemiler de İstanbul Tersanesi Komutanlığında inşa edilecektir. MİLGEM 5-8'inci gemilerin dizayn ve inşasına yönelik değerlendirmeler devam etmektedir.

Yeni Tip Karakol Botu Projesi

Proje ile Boğazlarda, üs ve liman yaklaşma suları ile sahillere yakın bölgelerde keşif, gözetleme, karakol, denizaltı savunma harbi ve ayrıca üs ve liman savunma görevleri icra edecek 16 adet karakol botu tedarik etmek hedeflenmiştir. 2011-2014 yılları arasında, 15

adet bot Deniz Kuvvetleri Komutanlığı (Dz.K.K.lığı) envanterine alınmıştır. 16'ncı ve son botun geçici kabulü, 3 Şubat 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Yeni Tip Denizaltı Projesi

Proje ile su yüzeyine çıkmadan en az 15 gün süreyle görev yapabilecek modern denizaltıların envantere alınması hedeflenmektedir. Gölcük Tersanesi Komutanlığında yapılması planlanan altyapı iyileştirmeleri, büyük oranda tamamlanmıştır. İlk denizaltının inşasına bu yıl içerisinde başlanması ve denizaltıların 2018 yılından itibaren envantere alınması öngörülmektedir.

LPD Projesi

Havuzlu Çıkarma Gemisi (LPD) projesi ile kendi lojistik desteği ile kriz bölgesinde Amfibi Harekât, Barışı Koruma Harekâtı ve İnsani Yardım Harekâtı icra edebilecek bir su üstü platformuna sahip olunması hedeflenmiştir. Hâlihazırda sözleşme görüşmeleri devam eden projede, LPD'nin 2020 yılında envantere girmesi öngörülmektedir.

TF-2000 Projesi

Hava Savunma Harbi Fırkateyni (TF-2000) projesi ile hava savunmasını açık denizler dâhil tüm denizlerde sağlayabilecek gemilere sahip olunması hedeflenmiştir. Tasarım aşamasına yönelik proje modeli belirleme faaliyetleri ile bölgesel hava savunma mimarisi içinde oluşturulacak hava savunma katmanlarında kullanılacak silahların belirlenmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Fırkateynlerin, 2021 yılından itibaren hizmete girmesi öngörülmektedir.

Milli Muharip Uçak Projesi

Proje ile 2020'li yıllar sonrasındaki muharip uçak ihtiyacının milli imkânlar ile karşılanması hedeflenmiştir. Proje kapsamında, hâlen Ön Tasarım Aşaması için sözleşme imzalanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. İlk milli uçağın, 2023 yılında envantere alınması öngörülmektedir.

HÜRKUŞ Projesi

Yeni Nesil Temel Eğitim Uçağı Geliştirme (HÜRKUŞ) projesi ile milli bir temel eğitim uçağının, TUSAŞ tarafından geliştirilerek tedarik edilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında geliştirilen HÜRKUŞ, ilk uçuşunu 29 Ağustos 2013 tarihinde gerçekleştirmiştir. 2017 yılında 15 adet, müteakip safhada ise ihtiyaca binaen 40 adet HÜRKUŞ'un envantere alınması planlanmaktadır.

ANKA Projesi

Milli İnsansız Uçak Sistemi Tedariki (ANKA) projesi ile TSK'nın keşif, gözetleme, hedef tespit ve teşhis ihtiyaçlarının maliyet etkin bir şekilde ve yerli sanayi imkânlarını azami kullanarak karşılanması hedeflenmiştir. Proje kapsamında, uydudan da komuta edilebilecek olan ANKA insansız hava araçlarından, 2016-2018 yıllarında 10 adet tedarik edilecektir.

KARAYEL ve ÇALDIRAN Projeleri

Taktik İHA (KARAYEL ve ÇALDIRAN) projeleri ...

KARAYEL projesi kapsamında 1 sistem (6 uçak), ÇALDIRAN Projesi kapsamında ise 2 sistem (12 uçak) tedarik edilmesi planlanmıştır. İlk sistemlerin 2015 yılı sonuna kadar envantere alınması öngörülmektedir.

ÇALDIRAN sistemi için; birinci aşamada 6 adet hava aracının ve 2 adet yer kontrol istasyonunun muayenesi tamamlanmıştır. Entegrasyonları müteakip, ikinci aşama testlerinin tamamlanarak, ilk ÇALDIRAN İHA sisteminin Haziran ayında envantere alınabileceği öngörülmektedir.

Uzun Menzilli Bölge Hava ve

Füze Savunma Sistemi Projesi

Proje ile tüm hava tehditlerine karşı müşterek bölge hava ve füze savunması yapmaya imkân verecek, yüksek irtifa ve uzun menzilli hava ve füze savunma sistemi ihtiyacını karşılamak hedeflenmiştir. ... Projede sözleşme görüşmeleri hâlen devam etmektedir. Proje ihalesi kapsamında, tüm firmalar tarafından verilen tekliflerin geçerlilik süreleri 1 Temmuz tarihinde sona erecektir.

Bu projeye koordineli olarak, milli bir sistemin geliştirilmesini öngören "Geliştirilmiş Bölge Hava ve Füze Savunma Sistemi" projesi de yürütülmektedir.

GÖKTÜRK-1 Projesi

Keşif Gözetleme Uydusu (GÖKTÜRK-1) projesi ile uydu görüntüsü ihtiyacını, gündüz ve iyi hava şartlarında karşılamak hedeflenmiştir. Proje kapsamında, 1 adet; alçak irtifada (500-700 km) konuşlandırılacak, çok yüksek çözünürlüklü elektro-optik kamera taşıyan uydu tedarik edilmesi; ayrıca yer istasyonları ve uydu montaj, entegrasyon ve test merkezi kurulması planlanmıştır. Uydunun, 2016 yılında uzaya fırlatılması öngörülmektedir.

NBC-KET Projesi

NBC Koruyucu Elbise Takımı (NBC-KET) Tedariki projesi ile TSK'nin, KBRN koruyucu elbise, bot kılıfı ve eldiven ihtiyacının karşılanması hedeflenmiştir. Proje kapsamında; 2013 yılının Temmuz ve 2015 yılının Şubat ayları arasında, 34.100 takım NBC-KET, TSK

envanterine alınmıştır. Kalan ihtiyaçların ise 2015-2017 yılları arasında yıllara sari olarak tedarik edilmesi öngörülmektedir.

SOM Projesi

Stand Off Mühimmat (SOM) Geliştirme projesi ile Hava Kuvvetleri Komutanlığının uzun menzilli füze ihtiyacının milli olarak karşılanması amacıyla uzun menzilli havadan yere mühimmat sistemi geliştirilmesi hedeflenmiştir. Tedarik edilecek SOM mühimmatının üretilmesini öngören sözleşme, 3 Temmuz 2013 tarihinde imzalanmıştır. Mühimmatların 2015-2018 yılları arasında tedarik edilmesi öngörülmüştür." (Bkz. MSI, Mayıs 2015, IDEF'15 Özel Sayısı)

Teşvik ve Emir:

Dikkat ederseniz Türkiye'nin savunma sanayiini yakından takip etmeye ve yeri geldikçe bu alandaki gelişmeleri ve gördüğümüz eksikleri dile getirmeye çalışıyoruz. Zira şunu belirtmek isteriz ki harp araç-gereçlerinin tedarik edilmesi ve geliştirilmesi sıradan bir sanayi faaliyeti değildir. Bu sahada çalışan insanlarımız bilmelidirler ki; kendileri aynı zamanda Hazret-i Allah'ın teşvik ve emir buyurduğu bir alanda çalışmaktadırlar.

Nitekim Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"(Ey iman edenler!) Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın. Bununla hem Allah'ın düşmanlarını, hem de sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında sizin bilmediğiniz Allah'ın bildiği diğer düşmanlarınızı korkutup yıldırırsınız." (Enfâl: 60)

Hadis-i şerif'te ise:

"Düşmanın silahıyla silahlanınız." buyruluyor.

Âyet-i kerime'de emir buyrulan hususları izah etmeye çalışırsak;

1. **"Kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın."** buyruluyor. Harp araç ve gereçlerinin hazırlanması, hazırda tutulması ilahî bir emir oluyor.
2. **"Gücünüzün yettiği kadar"** buyruluyor. Yani sadece hazırlık değil, aynı zamanda azamî bir gayret emrediliyor. Nitekim bugün Amerika, Çin, Rusya başta olmak üzere bütün küffar milletleri büyük bir gayretle silahlanmaya ve yeni silahlar geliştirmeye çalışıyor. Bizim de en az onlar kadar gayretli olmamız gerekiyor.
3. **"Cihad için"** buyruluyor. İslâm'da niyet çok önemlidir. Herkes niyetine göre ahiret nasibini alır. Binaenaleyh bu alanda çalışırken küffara karşı cihad niyetini taşıyan ona göre nasibini ve ecrini alır. Başka niyette olan da ona göre alır, sadece dünyalık alır. Bunun yanında genel resme baktığımızda Türkiye'nin bütün eksiklerine rağmen İslâm dünyasının hamisi ve önder ülkesi konumunda bulunması sebebiyle; bu ülkenin harp teknolojisinin ve ordusunun geliştirilmesi aynı zamanda İslâm'a hizmettir. Zira dikkat ederseniz burada bir kuvvet oluşması en başta küffar milletlerini rahatsız etmektedir. Bu sebeple İŞİD'ciler gibi Selefi zihniyetlerin devlete kâfir deyip yıkıcı faaliyetler yapması

İslam'a ve müslümanlara vurulmaya çalışılan büyük bir darbedir. Bu zihniyet sadece bugün değil, bütün tarih boyunca İslâm dünyasının içindeki büyük bir fitne kaynağı olmuştur. Yine hususiyetle savunma sanayi çalışanlarını takip edip bilgi sızdırmaya çalışan illegal paralel oluşumlar ismi ne olursa olsun küffarın ajanıdır.

4. Allah-u Teâlâ **"Sizin bilmediğiniz Allah'ın bildiği diğer düşmanlarınız"** buyuruyor. Binaenaleyh bilinmeyen düşmanlarımıza karşı da bir hazırlığımız olması lüzumu ortaya çıkıyor.

5. Allah-u Teâlâ **"Düşmanlarınızı korkutup yıldırırsınız"** buyuruyor. Binaenaleyh harp araç ve gereçlerinin hazırlanması, hazırda tutulması en başta düşmanlara karşı bir **"Caydırıcılık"** unsurudur. Zira küffar bize karşı tarih boyunca düşmanlık beslemiştir. Bir zayıflık gördüğü an saldırmaktan geri kalmamıştır. Müslümanın silahlanması da; küffarın yaptığı gibi insanları katletmek, dünya menfaatlerine konmak için değildir. Küfrün ve zulmün hakim olmasını engellemek ve Allah'ın nurunu yaymak içindir.

Çalışan buna göre çalışsın, bunun için çalışsın, bu niyetle, bu azimle, büyük bir gayretle çalışsın. Zira vakit iyice daraldı.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

ÖZEL VE GÜZEL BİR HEDİYE

Canan Büşra Kara – Haziran 2015
Eğitim - Hakikat Aylık İslâm Dergisi
s.45

Halime Hanım daima çantasının içinde "ilaç" diye tabir ettiği, İslam'ın güzelliklerini anlatan, küçük kitapçıklar taşırdı.

Halime Hanım, öğretmenlik yılları boyunca öğrencilerinin gönüllerine doğruyu ve güzeli ekmeye çalışmış, ekilen güzelliklerin büyüyüp çoğalması için de daima Hazret-i Allah'a dua etmişti.

Birçok arkadaşı emekli olduktan sonra, her şeyden elini eteğini çekerek dinlenmek adına günlerini tüketiyorlardı. Oysa ki Halime Hanım için bu hayat tarzı bir ömür israfıydı. O çalışmalıydı hem de daha çok çalışmalıydı. Çünkü elinde ömür denen sermayeden artık çok az kalmıştı. Ebedî hayatta rahat etmek için ve her şeyden önce pişman olmamak için, elde fırsat dilde ruhsat varken, her anını değerlendirmeliydi. Bu nedenle her sabah kalktığında, o güne uyandığı için şükreder ve:

"Allah'ım bana hediye ettiğin bu günümü hayırlara vesile kıl" diye dua ederdi.

Halime Hanım daima çantasının içinde "ilaç" diye tabir ettiği, İslam'ın güzelliklerini anlatan, küçük kitapçıklar taşırdı. Ve "Hangi kitap kime nasip olacak, o kişide nasıl bir güzel etki bırakacak?" diye merak eder, bir kişiye daha İslâm hakikatlerini ulaştırabilecek olmanın heyecan ve mutluluğunu yaşardı.

Nasıl mutlu olmazdı ki; Allah için, Allah'ın dininin ve nurunun yayılması için çalışıyordu. *"Allah'ım bunu da benim için bir cihad kabul et."* diye dua ediyordu. Ölürse bu yolda bu uğurda ölmeyi istiyordu, belki böylece o da şehitler kervanına dahil olurdu.

Bu büyük ve yüce gaye Halime Hanım için çok büyük bir sevinç kaynağı idi. Bu kaynak ona enerji oluyor, koştukça koşanlar gibi, o da çalıştıkça çalışmak istiyordu. Ve her daim bu ulvî duygularla, çantasını yanından ayırmıyordu.

Yalnız son zamanlarda kitapları koyduğu çantasından memnun değildi. Memnuniyetsizliği ta öğretmenlik yıllarından kalan ve birçok kez tamirat gören eski bir çanta olmasından da kaynaklanmıyordu. Çantadan memnun olmamasının tek bir sebebi vardı. O da çantasında daha çok kitap taşımak istemesinden kaynaklanıyordu. Daha hafif ve içine daha çok kitap alan bir çantaya ihtiyacı vardı. Bunun için birçok çantacıya da bakmıştı. Fakat gönlüne yatan bir çanta bulamamıştı.

O gün pazar alışverişi yapacaktı. Buna rağmen yine çantasını ve kitaplarını yanından ayırmıyacaktı. Çantasına kitapları yerleştirirken gayr-i ihtiyari ağzından şu iki kelime çıktı;

"Allah'ım çanta!" dedi.

Bu sözünü duyan eşi: *"Sabreden derviş muradına eremiş"* dedi. Halime Hanım da gülerek mutlu bir şekilde kapıdan çıktı. Sokaklarında kurulan Çarşamba pazarının içerisinden geçerken, pazarın tam ortasında düzgün giyimli, işaret parmağına çantalar asmış bir adam gördü. Adam pazarın ortasında öylece bekliyordu. Halime Hanım adamın elindeki çantalara yaklaştıkça heyecanlanıyordu. Çantalara yaklaşıncaya gözlerine inanamadı, bunlar tam istediği gibi, hayal ettiğiinden daha güzel çantalar. Çantacıya: *"Siyah rengi yok mu?"* dedi. *"Şimdilik bunlar var"* dedi çantacı. Halime Hanım siyaha en yakın rengi seçti ve: *"Kaç lira?"* dedi. Çantacı: *"1 lira"* dedi. Halime Hanım'ın şaşkınlığı iyice arttı. Sevinç ve şaşkınlık içerisinde parasını ödeyerek yoluna devam etti.

Biraz gittikten sonra, telefonunu evde unuttuğunu anlayınca geri döndü. Bu sefer çantacı, işaret parmağına bir siyah çanta asmıştı. Sanki Halime Hanım'ın gelip alması için bekliyordu. Halime Hanım gözlerine inanamadı. Şaşkınlık içerisinde, çantacıya yaklaştı, çantacı sanki sipariş verip de, siparişini almayan bir müşteriye seslenir gibi, işaret parmağındaki siyah çantayı Halime Hanım'a uzatarak: *"Alsana"* dedi. Siyahı alıp öbür çantayı geri verdi. Eve geldi. Hayretler içerisinde eşine olanı biteni anlattı. *"Kul sıkışmayınca, Hızır gelmezmiş."* diyen eşi ile hemen camdan bakıp çantacıyı görmeye çalıştılar. Çantacı ne o an, ne de ondan sonra bir daha hiç görülmedi.

O günden sonra Halime Hanım, askıdaki çantasının yanından geçerken bile onu okşayarak seviyordu. Çantasına karşılık iki, üç çanta teklif edip değişmek isteyenleri duymazdan geliyordu. Çünkü Halime Hanım için o çanta; çok özel ve güzel bir hediye idi.

Güzel hediyelere mazhar olanlardan olabilmek duası ile...

Oruç

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi
s.46

"Bu Ay'ın Başında İdrak Edilecek Olan "Berat Kandili"nizi ve Başlayacak Olan "Ramazan-ı Şerif" Ayı'nızı Tebrik Eder, Tüm İslâm Âlemi'ne Hayırlara Vesile Olmasını Cenâb-ı Allah'tan Niyaz Ederiz."

İslâm'ın binasını teşkil eden temel esaslarından ve en büyük erkânından birisi de Ramazan orucudur.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerîme'sinde:

"Ey iman edenler! Sizden öncekilere farz kılındığı gibi, oruç size de farz kılındı. Tâ ki korunasınız." buyuruyor. (Bakara: 183)

Oruç, niyet ederek, tan yeri ağarmaya başladığı zamandan güneş batıncaya kadar, yemek içmek, mukarenet gibi şeylerden uzak durmak demektir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

"Fecirde beyaz iplik siyah iplikten ayırddilinceye kadar yiye için. Sonra da orucu gece oluncaya kadar tamamlayın." (Bakara: 187)

Bundan maksat, gündüzün beyazlığının gecenin siyahlığından ayırt edilmesidir.

Oruç gizli yapılan ve pek faziletli olan bir ibadettir. Orucun sevabı her türlü ölçülerin üstündedir.

Oruçlu bir kimse, mükâfat olarak Allah-u Teâlâ'nın rahmeti ile karşı karşıya gelmekle vâdolunmuştur.

"Oruçta riyâ tasavvur olunmaz." (Münâvî)

Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'lerde orucun fazilet ve ehemmiyetinin beyan edilmesi, mazeretleri sebebiyle tutamayanların kaza etmesi lüzumu, kasten bozanların misliyle cezalandırılması, ihtiyarlık ve hastalığından dolayı tutamayanların ise fidye vermeleri orucun ibadetler arasındaki değerini göstermektedir.

Oruç, diğer ibadetlerin kabulüne de sebep olur. Oruç bedenın zikri olur, ucbu ve kibri kırar, huşûyu artırır, kalbi ve akli nurlandırır. Hadis-i şerif'lere göre her şeyin bir kapısı vardır, ibadetlerin kapısı da oruçtur. Her şeyin bir zekâtı vardır, bedenın zekâtı da oruçtur.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Zekât

Haziran 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi
s.46

Allah-u Teâlâ zekât verecek kadar zengin olan müslümanların mallarının belli bir miktarını fakirlere tahsis etmiştir. Bunun içindir ki zekât verilmeyen malda fakirlerin hakkı vardır. Bu hakkı sahibine veren kimse Allah-u Teâlâ'nın emrini yerine getirip borcundan kurtulmuş olur. Üzerine zekât farz olan kimse ise zekâtını vermezse, fakirlerin malını gasbetmiş olur.

İslâm'da imandan sonra en önemli iki esas vardır. Bu rükünlerden birisi namaz, diğeri ise zekâttır.

Zekât ibadeti birçok Âyet-i kerime'lerde namazla birlikte emredilmiştir:

"Namazı kılın, zekâtı verin." (Ahzâb: 33)

Bunun da sebebi namaz ile zekât arasında kuvvetli bir bağılılığın oluşudur. Namaz İslâm'ın direğidir, namazı terkeden dinini yıkmış olur. Zekât ise "İslâm'ın köprüsüdür." Bu köprüden geçmeyen kurtuluşa eremez. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde, zekâtı İslâm'ın beş temel esasından birisi saymıştır.

Bir Hadis-i şerif'lerinde de şöyle buyuruyor:

"İslâmiyet'inizin kemâli zekât vermenize bağlıdır." (Münâvî)

Zekât malı temizlediği için bu ismi almıştır. Kuyudan su çektikçe yerine su geldiği, budanan bağların daha çok üzüm verdiği gibi, zekât da malı hem temizler hem de bereketlendirir.

Hadis-i şerif'te:

"Zekâtı vermek suretiyle malınızı muhafaza ediniz. Fakirlere sadaka vererek hastaları tedavi ediniz. Duâ ve tazarru ile belâ ve musibetleri reddediniz." buyuruluyor. (Münâvi)

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |